

---

**Miljøgodkendelse til**  
**Svineproduktion på Stokkebækvej 12**  
**5874 Hesselager**



Godkendelsen omfatter:	Udvidelse af svineproduktion
Adresse:	Stokkebækvej 12, 5874 Hesselager
Godkendelsen er meddelt til:	Holmskovgaard I/S v. Erik og Lars Andersen
Grundejer:	Erik og Lars Andersen
CVR/P:	31227763
CHR nr.:	79255
Konsulent for ansøger:	Max Jakobsen
Godkendelse udarbejdet af:	Svendborg Kommune, Lene Lind
Journal nr.	14/17561

Marts 2015

Natur og Klima

---

Holmskovgaard I/S  
v. Erik og Lars Andersen  
Stokkebækvej 12  
5874 Hesselager



**Kultur, Erhverv og Udvikling**  
**Erhverv, Bolig og Natur**  
**Natur og Klima**  
Svendborgvej 135  
5762 Vester Skerninge

Tlf. 62 23 30 00

kulturogplan@svendborg.dk  
www.svendborg.dk

Godkendelse efter husdyrlovens kapitel 3.

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget med et dyrehold på i alt 359,7 DE.  
Godkendelsen er givet på de vilkår, der er angivet under "Afgørelse".

Dato: 9. marts 2015

Godkendt:

A handwritten signature in blue ink that reads "Lene Juncher Lind". The signature is written in a cursive style with a large initial 'L'.

Lene Juncher Lind  
Biolog

Annonceret den 9. marts 2015

Klagefristen udløber den 7. april 2015

Søgsmålsfristen udløber den 9. september 2015

Revurderes inden den 9. marts 2023

## Resumé

Holmskovgaard I/S v. Erik og Lars Andersen har søgt Svendborg kommune om godkendelse til at ændre og udvide svineproduktionen på adressen STokkebækvej 12, 5874 Hesselager.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, LBK. nr. 1486 af 4. december 2009).

Efter meddelingen af denne godkendelse er dyreholdet sammensat som vist i tabellen:

Dyreart	Antal	Dyreenheder (DE)
Slagtesvin	1.000	34,3
Årssøer	1.350	325,4
I alt		359,7

I forbindelse med udvidelsen etableres, der to tilbygninger mod henholdsvis nord og syd og i forlængelse af den eksisterende sostald. Derudover etableres, der en ny gyllebeholder, der placeres mod syd og mellem de eksisterende og nye bygninger. Endelig opstilles der endnu en fodersilo ved siden af den eksisterende silo.

Det er kommunens vurdering, at de nye driftsbygninger kan indpasses så landskabet ikke påvirkes væsentligt. Der er dog fastsat krav om etablering af en afskærmende beplantning omkring den samlede sostald ( - eksisterende bygninger + tilbygninger).

Afstanden fra de nye bygninger til de omkringliggende boliger overholder husdyrlovens afstandskrav.

Det er vha. konkrete lugtberegninger vist, at placeringen af staldanlægget, afkastenes placering og styringen af ventilationssystemet vil sikre, at husdyrlovens fastsatte lugtgenekriterier overholdes.

For at begrænse ammoniak- og fosforemissionen fra det samlede staldanlæg har ansøger valgt at gennemføre følgende begrænsende tiltag:

- Gyllekøling
- Styring af foderets råprotein- og fosforindhold
- Overdækning af den nye gyllebeholder

Når disse tiltag gennemføres vil husdyrlovens generelle ammoniakreduktionskrav overholdes, og husdyrproduktionen vil samtidig leve op til kravet om anvendelse af Bedste Anvendelige Teknologi for så vidt angår ammoniak og fosfor.

Der ligger flere naturområder omkring ejendommen, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 og husdyrlovens kategori 3. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at husdyrlovens krav til ammoniakdeposition kan overholdes i forhold til de omkringliggende naturområder, og at ingen af de omkringliggende naturområder vil påvirkes væsentligt af udvidelsen.

Husdyrgødningen fra ejendommen vil blive udbragt på de omkringliggende arealer, der er tilknyttet ejendommen eller afsat til et biogasanlæg. Udvaskningen af nitrat fra arealerne begrænses ved, at sikre, at der anvendes et sædskifte, der reducerer udvaskningen eller, at der anvendes et tilsvarende sædskifte i kombination med flere efterafgrøder eller en reduceret kvælstofnorm. Samlet betyder det, at husdyrlovens kriterier for udvaskning af

nitrat og fosfor kan overholdes, og at udvaskningen af nitrat og fosfor hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer eller projekter, vil påvirke habitatområdet Det Sydfynske Øhav væsentligt.

Samlet er det Svendborg Kommunes vurdering, at udvidelsen og ændringen af svineproduktionen på Stokkebækvej 12 med de fastsatte krav i miljøgodkendelsen opfylder husdyrlovens afskæringskriterier samt krav om anvendelse af BAT, og det konkluderes derfor, at miljøet ikke påvirkes væsentligt.



# Indholdsfortegnelse

<b>Resumé</b> .....	<b>3</b>
<b>Indholdsfortegnelse</b> .....	<b>5</b>
<b>Indledning</b> .....	<b>7</b>
<b>Svendborg Kommunes afgørelse</b> .....	<b>7</b>
<i>Lovgrundlag</i> .....	7
Husdyrloven.....	7
Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen .....	7
Husdyrgødningsbekendtgørelsen .....	7
<i>Afgørelse med vilkår</i> .....	8
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	8
Varetagelse af landskabelige hensyn.....	9
Husdyrhold og staldanlæg .....	9
Drift af staldanlæg.....	9
Ventilation.....	10
Rengøring.....	11
Foder .....	11
Energi- og Ressourceforbrug .....	11
Oplag af olie.....	11
Kemikalier.....	12
Gødningsopbevaring og –håndtering .....	12
Driftsforstyrrelser og uheld .....	12
Støj .....	13
Skadedyr .....	14
Spildevand.....	14
Affald .....	14
Drift af husdyrbrugets arealer .....	14
Sædskifte.....	14
Ophør af drift .....	15
Egenkontrol og dokumentation .....	15
<i>Generelle forhold</i> .....	16
Ændringer og udvidelser.....	16
Underretningspligt .....	16
<i>Retsbeskyttelse</i> .....	16
<i>Revurdering af godkendelse</i> .....	16
<i>Klagevejledning</i> .....	17
<i>Søgsmål</i> .....	19
<b>Miljøteknisk redegørelse</b> .....	<b>20</b>
<i>Grundforhold</i> .....	20
Ansøger og ejerforhold .....	20
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	21
Varetagelse af hensyn til landskab .....	25
Årsproduktion .....	34
Biaktiviteter.....	36
<i>Husdyrbrugets anlæg</i> .....	37
Drift af staldanlæg.....	37
Ventilation.....	40

Rengøring.....	42
Foder .....	43
Ressourceforbrug .....	49
Opbevaring og håndtering af olie, kemikalier og medicin. ....	52
Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering .....	55
Driftsforstyrrelser og uheld .....	58
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg .....</i>	<i>60</i>
Ammoniak.....	60
Påvirkning af naturområder.....	62
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter) .....	64
Lugt .....	65
Støj .....	69
Transport .....	73
Støv .....	75
Lys .....	75
Skadedyr .....	76
Spildevand.....	77
Affald .....	79
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer .....</i>	<i>81</i>
Drift af husdyrbrugets arealer .....	81
Sædskifte.....	84
Påvirkning af naturområder.....	85
Påvirkning af søer og vandløb.....	89
Kvælstof og fosfor til fjord og hav.....	90
Påvirkning af grundvand .....	91
<i>Egenkontrol.....</i>	<i>92</i>
<i>0-alternativ.....</i>	<i>92</i>
<i>Ophør af drift.....</i>	<i>93</i>
<i>Konklusion .....</i>	<i>94</i>
<i>Beskrivelse af eventuelle hørings svar, og vurdering.....</i>	<i>95</i>
<b>BILAG.....</b>	<b>96</b>

# Indledning

Svendborg Kommune har via Max Jakobsen d. 29. maj 2014 modtaget ansøgning om at ændre og udvide husdyrproduktionen på Stokkebækvej 12, 5874 Hesselager.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (LBK. Nr. 1486 af 4. december 2009)

Ved et husdyrbrug forstås en ejendom, hvor der er et dyrehold på mere end 3 dyreenheder (DE), dyreholdet med tilhørende stalde og lign., gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste konstruktioner og tilhørende arealer.

Denne godkendelse er opdelt i 2 dele. Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for godkendelsen. Anden del er en miljøteknisk redegørelse, som danner grundlag for de opstillede vilkår i godkendelsen.

Derudover er der vedhæftet en række bilag.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været foretaget høring af i alt 57 parter samt organisationer.

Der er indkommet i alt 4 høringssvar fra berørte parter og organisationer og 1 høringssvar fra ansøger.

## Svendborg Kommunes afgørelse

### Lovgrundlag

#### Husdyrloven

Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, LBK. nr. 1486 af 04/12/2009.

Husdyrholdet er på ialt 359,7 dyreenheder og godkendes derfor efter § 12 i husdyrloven.

Svendborg Kommune godkender og fører tilsyn med husdyrbrugets eksterne miljøforhold.

Svendborg Kommune skal i forbindelse med godkendelsen sikre, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen vha. den bedst tilgængelige teknologi (BAT). Desuden skal det sikres, at husdyrbruget kan drives på stedet, så det er foreneligt med hensynet til omgivelserne.

#### Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, BEK nr. 1283 af 8. december 2014.

Bekendtgørelsen fastsætter regler om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug efter kap. 3 i husdyrloven.

Desuden sætter bekendtgørelsen bla. regler for udskiftning af udbringningsarealer og regler for revurdering af godkendelser af husdyrbrug.

#### Husdyrgødningsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., BEK nr. 853 af 30/06/2014.

Bekendtgørelserne fastsætter bla. regler om dyreenhedsberegningerne.

## Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune godkender hermed i henhold til § 12 stk. 2 i Husdyrloven husdyrbruget på Stokkebækvej 12, 5874 Hesselager.

Godkendelsen meddeles til ejeren af husdyrbruget pt. Erik og Lars Andersen, der dermed er ansvarlige for, at husdyrbruget placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse.

Det afgøres samtidig, at godkendelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget og godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra den dato, hvor godkendelsen meddeles.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden efterfølgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Godkendelsen gives på baggrund af de oplysninger som ansøger har sendt frem, den miljøtekniske redegørelse og på følgende vilkår:

### Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

1. Der må etableres to tilbygninger til den eksisterende fare- og drægtighedsstald – tilbygningerne (bygning 04 og 05) skal placeres som vist på bilag 1a.
2. Tilbygningerne skal etableres i samme bredde (39m), væghøjde (3m), kiphøjde (9m) samt taghældning (15°), som den eksisterende fare- og drægtighedsstald.
3. Tilbygningen mod nord (bygning 4 på bilag 1a) må have et grundplan på 1.521 m<sup>2</sup>, og tilbygningen mod syd (bygning 5 på bilag 1a) må have et grundplan på 2.106 m<sup>2</sup>.
4. Tilbygningerne skal opføres i samme farver og tilsvarende materialevalg, som den eksisterende fare- og drægtighedsstald.
5. Der må etableres og placeres en fodersilo på 12,5m som vist på bilag 1a (bygning 12a). Fodersiloen skal etableres i samme farve og materialevalg, som den eksisterende fodersilo.
6. Der må etableres en gyllebeholder på 4.500 m<sup>3</sup>, og beholderen skal placeres, som vist på bilag 1a (bygning 10).
7. Senest samtidig med etablering af gyllebeholder nr. 10 på bilag 1a, skal alle dræn indenfor 15m fra gyllebeholderen være ført i lukkede rør.

## Varetagelse af landskabelige hensyn

- Der skal etableres en stedse vedligeholdt beplantning vest, nord og syd om bygningerne nr. 02, 03, 04, 05 og den nye gyllebeholder nr. 10 jf. bilag 1a. Beplantningen skal bestå af 10 rækker med 2 rækker buske + 6 rækker træer + 2 rækker buske. Beplantningen skal være etableret senest 1 år efter, at de nye tilbygninger er etableret.
- Beplantningen skal bestå af både underplantning af buske, ammetræer, og blivende karaktergivende skovtræer. Mindst 20% af træerne skal udgøres af ammetræer, mens resten af træerne skal udgøres af blivende karaktergivende skovplantning. Underplantning kan vælges blandt følgende arter: Alm. Hvidtjorn, alm. Hyld, alm. Røn, Hæg, Dunet Gedebled, Engrif et Hvidtjorn, Fuglekirsebær, Hassel, Navr, Kalkved, Seljepil, Slåen, Vildæble, Vrietorn, Æblerose og lign. Ammetræer kan f.eks. være arter af rødell, fuglekirsebær, poppel og skovtræer kan være eg, aks og bøg.

## Husdyrhold og staldanlæg.

- Husdyrbruget skal være sammensat og staldindretningen udført på følgende måde:

Dyrehold ansøgt	Stald-type	Stald-afsnit nr.	Vægt/aldersgrænse	Antal årsdyr	Stipladser	Dyre-enheder
Polte	Delvis spaltegulv 25-49%	1	32-120 kg	1.000	250	34,3
Årssøer, farestald	Delvis spaltegulv 25-49%	2	-	570	174	41,4
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald	Delvis spaltegulv 25-49%	3		570	396	96,0
Årssøer, ny farestald	Delvis spaltegulv 25-49%	4	-	780	210	56,7
Årssøer, ny løbe- og drægtighedsstald	Delvis spaltegulv 25-49%	5	-	780	570	131,3
Dyreenheder i alt						359,7

- Den samlede årsproduktion må ikke være større end 359,7 DE beregnet efter dyreenhedsberegningerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen (Bekg. nr. 853 af 30. juni 2014, bilag 1 afsnit G).

## Drift af staldanlæg

- Gyllekanalerne i den nye og eksisterende farestald, samt den nye løbe- og drægtighedsstald - i alt 2189 m<sup>2</sup> - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 224.355kWh.
- Der skal monteres en typegodkendt energimåler, der måler varmepumpens energiforbrug. Måleren skal være forsynet med automatisk datalogning, der som minimum registrerer den månedlige og årlige køleydelse i kWh.

15. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
16. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
17. Der skal udføres kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt af en installatør med køleautorisation. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
  - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen.
  - kontrol af kølekredsens ydelse.
18. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 1 uge.

## Ventilation

19. Der skal etableres i alt 37 afkast på den samlede nye og eksisterende sostald og ventilationsafkastene skal placeres, som vist på bilag 3.
20. Alle afkast skal etableres med følgende afksthøjde over terræn og indre diameter:

Afkast nr.	Afksthøjde over terræn (m)	Indre diameter (m)
21, 26	5,2	0,8
33-37	5,3	0,6
15, 20, 27, 32	6,3	0,8
16,19,28,31	6,5	0,8
22,25	7,4	0,8
1-14	7,7	0,8
23, 24	8,8	0,8
17,18,29,30	9,7	0,8

21. Ventilationsanlægget skal desuden indrettes sådan, at der opretholdes en maksimal røggashastighed i de enkelte afkast svarende til nedenstående tabel:

Afkast nr.	Røggashastighed (m/s)
1-7	7,5
8-14	6,1
15-32	6,2
33-37	11,8

22. Der skal senest 2 måneder efter meddelelsen af denne miljøgodkendelse fremsendes dokumentation for, at ventilationsanlægget kan opnå de fastsatte røggashastigheder. Dokumentationen skal indeholde leverandøroplysninger om indre diameter, anlæggets kapacitet, og på baggrund af disse oplysninger en tilhørende beregning af den maksimale røggashastighed for hvert afkast.
23. Ventilationssystemet og de tilhørende kanaler skal rengøres og vedligeholdes efter hvert hold dyr.

## Rengøring

24. Der skal til hver en tid sikres en god staldhygiejne herunder, at stalde- og foderanlæg holdes rene og tørre.

## Foder

25. Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. årssø x antallet af årssøer skal være mindre end 34.788 kg N pr. år (norm 2013). N ab dyr beregnes med følgende ligning:

$$(((FEso \text{ pr } \text{årssø} * \text{gram råprotein pr } FEso)/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} * \text{fravænningsvægt} * 0,0257))$$

26. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr x antallet af årssøer skal være mindre end 7.391 kg P pr. år (norm 2013). P ab dyr beregnes med følgende ligning:

$$(((FEso \text{ pr } \text{årssø} * \text{gram fosfor/FE})/1000) - 0,58 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} * \text{fravænningsvægt} * 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))$$

27. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

## Energi- og Ressourceforbrug

28. Senest 1 år efter gennemførelsen af udvidelsen skal en energikonsulent udarbejde en energirapport med henblik på at reducere energiforbruget på ejendommen.

## Oplag af olie

29. Beholdere og tanke til opbevaring af olieholdige produkter skal placeres overdækket og på et tæt og oliebestandigt underlag.
30. Beholdere og tanke til opbevaring af olieholdige produkter skal placeres i et opsamlingskar med minimum 15cm. opkanter eller en lignende indretning, hvor belægningen har fald mod midten og det sikres, at olie ikke kan løbe udenfor belægningen.
31. Olietanken skal sikres imod påkørsel af maskiner f.eks. ved en pullert eller lignende.
32. Der skal være monteret en afriverkobling mellem tank og slange.
33. Tankpistolen må ikke kunne fastlåses under tankning.
34. Påfyldningsslangen må ikke kunne nå mere end 1 m fra kanten af belægningen, hvor der tankes.
35. Håndtering af olieholdige produkter f.eks. ved tankning af diesel skal foregå på et plant, tæt og oliebestandigt underlag, som samtidig er dimensioneret til tung trafik.
36. Der hvor olie og olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der forefindes opslugningsmateriale.

37. Spild af olie skal straks opsamles. Al opsamlet spild inkl. Opsamlingsmaterialet skal opbevares og bortskaffes, som farligt affald.
38. Senest 2 mdr. efter meddelelsen af denne miljøgodkendelse skal indretning og placering af diseltank og tankplads være i overensstemmelse med de fastsatte vilkår.
39. Der hvor olieholdige produkter opbevares og håndteres skal belægningen mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.

### **Kemikalier**

40. Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag, og uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.
41. Belægningen i kemikalierummet skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.

### **Gødningsopbevaring og -håndtering**

42. Der skal til hver en tid sikres, at der til husdyrproduktionen er en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder.
43. Al håndtering af gylle skal foregå under opsyn.
44. Den nye gyllebeholder (- nr.10 på bilag 1a) skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
45. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
46. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

### **Driftsforstyrrelser og uheld**

47. Beredskabsplanen og dennes placering skal være kendt af husdyrbrugets ansatte. Placeringen skal være let tilgængelig.
48. Beredskabsplanen skal revideres én gang årligt og skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvises med angivelse af seneste tidspunkt for revision.



## Støj

49. Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Områdetype	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (1/2 time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Enkeltboliger landzone	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)
Sommerhusområde	40dB(A)	35dB(A)	35dB(A)	50dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

50. Korntørringsanlægget må være i drift på hverdage mandag til fredag i perioden fra 07.00-18.00 og på lørdage fra kl. 07.00-14.00.
51. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens til hver en tid gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

## **Skadedyr**

52. Der skal i forbindelse med driften af stalden føres en effektiv skadedyrsbekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrslaboratoriet).

## **Spildevand**

53. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en plads med en for spildevandet tæt belægning, og med afledning til en opsamlingsbeholder.
54. Vaskepladsen skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.

## **Affald**

55. Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.
56. Kadaverkappen skal placeres skyggefuldt og afskærmet så den ikke er synlig fra Stokkebækvej

## **Drift af husdyrbrugets arealer**

57. Der må per planår (1/8-31/7) højst udbringes husdyrgødning fra 212,7DE beregnet ud fra 197,7 DE svinegylle og 15 DE dybstrøelse, svarende til 1,4 DE/ha per planår. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.
58. Af den samlede mængde husdyrgødning må dybstrøelse per planår (1/8-31/7) maksimalt udgøre 15 DE

## **Sædskifte**

59. Der skal på bedriftens arealer etableres et sædskifte med et af følgende 3 alternativer:
1. Sædskifte med 8 % reduktion af kvælstofnormen i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm. Normreduktionen eller andre generelle miljøkrav må ikke overføres til andre bedrifter.
  2. Sædskifte med mindst 10% frøgræs og 0-10% ærter samt en reduktion af kvælstofkvoten på 4,2 % i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm. Normreduktionen eller andre generelle miljøkrav må ikke overføres til andre bedrifter.
  3. Sædskifte med mindst 10% frøgræs og 0-10% ærter, samt 6 % ekstra efterafgrøder udover det til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, uanset om det generelle krav opfyldes vha. andre virkemidler i henhold til NaturErhvervstyrelsens regler eller overføres til andre år. De samme, generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for disse ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne eller andre generelle miljøkrav må dog ikke overføres til andre bedrifter.

## Ophør af drift

60. Tilsynsmyndigheden skal straks orienteres, hvis driften ophører. Orienteringen skal være skriftlig og skal sendes til tilsynsmyndigheden inden ophøret indtræder.
61. Ved driftens ophør skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og tilhold af skadedyr. Foranstaltningerne skal drøftes med og accepteres af tilsynsmyndigheden.

## Egenkontrol og dokumentation

62. Sammensætningen og størrelsen af årsproduktionen skal dokumenteres (f.eks. via gødningsregnskab).
63. For gyllekølinganlægget, skal der føres følgende journaler:
- registreringen af datalogning på energimåleren,
  - logbog over driftsstop,
  - årlige kontrol- og servicereporter foretaget på gyllekølingsanlægget.
64. Der skal føres journal for tidspunktet for rengøring og vedligehold af ventilationssystemet og tilhørende kanaler, og hvornår der har været udført service på systemet.
65. Der skal føres journal over korntørringsanlæggets driftstider.
66. Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvor følgende skal fremgå:
- \*antal årssøer
  - \*antal fravænnede smågrise pr. årssø
  - \*fravænningsalder og vægt
  - \*foderforbrug pr. årssø
  - \* det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEso i de anvendte blander i henholdsvis drægtigheds- og diegivningsperioden.
  - \*det gennemsnitlige indhold af fosfor pr FEso i foderblandingerne
67. N og P af dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder.
68. Logbogen/produktionskontrollen, indlægsedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter for foder skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år, og skal kunne forevises ved tilsyn.
69. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation.
70. Det skal registreres i driftsjournal, hvornår belægningen følgende steder er kontrolleret (mindst én gang årligt) for tæthed samt hvornår eventuelle utætheder er repareret (skal reparerer straks):
- hvor olie opbevares og håndteres,
  - hvor kemikalier, rester og emballage opbevares
  - på vaskepladsen
71. Det årlige energi- og vandforbrug skal dokumenteres.
72. Der skal foreligge dokumentation for den udbragte mængde husdyrgødning.

73. Afhængig af det valgte alternativ for reduktion af udvaskning af nitrat skal der foreligge dokumentation for reduceret kvælstofnorm, antal efterafgrøder udover de lovpligtige og anvendt sædsikfte.
74. Der skal til hver en tid kunne forevises skriftlig dokumentation for gældende forpagtningsaftaler af minimum et års varighed.
75. Hvis der vil blive benyttet aftalearealer, skal der til hver en tid kunne forevises skriftlig dokumentation for gældende aftalearealer af minimum et års varighed.
76. Journaler og dokumentation for ovennævnte vilkår (vilkår 62 – 75) skal opbevares i 5 år og kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

## **Generelle forhold**

### **Ændringer og udvidelser**

Der må ikke ske ændringer eller udvidelser på husdyrbruget og de tilhørende arealer før dette er anmeldt til og eventuelt godkendt af Svendborg Kommune. Kommunen skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold.

### **Underretningspligt**

Den der er ansvarlig for forhold eller indretninger, som kan give anledning til væsentlig forurening eller fare herfor, har pligt til straks at underrette alarmcentralen på tlf: 112 og Svendborg Kommune tlf: 6223 3000, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer fare herfor, jf. § 52 i Husdyrloven.

## **Retsbeskyttelse**

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 stk. 1 Husdyrloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af godkendelsen, medmindre, der er lavet grundlæggende sagsbehandlingsfejl eller givet grundlæggende fejlagtige oplysninger, som nødvendiggør, at afgørelsen skal ændres.

Husdybrugets egenkontrol er dog undtaget for retsbeskyttelsen, og tilsynsmyndigheden kan revidere denne for at forbedre husdybrugets kontrol med egen forurening, eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. § 53 stk.2 i Husdyrloven.

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for denne godkendelse. Påklages godkendelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljøklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

## **Revurdering af godkendelse**

Virksomhedens miljøgodkendelse skal revurderes regelmæssigt og mindst hvert 10. år, dog skal første regelmæssige revurdering ske, når der er forløbet 8 år efter at husdyrbruget første gang blev godkendt, jf. § 41, stk. 3 i Husdyrloven.

Første revurdering skal foretages senest d. 9. marts 2023.

## Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, jf. § 76 i Husdyrgodkendelsesloven.

Klagen skal indgå senest 4 uger efter offentliggørelsen af godkendelsen. Du kan finde godkendelsen på Svendborg Kommunes hjemmeside [www.svendborg.dk](http://www.svendborg.dk), og klagefristen er dermed d. **7. april 2015**.

En eventuel klage skal sendes via Klageportalen, som du finder på [www.borger.dk](http://www.borger.dk) og [www.virk.dk](http://www.virk.dk), eller via Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside [www.nmkn.dk](http://www.nmkn.dk). Du logger på Klageportalen med din NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du kan finde vejledning i brugen af Klageportalen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Når du klager skal du betale et gebyr på 500kr, som du betaler med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker af blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Svendborg Kommune, som videresender anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet. Det er Natur- og Miljøklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klage over denne afgørelse har ikke opsættende virkning medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Klager over godkendelser, der indeholde vilkår efter Husdyrgodkendelseslovens § 27 stk. 1 eller stk. 2 har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Følgende personer og organisationer er klageberettigede i den aktuelle sag jf. § 84 stk. 1 og 3, § 85 stk. 1,2,3,4, § 86 stk. 1 og 2, § 87 stk. 1 og 2 i Husdyrgodkendelsesloven

### *Ansøger*

- Lars og Erik Andersen, Stokkebækvej 12, 5874 Hesselager

### *Ejer af forpagtede arealer*

- Elly Korsbak Andersen, Ladefogedvej 1, 5874 Hesselager
- Karl Anton Petersen, Ladefogedvej 5, 5874 Hesselager
- Niels Bolt og Anette Eshøj, Ladefogedvej 11, 5874 Hesselager

### *Parter indenfor 621m*

- Hanne Elise Madsen og Arne Madsen, Purreskovvej 49 st. Th., 5874 Hesselager
- Henrik Høeg Müller og Christina Dahl, Purreskovvej 49 st. Th., 5874 Hesselager
- Jan Rishave, Bjørnemosevej 4, 5700 Svendborg, ejer af Holmskov Strand 12
- Vagn Larsen, Bredbjergvej 72, 5462 Morud, ejer af Holmskov Strand 10
- Steffen Fisker Knold, Brovej 9, 5792 Årslev, ejer af Holmskov Strand 22
- Axel Kjærulf Pedersen, Bøjdenvej 72, 5800 Nyborg, ejer af Holmskov Strand 16
- Lone Gissum Fog, Daruplund 33, 1 th, 2660 Brøndby Strand, ejer af Strandlyst Strand 11
- Jørgen Fahlmann Larsen, Degnemarken 13, 5854 Gislev, ejer af Stokkebækvej 18
- Carsten Skov, Dyrehavevej 30,1, 5800 Nyborg, ejer af Stokkebæk Strand 14
- Eva Sellebjerg Pedersen Hvolbek, Ediths Allé 16, 5250 Odense SV, ejer Stokkebæk Strand 8

- Lilli Callesen, Engkrogen 14, 5792 Årslev, ejer af Holmskov Strand 28
- Malene Kirkegaard Rasmussen, Gryagervej 32, 5884 Gudme, ejer af Stokkebæk Strand 16
- Maria Borreby Jespersen Pedersen, Gudmevej 37, 5874 Hesselager, ejer af Stokkebæk Strand 20
- Kurt Nørregaard, Helligkorsvej 93, 4000 Roskilde, ejer af Strandlyst Strand 8
- Axel Henrik Blixen-Finecke, Hesselagergårdsvej 20A, 5874 Hesselager, ejer af Purreskovvej 49
- Steen Jørgensen, Hestehøjvej 137, 5260 Odense S, ejer af Strandlyst Strand 9
- Anders Knudsen, Hovangsvej 71, 9500 Hobro, ejer af Strandlyst 3
- Per Vilhelm Schelbeck, Hunerupvej 204B, 5230 Odense M, ejer af Holmskov Strand 20
- Ole Freund, Højmarken 6, 5491 Blommenslyst, ejer af Holmskov Strand 36
- Karin Søndergaard Steffensen, Idrætsvej 7B, 5300 Kerteminde, ejer af Stokkebæk Strand 24
- Karl Anton Petersen, Ladefogedvej 5, 5874 Hesselager,
- Karna Margrethe Mortensen, Lillemarksvej 1B, 5750 Ringe, ejer af Strandlyst Strand 7
- Gerner Kjærulf Ruhnau, Lundebjerg 22, st. A, 2740 Skovlunde, ejer af Holmskov Strand 14
- Paul Nissen, Lungstedvangen 37, 5250 Odense SV, ejer af Strandlyst Strand 6
- Martin Ole Pedersen, Mellemager 41, 5750 Ringe, ejer af Holmskov Strand 18
- Bjarne Kohl, Moltkesvej 10, 2000 Frederiksberg, ejer af Strandlyst Strand 12
- Boye Nielsen, Mosegårdsvej 14, 5000 Odense C, ejer af Strandlyst Strand 1
- Jane Nanette Wedel Oddersborg, Møllevvej 14, 5874 Hesselager, ejer af Stokkebæk Strand 18
- Mette Merete Møller, Nøddelunden, 6705 Esbjerg Ø, ejer af Stokkebæk Strand 6
- Bjarne Stentoft Poulsen, Odensevej 40, 5772 Kværndrup, ejer af Strandlyst Strand 2
- Torben Rytter Sæderup, Purreskovvej 21, 5874 Hesselager, ejer af Stokkebæk Strand 2
- Kira Marina Thaning, Purreskovvej 45, 5874 Hesselager
- SVENDBORG SPILDEVAND A/S, Ryttermarken 21, 5700 Svendborg, ejer af Purreskovvej 47
- Jørgen Gøsta Berger, Sangsvanevej 11, 2970 Hørsholm, ejer af Holmskov Strand 24
- Lars Nielsen Nørregaard, Skovdalsvej 13, 4600 Køge, ejer af Strandlyst Strand 8
- Nanna Jakobsen Takatomi, Skovsbovej 38, 5700 Svendborg, ejer af Strandlyst Strand 4
- Ole Schmidt, Smallemålet 38, 5250 Odense SV, ejer af Holmskov Strand 26
- Lotte Mathilde Saxdorff Brinkmann, Stadionvej 121, 5200 Odense V, Strandlyst Strand 10
- Jens Bundgaard Rasmussen, Stationsvej 64 H, 5792 Årslev, ejer af Strandlyst Strand 14
- Ingrid Heidmann Kristensen, Stokkebæk Strand 4, 5874 Hesselager
- Peter Hermansen, Søbrinken 9, 5550 Langeskov, ejer af Holmskov Strand 32 og 34
- Benthe Solvejg Gudman Povlsen, Ulriksholmvej 37, 5300 Kerteminde, Strandlyst Strand 15
- Birgitte Krogsgaard Madsen, Vangevej 15, 7000 Ferdericia, ejer af Strandlyst Strand 5
- Bjarne Aaby, Ågårdsvej 10, 5874 Hesselager, ejer af Strandlyst Strand 13
- Niels Bolt og Anette Eshøj, Ladefogedvej 11, 5874 Hesselager
- Kai Louis Juul Andersen og Jette Andersen, Ladefogedvej 3, 5874 Hesselager
- Elly Korsbak Andersen og Erik Lindegaard Andersen, Stokkebækvej 13, 5874 Hesselager, ejer af Ladefogedvej 1
- Flemming Aaby og Tina Kirkegård Aaby, Gryagervej 32, 5884 Gudme, ejer af Stokkebæk Strand 16
- Ejer af Stokkebæk Strand 10, 5874 Hesselager
- Hans Thorkild og Inge Marie Holmskov, Stokkebækvej 14, 5874 Hesselager

## Organisationer

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. [natur@dof.dk](mailto:natur@dof.dk)
- Sundhedsstyrelsen, [syd@sst.dk](mailto:syd@sst.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, [dn@dn.dk](mailto:dn@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, [post@sportsfiskerforbundet.dk](mailto:post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, [husdyr@ecocouncil.dk](mailto:husdyr@ecocouncil.dk)
- Friluftsrådet, v. Christian Jensen,
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, [mail@dkfisk.dk](mailto:mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7541 Haderup, [nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk](mailto:nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Naturstyrelsen, email: [nst@nst.dk](mailto:nst@nst.dk)

Kopi af denne afgørelse er sendt til alle ovenstående samt til ansøgers konsulent Max Jakobsen. Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening [svendborg@dof.dk](mailto:svendborg@dof.dk) har ligeledes fået tilsendt en kopi af afgørelsen.

## Søgsmål

Ønskes godkendelsen prøvet ved domstolene efter § 90 i Husdyrloven, skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Fristen for at anlægge søgsmål er d. 9. september 2015.

# Miljøteknisk redegørelse

Denne miljøredegørelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for redegørelsen er den indsendte ansøgning om godkendelse af husdyrbruget.

## Grundforhold

### Ansøger og ejerforhold

Ansøger og ejer pt. er Holmskovgård I/S ved Erik og Lars Andersen.

I 2006 har det tidligere Fyns Amt vurderet, at en ansøgt udvidelse af husdyrproduktionen og etablering af en ny stald ikke krævede VVM-pligt, og daværende Svendborg Kommune har samtidig vurderet, at der heller ikke skulle udarbejdes lokaliseringsgodkendelse eller miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven.

Husdyrproduktionen på ejendommen Stokkebækvej 12, 5874 Hesselager, er heller ikke tidligere miljøgodkendt husdyrloven, og derfor vil denne miljøgodkendelse efter husdyrlovens §12 omfatte den samlede husdyrproduktion og tilhørende staldanlæg mv.

Under samme interessentselskab Holmskovgård I/S og CVR-nummer ejer ansøger også husdyrproduktionen på Stokkebækvej 13. Den tilladte produktion på denne ejendom er 16,9DE.

Ansøger lejer desuden ejendommen på Purrekovvej 42, hvor der er en tilladt husdyrproduktion af smågrise og slagtesvin (– i alt 248DE jf. dyreenhedsberegning april 2012. Produktionen er vurderet efter husdyrlovens anmeldeordning om udvidelse i eksisterende stalde). Produktionen indgår under samme interessentselskab Holmskovgård I/S og under samme CVR-nummer.

Det er kun på ejendommen Stokkebækvej 12, der søges om udvidelse af husdyrproduktionen.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning skal en miljøgodkendelse efter husdyrloven, som udgangspunkt kun omfatte anlæg på den ejendom, som ansøgningen vedrører. Der kan dog være tilfælde, hvor staldanlæg må betragtes som ét anlæg, selvom staldene er placeret på hver sin ejendom.

Hvis staldanlæg på forskellige ejendomme skal vurderes, som et samlet anlæg, skal anlæggene ejes af samme ejer, og det skal teknisk og forureningsmæssigt ikke være muligt at adskille de to produktionsanlæg.

Afstanden til produktionen på Stokkebækvej 13 er ca. 150m, og til Purrekovvej 42 ca. 670m.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det er muligt at vurdere miljøpåvirkningen fra de 3 ejendomme hver for sig. Derfor betragtes de tre ejendomme som selvstændige produktioner, og denne godkendelse omfatter kun produktionen på Stokkebækvej 12, 5874 Hesselager.

Erik og Lars Andersen ejer sammen husdyrproduktionen på Stokkebækvej 12, og miljøgodkendelsen meddeles derfor til Erik og Lars Andersen. Det samlede ansvar for, at husdyrproduktionen placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse samt, at de ansatte på ejendommen er bekendt med godkendelsens vilkår,



ligger samlet hos begge ejere. I det daglige er det dog Lars Andersen, der er driftsansvarlig for husdyrproduktionen på Stokkebækvej 12.

## Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

### Ansøgers oplysninger

Ejendommen er placeret i landzone ca. 2,5 km øst for Hesselager. Bilag 1 viser et oversigtskort over placeringen af ejendommen i området.

I forbindelse med udvidelsen opføres der nye staldafsnit i direkte tilknytning til de eksisterende sostalde.

Det eksisterende staldanlæg består af en farestald, løbestald og drægtighedsstald. De nye staldafsnit ønskes etableret i direkte tilknytning hertil, således at farestalden udvides mod nord og løbe- og drægtighedsstaldene udvides mod syd.

Ansøger vurderer, at der ikke andre placeringsmuligheder af de nye staldafsnit. Den bedste placering er i direkte tilknytning til eksisterende stalde.

Ud over de nye sostalde bygges der også en ny gyllebeholder på 4.500 m<sup>3</sup>. Den nye gyllebeholder placeres imellem den eksisterende gyllebeholder og sostaldene. Der vil være mindst 10 meter imellem sostalde og gyllebeholder.

Følgende matrikler er tilknyttet ejendommen:

Ejerlav	Matrikel
Hesselager By, Hesselager By, Hesselager	11d
Hesselager By, Hesselager By, Hesselager	34a

Bilag 1a viser et oversigtskort med placering af driftsbygningerne.

### Kommunens vurdering

I forhold til den ansøgte placering foretages der i det efterfølgende en vurdering af om husdyrlovens afstandskrav kan overholdes. Samtidig redegøres der for overvejelser omkring valg af alternative placeringer.

### Afstandskrav i forhold til Husdyrlovens § 6 og § 20

Den efterfølgende tabel angiver de fysiske afstande mellem de anlæg, der etableres og de omkringliggende boliger og områder.

Afstandsforhold fra nærmeste anlæg og til nærmeste nabo/område	Afstand (m)	Afstandskrav § 6/§ 20 (m)
Byzone- eller sommerhusområde*	350	50/300
Samlet bebyggelse i landzone mv.** (Stokkebæk Strand 2)	510	50/300
Enkeltbolig (Stokkebækvej 14)	105	50/ -

\* Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

\*\* Samlet bebyggelse i landzone mv. eller område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Alle områder og boliger, der fremgår af ovenstående tabel fremgår af bilag 2.

Det nærmeste sommerhusområde ligger ca. 350m øst for ejendommen, og nærmeste byzoneområde er Hesselager ca. 2.500m mod vest.

Den nærmeste bolig, der ligger i samlet bebyggelse, er Stokkebæk Strand 2, der ligger ca. 510m øst for anlægget og nord for sommerhusområdet.

Nærmeste lokalplanlagte område i landdzone er placeret ca. 1,2km nordøst for ejendommen. Området er omfattet af Lokalplan nr. 52, og er udlagt til offentligt formål ved Klintholm.

Nærmeste enkeltliggende bolig er Stokkebækvej 14, der ligger øst for Stokkebækvej 12. Afstanden fra de staldanlæg, hvor udvidelsen etableres, til boligen på Stokkebækvej 14, er ca. 105 m.

Alle afstandskrav i husdyrlovens §6 er overholdt.

#### Afstandskrav i forhold til Husdyrlovens § 8

Afstandskravene i husdyrlovens §8 gælder for alt nyt byggeri. Det betyder, at der i forhold til vurderingen af afstandskravene er taget udgangspunkt i tilbygningerne mod nord og syd, samt den nye gyllebeholder.

Svendborg Kommune gør opmærksom på, at ved etablering af det nye byggeri er det ansøgers ansvar at sikre, at alle lovmæssigt bestemte afstandskrav er overholdt medmindre, der er meddelt dispensation fra kravene.

Afstandsforhold fra staldanlæg og gyllebeholdere.	Afstand (m)	Afstandskrav (m)
Fælles vandindvindingsanlæg	3.100	50
Enkelt vandindvindingsanlæg (egen boring)	50	25
Vandløb	550	15
Sø	500	15
Dræn	15	15
Offentlig vej/ privat fællesvej	30	15
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25
Naboskel	40	30
Beboelse på samme ejendom	45	15

## Dræn

Placeringen af hoveddræn, rør til bortledning af tagvand samt gennemløbsbrønde fremgår af det efterfølgende kort.



Ansøger har oplyst, at det hoveddræn, der løber mod syd på den højre side af den nye gyllebeholder er lukket. Gennemløbsbrønden, der er placeret ved ladebygningen ( nr. 17 på kortbilag 1a) – er ifølge ansøger etableret med en 30 cm opkant og betonlåg.

Det oplyses desuden, at ved meddelelsen af miljøgodkendelsen ledes tagvand fra halmladen ( bygning nr. 17 på bilag1a) til åbne overfladedræn. Inden den nye gyllebeholder etableres, oplyser ansøger, at tagvandet på den vestlige side af drænrørene vil blive ledt til lukkede drænrør.

Svendborg Kommune betragter gennemløbsbrønden, som en del af drænsystemet, men vurderer dog samtidig, at selve brønden er et lukket system, dvs. der kan ikke - pga. brøndens opkant og betonlåg - ledes overfladevand eller regnvand direkte til brønden. Da hoveddrænet på højre side af den nye gyllebeholder samtidig er lukket, og overfladedrænet på den vestlige side af halmladen vil blive lukket vurderer Svendborg Kommune, at afstandskravet på 15 m til dræn er overholdt. Svendborg Kommune stiller vilkår om, at alle dræn indenfor 15m fra gyllebeholderen skal lukkes senest samtidig med etableringen af den nye ansøgte gyllebeholder.

## Øvrige krav

I forhold til nærmeste fælles vandindvindingsanlæg er der målt til Hesselager Stations Bys vandværk. Der er egen boring på ejendommen – placeringen fremgår af bilag 1a.

Nærmeste vandløb løber ca. 550m nordvest for den nordligste tilbygning, og nærmeste sø ligger ca. 500m vest for tilbygningerne.

Nærmeste naboskel ligger ved Stokkebækvej 13, og afstanden er ca. 40m. Afstanden til beboelse på samme ejendom er ca. 45m.

Afstanden til levnedsmiddelvirksomhed er ikke målt, men det kan konstateres, at afstanden er større end 25m.

Svendborg Kommune vurderer, at alle øvrige afstandskrav i lovens §8 er overholdt

### Alternative placeringer

#### *Ansøgers oplysninger*

Ansøger oplyser, at den bedste placering er i direkte tilknytning til eksisterende stalde.

Ifølge ansøger er eneste alternative placering at bygge de nye stalde parrallelt med de eksisterende sostalde (mod vest). Ansøger vurderer dog, at denne placering vil ødelægge logistikken på ejendommen (flytning af søer imellem staldafstnittene). Desuden vil det kræve en stor jord-rondering, da terrænet vest for staldanlægget ligger 3-4 meter højere.

#### *Kommunens vurdering*

Svendborg Kommune vurderer, at en placering parrallelt med og vest for den eksisterende driftsbygning er en mulighed, der skal belyses jf. det efterfølgende kortbilag.



Placeringen vest for de eksisterende driftsbygninger vil betyde, at den nye bygning skal graves ind i bakken. Mængden af jord, der skal flyttes og økonomi forbundet med dette er ikke vurderet.



Placeringen skal desuden tage hensyn til en eksisterende nedgravet højspændingsledning.

Placeringen af højspændingsledningen, og det skrånende terræn vil sandsynligvis betyde, at den nye staldbygning ikke kan placeres indenfor 20m fra de eksisterende bygninger, og heller ikke i samme niveau. Særligt niveauforskellen vil betyde, at det kan være svært at efterleve kommuneplanens indsats om, at byggeri i området skal placeres lavt i terræn. Dette uddybes nærmere i afsnittet om de landskabelige hensyn.

Den alternative placering vil betyde, at lugtbelastningen flyttes længere væk fra de nærmeste boliger og sommerhusområdet mod øst, hvilket har betydning for, at husdyrlovens lugtgenekriterier kan overholdes.

I afsnittet om varetagelse af hensynet til landskabet uddybes den landskabsmæssige påvirkning og begge placeringer inddrages i vurderingen.

### **Varetagelse af hensyn til landskab**

Ifølge husdyrloven skal hensynet til de landskabelige værdier varetages ved godkendelse af et husdyrbrug. De landskabelige værdier omfatter bla. naturværdier, kulturhistoriske, rekreative, geologiske værdier, samt landskabets æstetik og fortælleverdi.

#### *Ansøgers oplysninger*

De nye staldafsnit bygges i samme byggestil som de eksisterende sostalde med samme væghøjde (3 meter), samme kiphøjde (9 meter), samme bredde (39 meter) og samme taghældning (15°).

Grundplan for den nye farestald (39m x 39m): 1.521 m<sup>2</sup>.

Grundplan for den nye løbe- og drægtighedsstalde (39m x 54m): 2.106 m<sup>2</sup>.

I alt udvides de eksisterende sostalde således med ca. 3.630 m<sup>2</sup>. Sostaldene er før og efter udvidelsen beklædt med elementer af sort granit og tagpladerne er grå fibercementplader.

Det foreslås, at der plantes en 3-rækket afskærmende beplantning vest for sostaldene. Endvidere bliver der etableret en jordvold hhv. nord og syd for gavlene på sostaldene. Jordvoldene vil være beklædt med græs og have en højde på 2-3 meter.

Ansøger vurderer, at topografien i området, beplantningen og jordvoldene betyder, at staldanlægget ikke virker skæmmende i lokalområdet, hvilket også sikres ved, at der ligger en nåleplantage imellem staldanlægget og sommerhusområdet ca. 300 meter mod øst.

Desuden har ansøger oplyst, at ejendommens driftsbygninger er placeret udenfor:

- Fortidsmindebeskyttelseslinie
- Skovbyggelinie
- Fredede områder
- Natura 2000 områder
- Særlige kulturhistorisk beskyttelsesområder
- Særlige landskabelige og geologisk beskyttelsesområder
- Biologiske interesseområder

Ejendommen er placeret indenfor et større sammenhængende landskabsområde.

## *Kommunens vurdering*

Vurderingen af om det ansøgte byggeri påvirker landskabet væsentligt foretages ud fra følgende kriterier:

- Vurdering af om der er tale om erhvervmæssigt nødvendigt byggeri
- Etablering i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger
- Bygge- og beskyttelseslinier
- Påvirkning af naturområder
- Påvirkning af kulturhistoriske værdier mv.
- Påvirkning af landskab.
- Fysisk planlægning i kommuneplanen

### Erhvervmæssigt nødvendigt byggeri

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning vil de fleste driftsbygninger på en landbrugsejendom anses for at være erhvervmæssigt nødvendige. Meget store landbrugsbygninger med industriel karakter eller fællesanlæg, der knytter sig til driften på flere ejendomme, anses dog ikke som erhvervmæssigt nødvendige for ejendommen.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at stort landbrugsbyggeri, som udgangspunkt vil knytte sig til husdyrproduktioner over 500 DE.

Der er i godkendelsen søgt om at udvide dyreholdet fra 200,3DE til i alt 359,7DE, og der i den forbindelse brug for ekstra stald- og opbevaringskapacitet. På baggrund af størrelsen af husdyrproduktionen og de bygninger, der er søgt om at etablere, vurderer Svendborg Kommune, at der ikke er tale om landbrugsbyggeri, der har væsentlig industriel karakter. Det ansøgte driftsbygninger vurderes derfor at være erhvervmæssigt nødvendigt.

### Etablering i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger.

Det ansøgte byggeri placeres i forlængelse af og dermed i direkte tilknytning til de eksisterende driftsbygninger. Gyllebeholderen placeres 10m fra og dermed i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger.

Placeres de nye driftsbygninger parallelt med de eksisterende bygninger vil dette - pga. en nedgravet højspændingsledning - betyde, at bygningen sandsynligvis placeres mere end 20m fra de eksisterende bygninger.

Det er dog kommunens vurdering, at bygningsmassen vil fremstå samlet uanset om bygningerne placeres som ansøgt eller som vist på den alternative placering.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning skal erhvervmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri, der opføres i tilknytning til den hidtidige bebyggelse på en ejendom, som udgangspunkt uden videre godkendes medmindre afgørende landskabelige hensyn taler imod.

I de efterfølgende afsnit redegøres der for den landskabelige påvirkning.

### Bygge- og beskyttelseslinier

Placeringen af det ansøgte byggeri, skal vurderes i forhold til bygge- og beskyttelseslinier efter naturbeskyttelsesloven og planloven.

Hverken den ansøgte eller alternative placering berøres af bygge- eller beskyttelseslinier.

### Påvirkning af naturområder

De nærmeste naturområder er en C-målsat mose, der ligger ca. 470m mod vest og to potentiel ammoniakfølsomme skove, der ligger henholdsvis ca. 300m mod øst og 400m mod nordøst.

Svendborg Kommune vurderer, at ingen af disse naturområder – set fra et landskabsmæssig udgangspunkt – vil påvirkes af etableringen af det ansøgte byggeri.

Der er under afsnittet om ammoniak foretaget en vurdering af ammoniakdepositionen til de pågældende naturområder. Samlet er det vurderet, at ingen af naturområderne påvirkes væsentligt.

### Påvirkning af kulturhistoriske værdier mv.

Etableringen af de nye staldbygninger ligger i forhold til den ansøgte og alternative placering uden for beskyttelsesområder for særlig kulturhistorie og fredninger.

### Påvirkning af landskab og Fysisk planlægning i kommuneplanen

Ifølge Svendborg Kommunes Kommuneplan 2013-2025 ligger området, hvor ejendommen og de nye bygninger ønskes placeret indenfor landskabsområdet Vormark Moræneflade i område 14.M3, og indenfor kystnærhedszonen og kystforlandet.

På baggrund af landskabskarakteranalysen beskrives i det efterfølgende områdets karakter samt kommuneplanens strategi og indsats samt retningslinier for området.

#### *Landskabets karakter ( - område 14.M3)*

Der er tale om et storbølget åbent landskab med få markante hegn og skovplantninger, der samlet set gør landskabet til et transparent landskabsrum, hvilket giver mulighed for udsyn hen over større dele af landskabet.

Landskabsrummet vurderes som værende af middelstor til stor skala og områdets landbrugsbyggerier er af middelstor skala.

Nær kysten danner bevoksningen omkring områdets sommerhusområder en grøn barriere, som skærmer for den visuelle sammenhæng mellem land og vand. Fra de øvre dele af kystforlandet opnås den visuelle sammenhæng mellem land og vand henover disse bevoksninger.

## Kommuneplanens strategi og indsats for området nord for Pureskov – 14.M3

For området er der i kommuneplanen fastsat følgende strategi og indsats:

### Områder som skal beskyttes

#### Området nord for Pureskov – 14.M3

Karakteristisk, særlige visuelle oplevelsesmuligheder, god tilstand

- Udsigten fra det højtliggende bakke­drag over kysten mod syd og det omkringliggende landskab mod nord og syd skal friholdes for placering af nyt byggeri og tekniske anlæg.
- Kan nyt byggeri ikke undgås skal dette placeres lavt i terrænet og bag skærmende bevoksning. Der bør dog ikke etableres ny bevoksning mod øst ved kysten.

#### Kystforlandet

- Udsigterne over kystlandskabet skal friholdes for markante tekniske anlæg og nyt byggeri. Især byggeri, som vil bryde udsigten.
- Bevoksningen nær kysten giver dog mulighed for indpasning af nye anlæg såfremt disse kan holdes lavere end den omkringliggende bevoksning og derved afskærmes fra de bagvedliggende og omkringliggende dele af kystforlandet.

Det efterfølgende kort viser kystforlandets placering i forhold til ejendommen på Stokkebækvej 12:





### *Kommuneplanens retningslinier*

Området er omfattet af retningslinier for et landskab, der skal beskyttes. Det betyder, at der kun kan etableres erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri under hensyn til landskabets skala, visuelle sammenhæng, terræn, eksisterende bevoksning og karaktergivende strukturer mv..

I kystnærhedszonen kan der kun planlægges for anlæg, hvis der foreligger en planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for en kystnær placering, og der tages særlige landskabelige hensyn. En funktionel begrundelse kan efter Svendborg Kommunes vurdering være et nyt byggeri i tilknytning til et allerede etableret staldanlæg.

I kystforlandet skal det ved byggeri sikres, at de visuelle sammenhæng mellem land og vand, mellem modstående kyster og på langs af kystlinien varetages.

### *Visualisering af landbrugsbyggeri*

I forhold til at kunne vurdere placeringen af det ansøgte byggeri i henhold til kommuneplanens retningslinier samt strategi og indsats for området er der foretaget en række – ikke målfaste visualiseringer jf. de efterfølgende fotos fra området. Foto 1 er et oversigtskort over området, hvor fotopunktet for visualiseringerne fremgår.

Foto 1. Oversigtskort





Foto 2. Eksisterende bygninger ved Stokkebækvej 12



Landbrugsejendommene set fra Stokkebækvej ved Ladefogedvej. Bemærk at det landskabelige værdifulde kig til Storebælt og Langeland ikke fremtræder tydeligt på fotos grundet diset vejr. Til venstre ses kastanjealléen ved Stokkebækvej 13.

Foto 3. Ansøgt placering af tilbygninger ved Stokkebækvej 12



Foto 4. Ansøgt placering med beplantning





Foto 5. Alternativ placering vest for og parallelt med den eksisterende bygning



Foto 6. Alternativ placering med beplantning



### Vurdering af landskabspåvirkning

Den eksisterende landbrugsejendom ses primært fra Stokkebækvej på vej mod den offentlige strand og sommerhusområdet ved Stokkebæk – se foto 1. Terrænet er faldende fra Stokkebækvej/Ladefogedvej (kote 20) og ned mod kysten (kote 0). De eksisterende bygninger ligger ca. i kote 12-15. Ejendommen opleves i dag som en middelstor moderne landbrugsejendom, hvor de eksisterende bygninger bryder horisontlinjen og udsynet til en del af Storebælt og Langeland – se foto 2.

Nord for ejendommen ligger Stokkebækvej 13, som er en ældre og mindre landbrugsejendom med en ca. 100 m lang karakteristisk og tidstypisk 10-14 m kastanjeallé (- etableret ca. 1940). Kastanjetræerne bryder ligeledes udsigten til Storebælt – se foto 2.

Etablering af det ansøgte byggeri vil betyde, at den samlede bygningsmasse vil fremstå markant og tydeligt i landskabet, og udsynet til Storebælt og Langeland fra Stokkebækvej reduceres yderligere. Samlet vil påvirkningen af landskabet øges – se foto 3.

Fra vandet og ind mod land vil bygningernes øverste tagflade bryde horisontlinjen. De vil fremstå synlige, men ikke markante på grund af det foranliggende sommerhusområde og en tilvokset beplantning af buske og træer. Vurderingen er her baseret på en grov 3D-visualisering ( – er ikke vedlagt)

Svendborg Kommune vurderer, at påvirkningen af landskabet kan reduceres ved, at etablere en afskærmende beplantning vest, samt nord og syd for bygningerne. Det vil betyde, at bygningerne afskærmes visuelt ned mod kysten – se foto 4. Etablering af beplantningsbæltet vil være i overensstemmelse med strategien og indsatsen for området, dvs. at hvis etablering af teknisk byggeri ikke kan undgås, skal dette etableres lavt i området og bag skærmende beplantning.

Beplantningen skal have en vis størrelse for at kunne matche skalaforholdene i området og bygningerne, og bør bestå af 10 rækker med 2 rækker buske + 6 rækker træer + 2 rækker buske parallelt med og vest for bebyggelsen. Buskebeplantningen trækkes rundt om enderne på tilbygningerne, og hen på de jordvolde, som ansøger har forslået mod nord og syd. Beplantningen mod syd skal yderligere trækkes hen forbi den nye gyllebeholder (nr. 10 på bilag 1a). Det er dermed Svendborg Kommunes vurdering, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav om, at nye gyllebeholdere skal være afskærmet med beplantning, er opfyldt. Mod nord, vest og øst er gyllebeholderen afskærmet af de nye og eksisterende bygninger.

Selve beplantningen skal bestå af både underplantning af buske, ammetræer, og blivende karaktergivende skovtræer. Mindst 20% af træerne skal udgøres af ammetræer til fremme af hurtigt opvækst, mens resten af træerne skal udgøres af blivende karaktergivende skovplantning. Underplantning kan vælges blandt følgende arter: Alm. Hvidtjørn, alm. Hyld, alm. Røn, Hæg, Dunet Gedeblad, Engrif et Hvidtjørn, Fuglekirsebær, Hassel, Navr, Kalkved, Seljepil, Slåen, Vildæble, Vrietorn, Æblerose og lign. Ammetræer kan f.eks. være arter af rødæl, fuglekirsebær, poppel og skovtræer kan være eg, aks og bøg.

I forhold til strategien og indsatsen for kystforlandet vil etableringen af det ansøgte byggeri betyde, at det område - hvor udsigten brydes, som følge af bygningerne på Stokkebækvej 12 – øges. Den eksisterende beplantning langs kysten giver dog mulighed for, at der kan etableres byggeri, som ligger lavere end den omkringliggende bevoksning. Det eksisterende byggeri er ikke etableret lavere end den eksisterende bevoksning, hvilket betyder, at landbrugsbyggeriet allerede i dag er tydeligt i landskabet og i udsynet mod øst – ud over kysten.

Vurderes den alternative placering parallelt med de eksisterende driftsbygninger er det Svendborg Kommunes vurdering, at denne løsning vil betyde, at byggeriets påvirkning af den landskabelige udsigt til vandet ikke vil være væsentligt større end det eksisterende byggeri jf. foto 5. Det vil dog sandsynligvis ikke være muligt at etablere de nye driftsbygninger i samme niveau, som det eksisterende byggeri, og kommuneplanens indsats med at placere byggeri lavt i terrænet kan dermed ikke efterkommes.

Ved den alternative placering er det kommunens vurdering, at der fortsat skal etableres en afskærmende beplantning, som minimum svarer til bygningens længde – se foto 6. Samlet set vil beplantningsbæltet reduceres sammenlignet med den beplantning, der vurderes nødvendig ved det ansøgte byggeri.

Det er dog samtidig Svendborg Kommunes vurdering, at placeringen af det nedgravede elkabel vest for den eksisterende stald kan vanskeliggøre den alternative placering, og en flytning af kablet vurderes ikke at være en reel mulighed.

Svendborg Kommunes Miljø, Klima og Trafik-udvalg har på baggrund af ovenstående redegørelse truffet beslutning om, at byggeriet kan placeres som ansøgt, dog med krav om, at byggeriet skal afskærmes med et beplantningsbælte, udformet som beskrevet

tidligere. Det er samtidig en forudsætning, at byggeriet etableres, som beskrevet i ansøgningen dvs. i samme farver og materialevalg, som det eksisterende byggeri. Der stilles vilkår om placeringen af det ansøgte byggeri, farve- og materialevalg, samt afskærmende beplantning.

Det er dermed udvalgets vurdering, at byggeriet er tilpasset landskabet, og at der er taget de landskabelige hensyn, der sikrer, at byggeriet kan etableres indenfor kystforlandet, kystnærhedszonen og et område, der landskabsmæssigt skal beskyttes.

#### *Fastsættelse af vilkår*

- Der må etableres to tilbygninger til den eksisterende fare- og drægtighedsstald – tilbygningerne svarende til bygning 04 og 05 skal placeres som vist på bilag 1a.
- Tilbygningerne skal etableres i samme bredde (39m), væghøjde (3m), kiphøjde (9m) samt taghældning ( $15^{\circ}$ ), som den eksisterende fare- og drægtighedsstald.
- Tilbygningen mod nord (bygning 4 på bilag 1a) må have et grundplan på  $1.521 \text{ m}^2$ , og tilbygningen mod syd (bygning 5 på bilag 1a) må have et grundplan på  $2.106 \text{ m}^2$ .
- Tilbygningerne skal opføres i samme farver og tilsvarende materialevalg, som den eksisterende fare- og drægtighedsstald.
- Der må etableres og placeres en fodersilo på 12,5m som vist på bilag 1a, bygning 12a. Fodersiloen skal etableres i samme farve og materialevalg, som den eksisterende fodersilo.
- Der må etableres og placeres en gyllebeholder på  $4.500 \text{ m}^3$ , som vist på bilag 1a, bygning nr. 10.
- Senest samtidig med etablering af gyllebeholder nr. 10 på bilag 1a, skal alle dræn indenfor 15m fra gyllebeholderen være ført i lukkede rør.
- Den nye gyllebeholder skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
- Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.
- Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

- *Fortsættes*

- Der skal etableres en stedse vedligeholdt beplantning vest, nord og syd om bygningerne nr. 02, 03, 04, 05 og den nye gyllebeholder nr. 10 jf. bilag 1a. Beplantningen skal bestå af 10 rækker med 2 rækker buske + 6 rækker træer + 2 rækker buske. Beplantningen skal være etableret senest 1 år efter, at de nye tilbygninger er etableret.
- Beplantningen skal bestå af både underplantning af buske, ammetræer, og blivende karaktergivende skovtræer. Mindst 20% af træerne skal udgøres af ammetræer, mens resten af træerne skal udgøres af blivende karaktergivende skovplantning. Underplantning kan vælges blandt følgende arter: Alm. Hvidtjørn, alm. Hyld, alm. Røn, Hæg, Dunet Gedeblad, Engrif et Hvidtjørn, Fuglekirsebær, Hassel, Navr, Kalkved, Seljepil, Slåen, Vildæble, Vrietorn, Æblerose og lign. Ammetræer kan f.eks. være arter af rødæl, fuglekirsebær, poppel og skovtræer kan være eg, aks og bøg.

## Årsproduktion

### Ansøgers oplysninger

Der er søgt om en udvidelse af dyreholdet på ejendommen.

Ansøgers oplysninger om sammensætningen af dyreholdet samt anvendt staldsystem for henholdsvis nudrift og ansøgt drift er vist i efterfølgende tabeller:

Dyrehold Nudrift	Stald-Type	Stald-afsnit nr.	Vægt/aldersgrænse	Antal årsdyr	Stipladser	Dyre-enheder
Slagtesvin	Delvis spaltegulv 25-49%	1	32-102 kg	1.000	250	25,7
Årssøer, farestald	Delvis spaltegulv 25-49%	2	-	570	174	39,9
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald	Delvis spaltegulv 25-49%	3		570	396	92,4
Polte	Fuldspalter	6	30-102 kg	250	120	6,4
Smågrise	Delvis spaltegulv 25-49%	7	7,2-30 kg	7.800	1.300	36,0
Dyreenheder i alt						200,4

Dyrehold ansøgt	Stald-type	Stald-afsnit nr.	Vægt/aldersgrænse	Antal årsdyr	Stipladser	Dyreenheder
Polte	Delvis spaltegulv 25-49%	1	32-120 kg	1.000	250	34,3
Årssøer, farestald	Delvis spaltegulv 25-49% (træk-og slip)	2	-	570	174	41,4
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald	Delvis spaltegulv 25-49% (træk-og slip)	3		570	396	96,0
Årssøer, ny farestald	Delvis spaltegulv 25-49% (træk-og slip)	4	-	780	210	56,7
Årssøer, ny løbe- og drægtighedsstald	Delvis spaltegulv 25-49% med linespil	5	-	780	570	131,3
Dyreenheder i alt						359,7

Placeringen af staldafsnittene er angivet på bilag 1a.

Antallet af dyreenheder er beregnet efter gældende bekendtgørelse på godkendelsestidspunktet dvs. bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. (Bekg. Nr. 853 af 30. juni 2014, bilag 1 afsnit G)

#### *Kommunens vurdering*

Der stilles vilkår om, at der må etableres en soproduktion på i alt 359,7 DE, og at produktionen skal være sammensat og indrettet, som angivet i ansøgningen.

Den ansøgte udvidelse af produktionen på Stokkebækvej 12 medfører, at husdyrbruget er omfattet af gældende regler for IE-husdyrbrug. Disse regler har særligt betydning i forhold til kravene til Bedste Anvendelige teknik samt offentlighedsprocedurer i forbindelse med arbejdet med miljøgodkendelsen. Grænsen for et IE-husdyrbrug er 270DE, hvis mindst 90% af dyreenhederne stammer fra årssøer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer.

Der er søgt om en husdyrproduktion på i alt 359,7 DE, hvoraf soproduktionen udgør 90% af den samlede produktion. Samlet vil der efter udvidelsen være i alt 1.350 stipladser til søer.



### Fastsættelse af vilkår

- Husdyrbruget skal være sammensat og staldindretningen udført på følgende måde:

Dyrehold ansøgt	Stald-type	Stald-afsnit nr.	Vægt/aldersgrænse	Antal årsdyr	Stipladser	Dyre-enheder
Polte	Delvis spaltegulv 25-49%	1	32-120 kg	1.000	250	34,3
Årssøer, farestald	Delvis spaltegulv 25-49%	2	-	570	174	41,4
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald	Delvis spaltegulv 25-49%	3	-	570	396	96,0
Årssøer, ny farestald	Delvis spaltegulv 25-49%	4	-	780	210	56,7
Årssøer, ny løbe- og drægtighedsstald	Delvis spaltegulv 25-49%	5	-	780	570	131,3
Dyreenheder i alt						359,7

- Den samlede årsproduktion må ikke være større end 359,7 DE beregnet efter dyreenhedsberegningerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen (Bekg. nr. 853 af 30. juni 2014, bilag 1 afsnit G)
- Sammensætningen og størrelsen af årsproduktionen skal dokumenteres (f.eks. via gødningsregnskab). Dokumentation skal opbevares for minimum 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.

I tilfælde af ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at man ved fortolkning af en afgørelse skal tage udgangspunkt i det godkendte antal dyr og vægt.

### Biaktiviteter

#### Ansøgers oplysninger

Der er et halmfyr på ejendommen, som i dag leverer varme til staldene og privatboligerne. I en overgangsperioden vil halmfyret blive anvendt, ind til det er sikret, at varmebehovet helt er dækket af den indvundne energi fra gyllekølingen. Halmfyret vil på sigt blive fjernet.

Halmfyret har en indfyringseffekt på 300 kW, og der forventes et forbrug på 60 halmbigballer til opvarmning af privatboligerne. Varmebehovet i staldene dækkes i fremtiden af gyllekølingen.

#### Kommunens vurdering

Halmfyret har en samlet indfyringseffekt på under 1 MW og er dermed ikke godkendelsespligtigt efter Miljøbeskyttelsesloven (LBK nr. 879 af 26. juni 2010 Lov om miljøbeskyttelse og bekg. Nr. 669 af 18. juni 2014. Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed).



# Husdyrbrugets anlæg

## Drift af staldanlæg

I dette afsnit beskrives og vurderes den ydre og indre indretning af staldanlæg, opbevaringsanlæg, foderopbevaringsanlæg mm.

### *Ansøgers oplysninger*

Bilag 1a angiver den bygningsmæssige indretning.

Det eksisterende staldanlæg (- bygning 06 og 07 på bilag 1a) svarende til den nuværende smågrise- og poltestald er opført i henholdsvis 1978 og 1969. Ved gennemførelse af den ansøgte udvidelse tages disse staldanlæg ud af drift. Den eksisterende løbe- og drægtighedsstald samt farestald (- bygning 02 og 03 på bilag 1a) er opført i 2008.

Alle staldanlæg er efter udvidelsen etableret med delvist spaltegulv 25-49%.

Der etableres gyllekøling i den eksisterende og nye farestald samt den nye løbe- og drægtighedsstald.

Det oplyses, at der er en gennemsnitlig køleeffekt på 11,7 W/m<sup>2</sup>. I den nye drægtighedsstald vil der være linespil i gyllekummen. I de øvrige staldafsnit med gyllekøling er der træk- og slipsystem. Det betyder, at der er en reduktion i ammoniakfordampningen i den nye drægtighedsstald på 16,5 % og 11,2 % i den eksisterende og nye farestald samt den nye løbestald. Den gennemsnitlige reduktion af ammoniakfordampningen fra staldafsnit med gyllekøling er dermed 12,6 %.

### *Kommunens vurdering*

Ved godkendelse af et IE-husdyrbrug skal kommunen lægge relevante BAT-konklusioner/BREF-dokumenter til grund for afgørelsen. Den ansøgte soproduktion er omfattet af BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. Svineproduktionen omfatter her søer og slagtesvin.

I henhold til det gældende BREF-dokument for intensiv svineproduktion er følgende staldsystemer BAT for gøde søer/drægtige søer:

- fuld- eller delspaltegulv med et vakuumsystem nedenunder til hyppig fjernelse af gylle, eller
- delspaltegulv og en reduceret gødningskanal.

For slagtesvin er følgende staldsystemer BAT:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse, eller
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler, med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

I alle staldafsnit er der efter udvidelsen etableret delvist spaltegulv, som er omfattet af gældende BREF-dokument. I den nye drægtighedsstald er der linespil i gyllekummen, og i de øvrige staldafsnit vil der være etableret et vakuum-system (- træk og slip). Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de anvendte staldsystemer i stort omfang lever op til BREF-dokumentets niveau af Bedste Anvendelige Teknologi.

For at kunne overholde et fastsat BAT-emissionskrav – se afsnittet *ammoniak* - har ansøger valgt at etablere gyllekøling i en del af staldafsnittene. Det er desuden oplyst, at hele ejendommens varmebehov i fremtiden vil være dækket af gyllekølingsanlægget i sostaldene. Da overskudsvarmen udelukkende anvendes til hoveddriften af ejendommen, skal gyllekølingsanlægget ikke godkendes særskilt efter miljøbeskyttelsesloven.

Gyllekøling er en af de Bedst Anvendelige Teknologier (BAT), som ifølge Miljøstyrelsen kan anvendes i sostalde. Teknologien er beskrevet i teknologiblad af 26.01.2011 om køling af gylle i stalde til søer og smågrise.

Effekten af gyllekøling på ammoniakemissionen afhænger af staldtypen, køleeffekten pr. m<sup>2</sup>, og den samlede driftstid af varmepumpen. I forhold til staldtype vil ammoniakreduktionen variere afhængigt af, om der er tale om udmugning med et system med linespil eller et traditionelt gyllesystem (træk- og slip).

Ansøger har oplyst, at gyllekølingsanlægget dimensioneres, så der er en gennemsnitlig køleeffekt på 11,7 W/m<sup>2</sup>. Der etableres gyllekøling i 1.584 m<sup>2</sup> gyllekummer med træk/slip og 605 m<sup>2</sup> gyllekummer med linespil, og der tages udgangspunkt i, at gyllekølingsanlægget er i drift hele året svarende til 8760t.

På baggrund af disse oplysninger kan varmepumpens køleeffekt beregnes efter følgende formel:  $(1.584 \text{ m}^2 + 605 \text{ m}^2) * 11,7 \text{ W/m}^2 = 25,6 \text{ kW}$ , og den årlige køleydelse er dermed  $25,6 \text{ kW} * 8.760 \text{ h/år} = 224.355 \text{ kWh}$ .

Samlet vil der ifølge teknologibladet kunne opnås følgende ammoniakreduktion:

Ny løbe- og drægtighedsstald:  $-0,008 * (11,7 \text{ W/m}^2)^2 + 1,5(11,7 \text{ W/m}^2) = 16,5\%$

Eksisterende farestald og ny farestald:  $-0,004 * (11,7 \text{ W/m}^2)^2 + 11,7 = 11,2\%$ . Den gennemsnitlige vægtede reduktion af ammoniakfordampningen fra staldafsnittene med gyllekøling vil være 12,6%.

Der stilles i det efterfølgende en række vilkår til indretning og drift af staldene og gyllekølingsanlægget, så det sikres, at den beregnede reduktion i ammoniakfordampningen kan opnås. Der tages udgangspunkt i teknologibladets standardvilkår, som primært fastsætter krav til den årlige køleydelse. Det betyder, at der f.eks. godt kan være perioder af året, hvor gyllekølingsanlægget ikke er i drift, mens det i andre periode er i drift med en højere køleeffekt. Den fastsatte årlige køleydelse vil sikre, at der som gennemsnit over året opnås en reduktion af ammoniakfordampningen svarende til 12,6%. Der stilles desuden krav til egenkontrol af gyllekølingsanlægget.

Med baggrund i ansøgers oplysninger og beregninger samt de stillede vilkår, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt i forhold til staldindretning opfylder kravet om anvendelse af bedste anvendelige teknologi.

## Fastsættelse af vilkår

- Gyllekanalerne i den nye og eksisterende farestald, samt den nye løbe- og drægtighedsstald - i alt 2189 m<sup>2</sup> - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 224.355kWh.
- Der skal monteres en typegodkendt energimåler, der måler varmepumpens energiforbrug. Måleren skal være forsynet med automatisk datalogning, der som minimum registrerer den månedlige og årlige køleydelse i KWh.
- Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- Der skal udføres kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt af en installatør med køleautorisation. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
  - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen.
  - kontrol af kølekredsens ydelse.
- Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 1 uge.
- For gyllekølinganlægget, skal der føres følgende journaler:
  - registreringen af datalogning på energimåleren,
  - logbog over driftsstop,
  - årlige kontrol- og servicereporter foretaget på gyllekølingsanlægget.

Journalen skal opbevares i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

## **Ventilation**

### *Ansøgers oplysninger*

Der er undertryksventilation i alle staldafsnit.

I forbindelse med udvidelsen renoveres ventilationsanlægget i de eksisterende sostalde og den eksisterende poltestald. Øvrige staldafsnit tages ud af brug, og ventilationsanlægget er derfor ikke beskrevet for den gamle smågrisestald og slagtesvinestald.

Ventilationsanlægget vil i fremtiden være med EC-motorer, der har et strømforbrug på ca. halvdelen af frekvensregulerede ventilatorer. I forhold til det nuværende ventilationssystem på ejendommen, som er triac-ventilatorer, er strømbesparelsen langt større.

### *Vurdering*

Miljømæssigt har ventilationssystemet betydning for lugtbelastningen i omgivelserne og ejendommens energiforbrug. Regelmæssig rengøring og vedligehold af ventilationssystemet er desuden en forudsætning for lugtemissionen fra stalden.

Der er i forbindelse med beregningen af lugtemissionen fra staldanlægget foretaget en konkret OML-beregning. Placeringen af afkastene, afkasthøjderne samt røggashastigheden i afkastene indgår bla. i beregningsforudsætningerne, og disse parametre er afgørende for, at husdyrlovens lugtgenekriterier kan overholdes. Derfor stilles der vilkår om, at afkastene skal placeres og ventilationsanlægget indrettes, som angivet i OML-beregningen (se afsnittet om lugt for en nærmere redegørelse samt bilag).

Svendborg Kommune vurderer derudover, at der løbende skal være fokus på driften af ventilatorene sådan, at der sikres en optimal effekt og begrænset energiforbrug. Derfor stilles der vilkår om, at ventilationssystemet og de tilhørende kanaler skal rengøres og vedligeholdes efter hvert hold dyr. Der skal desuden føres journal for tidspunktet for rengøring og vedligehold af ventilationssystemet og tilhørende kanaler, og hvornår der har været udført service på systemet. Journalen skal opbevares for de seneste 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

### Fastsættelse af vilkår

- Der skal etableres i alt 37 afkast på de samlede nye og eksisterende stalde og ventilationsafkastene skal placeres, som vist på bilag 3.
- Alle afkast skal etableres med følgende afksthøjde over terræn og indre diameter:

Afkast nr.	Afksthøjde over terræn (m)	Indre diameter (m)
21, 26	5,2	0,8
33-37	5,3	0,6
15, 20, 27, 32	6,3	0,8
16,19,28,31	6,5	0,8
22,25	7,4	0,8
1-14	7,7	0,8
23, 24	8,8	0,8
17,18,29,30	9,7	0,8

- Ventilationsanlægget skal desuden indrettes sådan, at der opretholdes en maksimal røggashastighed i de enkelte afkast svarende til nedenstående tabel:

Afkast nr.	Røggashastighed (m/s)
1-7	7,5
8-14	6,1
15-32	6,2
33-37	11,8

- Der skal senest 2 måneder efter meddelelsen af denne miljøgodkendelse fremsendes dokumentation for, at ventilationsanlægget kan opnå de fastsatte røggashastigheder. Dokumentationen skal indeholde leverandøroplysninger om indre diameter, anlæggets kapacitet, og på baggrund af disse oplysninger en tilhørende beregning af den maksimale røggashastighed for hvert afkast.
- Ventilationssystemet og de tilhørende kanaler skal rengøres og vedligeholdes efter hvert hold dyr.
- Der skal føres journal for tidspunktet for rengøring og vedligehold af ventilationssystemet og tilhørende kanaler, og hvornår der har været udført service på systemet. Journalen skal opbevares for de seneste 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

## **Rengøring**

### *Ansøgers oplysninger*

Farestaldssektionerne tømmes og rengøres hver 6. uge (ca. 8,6 gange pr. år) med højtryksrensere og sæbevask. Sektionerne desinficeres med tågekanon.

Drægtighedsstierne vaskes efterhånden, som de bliver tømt ca. hver 13 uge (ca. 4,3 gange pr. år).

Der anvendes overbrusning i poltestald, farestalde og drægtighedsstalde.

### *Kommunens vurdering*

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen, men også at reducere eventuelle miljømæssige gener i form af f.eks. lugt, støv og fluer.

Ved beregning af lugt- og ammoniakemission fra staldanlægget og en efterfølgende vurdering af om de fastsatte krav kan overholdes - er det en forudsætning, at der er en god staldhygiejne i staldene.

For at begrænse de miljømæssige gener er det derfor Svendborg Kommunes vurdering, at der til hver en tid skal sikres en god staldhygiejne, hvilket betyder, at stald- og foderanlæg skal holdes rene og tørre. Der stilles vilkår herom.

Svendborg Kommune vurderer, at den valgte metode og hyppighed af rengøring umiddelbart vil sikre en god staldhygiejne.

Samtidig stilles der vilkår om, at

### *Fastsættelse af vilkår*

- Der skal til hver en tid sikres en god staldhygiejne herunder, at stalde- og foderanlæg holdes rene og tørre.

## Foder

### *Ansøgers oplysninger*

Der anvendes hjemmeblandet foder (vådfoder).

På ejendommen er der følgende fodersiloer til opbevaring af foder:

- 1 stålpladesilo á 650 ton (ved sostalde)
- 1 planlagt stålpladesilo á 750 ton (ved sostaldene)
- 4 glasfibersiloer á 40 ton (ved sostalde)

Ansøger har oplyst, at der ikke forekommer indblæsning af foder. Foderet læses i stedet i korngraven og "snegles" herfra op i siloen.

Fodersiloerne ved de ældre polte-/slagtesvine- og smågrisestalde anvendes ikke efter udvidelsen og vil på sigt blive fjernede.

Selve møllet ligger i en sidebygning til sostaldene ved siden af de 4 glasfibersiloer. I fremtiden vil der også blive anvendt hjemmeblandet foder til poltene.

På bilag 1a fremgår placeringen af fodersiloer.

Ansøger har oplyst, at for at kunne overholde det fastlagte BAT-emissionskrav for ammoniak og fosfor er der anvendt foderoptimering i forbindelse med produktionen.

Der anvendes følgende fodringstiltag:

- 135,6 gram råprotein/FE
- 1.600 FE/årsso
- 4,90 gram fosfor/FE

Desuden kan nævnes, at der udarbejdes E-kontrol i samarbejde med en konsulent, hvor tildelingen af foder tilpasses dyrenes behov via elektronisk overvågning. Der er således stor fokus på, at husdyrgødningens indhold af næringsstoffer minimeres. I øvrigt tilrettelægges fodringen, så mængden af foderrester minimeres.

### Fodring i relation til kvælstof

Det er valgt, at søerne skal afvige de på ansøgningstidspunktet gældende normværdier for indhold af råprotein, foderforbrug samt antal fravænnede grise. Dette vil have betydning for grisenes udskillelse af næringsstoffer.

Normtallet for råproteinindholdet i sofoderet på ansøgningstidspunktet er 133,4 gram råprotein/FE ved et foderforbrug på 1.540 FE/årsso, 28,8 fravænnede grise pr. årsso og en fravænningsvægt på 7,2 kg.

Der er valgt et niveau på 135,6 gram råprotein/FE med et foderforbrug på 1.600 FE/årsso, 35 fravænnede grise pr. årsso og en fravænningsvægt på 8,5 kg. Disse niveauer indgår som forudsætninger for de følgende beregninger.

Dette tiltag medvirker til at reducere ammoniakemissionen fra stald og lager.



### Fodring i relation til fosfor

Ansøger oplyser, at Miljøstyrelsen har fastlagt et emissionsniveau med hensyn til fosforindhold i husdyrgødningen.

Kravet om anvendelse af BAT for søer og slagtesvin er opfyldt, hvis følgende fosforudskillelse overholdes:

- 23,0 kg fosfor/DE (søer på gyllesystem)
- 20,5 kg fosfor/DE (slagtesvin på gyllesystem)

Ved at anvende Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier for fosfor kan der beregnes et BAT-niveau for fosforindhold i husdyrgødningen på:  $(325,4 \text{ DE} * 23,0 \text{ kg fosfor/DE}) + (34,3 \text{ DE} * 20,5 \text{ kg fosfor/DE}) = \mathbf{8.187 \text{ kg fosfor}}$ .

For at opfylde BAT-niveauet for fosfor anvendes der følgende teknologi:

- Fosforoptimeret fodring, hvor total fosforindholdet i foderet til søerne som gennemsnit reduceres til 4,90 gram P/FE.

Ved valg af ovenstående teknologi reduceres fosforindholdet i husdyrgødningen til 7.896 kg fosfor/år. Da dette fosforindhold er lavere end det beregnede BAT-niveau, er der truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen med fosfor.

### *Kommunens vurdering*

Ifølge EU's BREF-dokument er det anvendelse af bedste tilgængelige teknologi for foder, når,

- Næringsstofindholdet styres i foderet
- Der anvendes fasefodring

I Danmark er der for søer udarbejdet to teknologiblade med henblik på at styre næringsindholdet i foderet. Det drejer sig om teknologibladet for råprotein i sofoder og fosforindhold i sofoder.

Ansøger har valgt, at anvende fodringstiltag for at kunne leve op til det fastsatte BAT-emissionskrav for ammoniak og BAT-krav til fosfor.

I de efterfølgende vurderes fodringstiltag i relation til ammoniak og fosfor.

### Fodring i relation til ammoniak

BAT-emissionskravet for ammoniak er fastlagt i afsnittet om ammoniak. For at opfylde dette BAT-krav har ansøger bla. valgt at anvende fodringstiltag.

Teknologibladet for råprotein i sofoder beskriver to niveauer af total råprotein pr FEso – svarende til henholdsvis 133g og 128g råprotein pr. FEso. Begge niveauer er ifølge teknologibladet væsentligt under BREF-dokumentets niveau, som kan omregnes til 148g råprotein pr. FEso. I beregningerne er der taget udgangspunkt i 2008/2009 normtal. Det fremgår desuden af teknologibladet, at begge niveauer forudsætter fasefodring, hvor drægtighedsfoderet udgør 40 % af totalfoderet og hvor primært diegivningsfoderet er tilsat frie aminosyrer.

Et råproteinindhold på 133g råprotein pr. FEso kan opnås i stort set alle besætninger, mens 128g råprotein primært kan implementeres i besætninger med tørfoder.

I den ansøgte produktion anvendes der vådfoder, og der må derfor tages udgangspunkt i, at der forholdsvis nemt kan anvendes et maksimalt råproteinindhold på ca. 133 g råprotein pr. årssø (2008/2009-normtal)

Ansøger har valgt at tage udgangspunkt i et råproteinindhold på 135,6g råprotein pr. årssø (2013-niveau), et foderforbrug på 1.600 FE/årssø, 35 fravænnede grise pr. årssø og en fravænningsvægt på 8,5 kg.

Ifølge teknologibladet skal der, når råprotein anvendes som fodringstiltag, stilles vilkår til den totale mængde N ab dyr pr. år. I beregningen anvendes de forskellige parametre om fravænningsvægt, antal fravænnede grise, foderforbrug og råprotein. Dermed er de enkelte forudsætninger ikke bindende, men den samlede faktor for den totale mængde N ab dyr skal overholdes.

Fodringstiltaget gælder for hele soproduktionen på i alt 1.350 søer.

I det efterfølgende beregnes den totale mængde N ab dyr pr. år.

Den totale mængde N ab dyr pr. år (normtal 2013) kan beregnes ud fra følgende ligninger:

*Total mængde N ab dyr pr. år = N ab dyr pr årssø x antallet af årssøer, hvor N ab dyr pr. årssø beregnes ud fra følgende ligning:*

$$(((FEso \text{ pr årssø} * \text{gram råprotein pr FEso})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} * \text{fravænningsvægt} * 0,0257))$$

Med baggrund i disse ligninger kan den totale mængde N ab dyr pr. år beregnes med følgende konkrete tal:

$$N \text{ ab dyr pr årssø} = (((1.600 \text{ FEso pr. årssø} * 135,6 \text{ gram råprotein pr FEso})/6250) - 1,98 - (35 \text{ fravænnede grise pr årssø} * 8,5 \text{ kg} * 0,0257)) = 25,0879$$

$$\text{Total mængde N ab dyr pr. år} = 25,0879 \times 1.350 = \underline{34.788}$$

Der stilles vilkår i henhold til den totale mængde N ab dyr, samt egenkontrolvilkår i henhold til teknologibladets standardvilkår.

## Fodring i relation til fosfor

Miljøstyrelsen har i vejledningsmaterialet for BAT-emissionsgrænseværdier for konventionelt hold af søer fastlagt, at krav til begrænsning af fosfor med begrundet i BAT skal baseres på omkostningsneutrale teknikker og teknologier. Miljøstyrelsen har deraf baseret emissionsgrænseværdien for fosfor på en enkelt fosforreducerende teknik, som omfatter optimering af fosforudnyttelsen hos søer .. – og slagtesvin.

BAT-emissionsgrænseværdien for fosforindholdet i den mængde husdyrgødning, der produceres på anlægget må derfor maksimalt være:

- 23,0kg fosfor/DE (søer på gyllesystem)
- 20,5kg fosfor/DE (slagtesvin på gyllesystem)

Disse emissionsgrænseværdier ligger under det niveau, der betragtes som opnåeligt ved anvendelse af BAT i henhold til BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion

Ansøger har herefter med udgangspunkt i Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier for fosfor beregnet et BAT-niveau for fosforindhold i husdyrgødningen på:  $(325,4 \text{ DE} * 23,0 \text{ kg fosfor/DE}) + (34,3 \text{ DE} * 20,5 \text{ kg fosfor/DE}) = \mathbf{8.187 \text{ kg fosfor}}$ .

For at opfylde dette krav har ansøger valgt, at reducere sofoderets indhold af fosfor.

Ifølge gældende teknologiblade for fosforindhold i sofoder kan der anvendes 3 niveauer af fosforreduktion svarende til 4,9g, 4,7g eller 4,4g fosfor pr. FEso. Alle tre niveauer forudsætter anvendelse af fytase. BREF-dokumentets niveau på 5,3g fosfor pr. FEso er samtidig opfyldt ved valg af alle tre typer af fosforindhold.

Det er valgt, at søerne skal afvige de på ansøgningstidspunktet gældende normværdier for indhold af fosfor, foderforbrug samt antal fravænnede grise. Dette vil have betydning for grisenes udskillelse af næringsstoffer.

Normtallet for fosforindholdet i sofoderet på ansøgningstidspunktet er 4,8g fosfor/FE ved et foderforbrug på 1.540 FE/årso, 28,8 grise pr. årso og en fravænningsvægt på 7,2kg.

Ansøger har valgt et niveau på 4,90g fosfor/FE med et foderforbrug på 1.600 FE/årso, 35 fravænnede grise pr. årso og en fravænningsvægt på 8,5kg. Disse niveauer indgår som forudsætninger for de følgende beregninger.

Ifølge teknologibladet skal der, når reduktion af fosfor anvendes som fodringstiltag, stilles vilkår til den totale mængde P ab dyr pr. år. I beregningen anvendes de forskellige parametre om fravænningsvægt, antal fravænnede grise, foderforbrug og fosfor pr FE. Dermed er de enkelte forudsætninger ikke bindende, men den samlede faktor for den totale mængde P ab dyr skal overholdes.

Fodringstiltaget gælder for hele soproduktionen på i alt 1.350 søer.

I det efterfølgende beregnes den totale mængde P ab dyr pr. år.

Den totale mængde P ab dyr pr. år (normtal 2013) kan beregnes ud fra følgende ligninger:

*Total mængde P ab dyr pr. år = P ab dyr pr årssø x antallet af årssøer, hvor P ab dyr pr. årssø beregnes ud fra følgende ligning:*

*((F<sub>Eso</sub> pr årssø \* gram fosfor/FE)/1000) - 0,58 - (antal fravænnede pr. årssø \* fravænningsvægt \* 0,006 kg P rp. Kg tilvækst)*

Med baggrund i disse ligninger kan den totale mængde P ab dyr pr. år beregnes med følgende konkrete tal:

P ab dyr pr årssø = (((1.600 F<sub>Eso</sub> pr. årssø \* 4,9 gram fosfor pr F<sub>Eso</sub>)/1000) - 0,58 - (35 fravænnede grise pr årssø \* 8,5 kg \* 0,006) = 5,4750

Total mængde P ab dyr pr. år = 5,4750 x 1.350 = 7.391

Det beregnede fosforindhold sikrer samtidig at det fastlagte BAT-krav på 8.187kg fosfor kan overholdes.

Der stilles vilkår i henhold til den totale mængde P ab dyr, samt egenkontrolvilkår i henhold til teknologibladets standardvilkår.

#### Samlet konklusion

Svendborg Kommune vurderer samlet, at de anvendte fodringstiltag sikrer, at der anvendes den bedste anvendelige teknologi for foder, og der er stillet vilkår om de valgte fodringstiltag.

### Fastsættelse af vilkår

- Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. årssø x antallet af årssøer skal være mindre end 34.788 kg N pr. år (norm 2013)  
N ab dyr beregnes med følgende ligning:

$$(((FEso \text{ pr årssø} * \text{ gram råprotein pr FEso})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} * \text{ fravænningsvægt} * 0,0257))$$

- Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr x antallet af årssøer skal være mindre end 7.391 kg P pr. år (norm 2013)  
P ab dyr beregnes med følgende ligning:

$$(((FEso \text{ pr årssø} * \text{ gram fosfor/FE})/1000) - 0,58 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} * \text{ fravænningsvægt} * 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))$$

- Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvor følgende skal fremgå:
  - antal årssøer
  - antal fravænnede smågrise pr. årssø
  - fravænningsalder og vægt
  - foderforbrug pr. årssø
  - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEso i de anvendte blander i henholdsvis drægtigheds- og diegivningsperioden.
  - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr FEso i foderblandingerne
- N og P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder.
- Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år, og skal kunne forevises ved tilsyn.

## Ressourceforbrug

### Ansøgers oplysninger

Ansøgers oplysninger om ressourceforbrug kan ses i følgende skema.

Årligt forbrug.	Nudrift	Ansøgt
Vaskevand (m <sup>3</sup> )	5.000	8.000
Drikkevand (m <sup>3</sup> )		
Dieselolie (liter)	16.000	16.000
El (kwh)	225.000	350.000

### Vand

Vandforbruget forventes at stige med ca. 60 %, hvilket omtrent svarer til udvidelsen i antallet af dyreenheder. Vandforbrug går primært til drikkevand (ca. 90 %) og vask af stalde.

Der er egen boring på ejendommen (nr. 24 på bilag 1a). Da der ikke er installeret en vandmåler er vandforbruget estimeret ud fra normtal.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandforbruget minimeres ved, at der bruges drikkenipler over fodertruget. Dermed opsamles det vand, der spildes, og der anvendes kun det drikkevand, som grisene tapper.

I forbindelse med den daglige rytme og gennemgang i staldene, reduceres risikoen for, at et eventuelt brud på drikkevandssystemet resulterer i et længerevarende spild af vand. Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det.

Når der skal vaskes stalde foretages en iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Iblødsætningen og anvendelsen af højtryksrensere er med til at reducere vandforbruget i forbindelse med vask.

### Energi

I forbindelse med udvidelsen etableres der gyllekøling i den eksisterende og nye farestald, og i den nye løbe- og drægtighedsstald. Der anvendes el til driften af varmepumpen, der er tilknyttet gyllekølingsanlægget.

Gyllekølingsanlægget dimensioneres, så der er en gennemsnitlig køleeffekt på 11,7 W/m<sup>2</sup>. Der etableres gyllekøling i 1.584 m<sup>2</sup> gyllekummer med træk/slip og 605 m<sup>2</sup> gyllekummer med linespil. Køleeffekten er  $(1.584 \text{ m}^2 + 605 \text{ m}^2) * 11,7 \text{ W/m}^2 = 25,6 \text{ kW}$ . Den årlige køleydelse er dermed  $25,6 \text{ kW} * 8.760 \text{ h/år} = 224.355 \text{ kWh}$ .

Det nuværende halmfyr tages ud af drift, og hele ejendommens varmebehov vil i fremtiden blive dækket af gyllekølingsanlægget i sostaldene. I en overgangsperiode vil halmfyret blive anvendt ind til det er sikret, at varmebehovet helt er dækket af den indvundne energi fra gyllekølingen.

Foruden varmepumpen bruges der energi i forbindelse med korntørringen. Det forventes, at der årligt skal tørres ca. 1300 kg korn, og at anlægget vil være i drift ca. 70t om året.

Foruden varmepumpe og korntørringsanlægget anvendes, der energi/el til belysning indenfor og udenfor staldanlægget samt ventilation.

Den væsentligste grund til, at ejendommens elforbrug stiger, skyldes dels selve udvidelsen og det deraf større energibehov og dels driften af varmepumpen. Belysningen udendørs er kun tændt i forbindelse med de daglige arbejds gange, hvis dagslyset ikke er tilstrækkeligt. Der anvendes energisparende LED lysrør, hvor det er muligt, og der er spareknap på varmelamperne i farestalden. Der overvejes løbende muligheder for at reducere forbruget vha. automatiske foranstaltninger. Ventilationsanlægget er med undertryksventilation, og der anvendes strømbesparende EC-motorer. Ventilationen er tilkoblet en automatisk styreenhed, hvilket er med til at reducere energiforbruget.

Logistikken i forbindelse med udtagning af foder og transport til stald er planlagt, så arbejdet giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

### *Kommunens vurdering*

Generelt vurderer Svendborg Kommune, at den bedste tilgængelige teknik i forhold til vand- og energiforbrug vil svare til EU's BREF-dokument for intensiv svine- og fjerkræproduktion. Der er her tale om bedste tilgængelige teknologi, når:

- rengøring af stalde og udstyr foregår med højtryksrensere,
- drikkevandsanlæg kalibreres for at undgå spild,
- vandforbrug registreres gennem måling af forbrug,
- der udføres detektion og reparation af lækager,
- der anvendes naturlig ventilation, hvor det er muligt,
- ventilationssystemet er optimeret i hvert staldafsnit,
- modstand i ventilationssystemet undgås ved jævnlig inspektion og rengøring af kanaler og ventilatorer,
- der anvendes energibesparende belysning

Der foretages en vurdering af anvendelsen af bedste anvendelige teknologi i de efterfølgende afsnit.

### Vand

Vandforbruget øges med ca. 60% og den tilsvarende produktionsmæssige udvidelse i dyreenheder er ca. 80%. Svendborg Kommune vurderer umiddelbart, at det er positivt, at vandforbruget ikke øges til samme niveau som den ansøgte udvidelse i antal dyr.

Hvis ansøger ønsker at indvinde vand til driften fra egen boring er det kommunens vurdering, at der skal meddeles en indvindingstilladelse bla. fordi mængden af indvundet vand, vil øges efter udvidelsen. Alternativt kan den ansøgte mængde vand modtages fra det nærliggende vandværk, hvilket kræver at ejendommen tilkobles til vandværket. En eventuel indvindingstilladelse vil blive meddelt efter meddelelsen af denne miljøgodkendelse

I forhold til anvendelse af bedste anvendelige teknologi til begrænsning af vandforbruget er det Svendborg kommunes vurdering, at ansøgers oplysninger om rengøring af stalde og udstyr samt løbende kontrol af drikkevandssystemet vil leve op til BREF-dokumentets krav.

Der er dog ikke umiddelbart etableret foranstaltninger, som registrerer vandforbruget gennem målinger, hvilket betyder, at BREF-dokumentets krav om registrering af vandforbrug ikke er opfyldt. Det er samtidig kommunens vurdering, at der løbende skal



være fokus på at minimere vandforbruget, og at forbruget mindst én gang årligt skal registreres og føres i journal, og der stilles derfor vilkår om dette. En eventuel registrering/journalføring af det årlige vandforbrug, der udføres i relation til indvindingstilladelsen, kan anvendes til at efterkomme denne godkendelses vilkår om registrering og journal.

### Energi

Energiforbruget øges med ca. 56%, hvilket er lavere end den ansøgte udvidelse i dyreenheder ( ca. 80%).

Det er kommunens vurdering, at den anvendte mængde el primært anvendes til ventilation, belysning, gyllekøling og korntørring.

Alle staldanlæg er etableret eller etableres med mekanisk ventilation, og det vurderes, derfor, at det ikke er muligt anvende naturlig ventilation som beskrevet i BREF-dokumentet.

Under afsnittet om ventilationsanlægget er der stillet vilkår om, anlægget skal rengøres og vedligeholdes efter hvert hold dyr. Dette vilkår vil opfylde BREF-dokumentets krav om, at modstand i ventilationssystemet skal undgås ved jævnlig inspektion og rengøring.

Ansøger har desuden oplyst, at der anvendes energibesparende belysning, og at der i øvrigt, hvor det er muligt, er tænkt energibesparelser ind i driften. Umiddelbart vurderes det, at disse tiltag vil leve op til kravene i BREF-dokumentet.

På baggrund af det oplyste forventede elforbrug har Svendborg Kommune vha. et energiberegningsværktøj fra ENERGI MIDT beregnet, at det forventede elforbrug ligger 13% over det forventelige, og at det burde være muligt at gennemføre besparelser i elforbruget. Der er i beregningen taget udgangspunkt i et standardsvinebrug, og effekten af gyllekøling indgår ikke i beregningen.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det større elforbrug kan skyldes driften af gyllekølingsanlægget. Det bør dog afklares om, der er mulighed for at opnå yderligere energibesparelser, og der stilles derfor vilkår om, at senest ét år efter etableringen af de nye staldbygninger skal en energikonsulent udarbejde en energirapport med henblik på at reducere energiforbruget fra ejendommen. Samtidig stilles der vilkår om, at det årlige vand- og energiforbrug skal dokumenteres, Dette kan gøres i forbindelse med det årlige regnskab for bedriften. Oplysningerne skal opbevares i mindst 5 år og skal kunne vises ved tilsyn.

### *Fastsættelse af vilkår*

- Det årlige energi- og vandforbrug skal dokumenteres. Oplysningerne skal opbevares for de seneste 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.
- Senest 1 år efter gennemførelsen af udvidelsen skal en energikonsulent udarbejde en energirapport med henblik på at reducere energiforbruget på ejendommen.

## **Opbevaring og håndtering af olie, kemikalier og medicin.**

### *Ansøgers oplysninger*

#### Olie

Dieselolie opbevares i godkendt dieseltank (2.500l), og tanken er anmeldt og registreret i kommunens BBR-system.

Tanken står i en bygning med betongulv og uden afløb. Tankning foregår på gruspladsen foran bygningen med dieselolietanken.

Der er ikke afriverkobling mellem tank og slange, og tankpistolen kan fastlåses under tankning.

Spildolien opbevares i ståltønder nedsænket i plastbeholdere (- opsamlingsbakke med kanthøjde på ca. 80 cm).

Der er opsugningsmateriale i form af savsmuld eller kattegrus, hvor der opbevares olieprodukter.

#### Kemikalier

Ansøger har oplyst, at kemikalier opbevares aflåst i garagen (nr. 18 på bilag 1a). Garagen er indrettet med betongulv, og der er ikke afløb fra rummet. Der er opsugningsmateriale til stede i tilfælde af spild.

#### Medicin

Medicin opbevares i plasttønder i et særskilt rum i sostald , og bortskaffes via MOTAS.

### *Kommunens vurdering*

#### Olie

For at minimere risikoen for forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand er det vedtaget, at Svendborg Kommunes gældende retningslinjer for placering af nye tanke og indretning af tankpladser skal gælde på alle miljøgodkendte husdyrbrug, og der stilles derfor vilkår i henhold til disse retningslinier.

Svendborg Kommune har besigtiget ejendommen, og vurderet opbevaringen og håndteringen af olieholdige produkter ud fra disse retningslinier.

Placeringen af olietanken på betongulv betyder, at kravet om overdækning og placering på et oliebestandigt underlag uden afløb, er opfyldt. Der skal dog etableres en opkant på minimum 15cm omkring tanken, eller alternativt skal det sikres, at belægningen i bygningen er indrettet sådan, at et større spild vil samles i midten, og at der ikke er mulighed for at olie løber udenfor belægningen.

For at sikre, at der ikke pumpes olie fra en tank, hvor slangen ved et uheld er rykket af, skal der etableres en afriverkobling mellem tank og slange. Endelig skal det sikres, at der er opsyn ved tankning, og det er derfor et krav, at tankpistolen ikke må kunne fastlåses ved tankning.

Ifølge de gældende retningslinier må påfyldningsslangen ikke være længere end, at den kun kan nå til 1 m indenfor kanten af belægningen. Samtidig er det et krav, at håndtering

af olieholdige produkter f.eks. ved tankning, skal foregå på et plant, tæt og oliebestandigt underlag.

Det er oplyst af ansøger, at når der tankes diesel vil det foregå på pladsen foran den bygning, hvor olietanken er placeret. Pladsen er her indrettet med perlesten, og det er derfor kommunens vurdering, at retningsliniernes krav til længden af påfyldningsslange og indretning af tankplads ikke er opfyldt med den nuværende placering af olietanken.

Ansøger har foreslået, at olietanken kan flyttes længere ind i den bygning, hvor den pt. er placeret, så kravene kan opfyldes. Godkendte olietanke under 6000l må uden videre flyttes, og Svendborg Kommune kan dermed acceptere denne løsning. Det vurderes dog, at der vil opstå en større kørsel inde i bygningen, og at der dermed også vil være en forøget risiko for påkørsel af tanken. Der stilles derfor vilkår om, at olietanken skal sikres imod påkørsel f.eks. ved at etablere en pullert eller ved at placere tanken, så påkørsel forhindres. Alternativet til at flytte olietanken længere ind i bygningen vil være at fastholde den nuværende placering, og herefter støbe en tæt, plan og overdækket tankplads foran bygningen.

Opbevaring og håndtering af øvrige olieholdige produkter som f.eks. spildolie vurderes, at være i overensstemmelse med retningsliniernes krav.

Der stilles vilkår om, at senest 1 måned efter meddelelsen af miljøgodkendelsen, skal de fastsatte vilkår for opbevaring og håndtering af olieholdige produkter være opfyldt.

Der stilles derudover vilkår om, at der hvor olieholdige produkter opbevares eller håndteres, skal der forefindes opsugningsmateriale. Ansøger har oplyst, at dette krav opfyldes. Endelig skal spild straks opsamles, og herefter opbevares og bortskaffes, som farligt affald.

Endelig stilles der vilkår om, at der hvor olieholdige produkter håndteres eller opbevares skal belægningen mindst én gang årligt efterses for tæthed. Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal.

### Kemikalier

Opbevaring af bekæmpelsesmidler, rester herfra samt tom emballage følger reglerne i den enhver tid gældende bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler.

Foruden de generelle regler vurderer kommunen, at det skal sikres, at kemikalier opbevares på en tæt belægning, og at belægningen mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed.

### Medicin

Kommunen vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår vedr. opbevaring og håndtering af medicin.

### *Fastsættelse af vilkår*

- Beholdere og tanke til opbevaring af olieholdige produkter skal placeres overdækket og på et tæt og oliebestandigt underlag.
- Beholdere og tanke til opbevaring af olieholdige produkter skal placeres i et opsamlingskar med minimum 15cm. opkanter eller en lignende indretning, hvor belægningen har fald mod midten og det sikres, at olie ikke kan løbe udenfor belægningen.
- Olietanken skal sikres imod påkørsel af maskiner f.eks. ved en pullert eller lignende.
- Der skal være monteret en afriverkobling mellem tank og slange.
- Tankpistolen må ikke kunne fastlåses under tankning.
- Påfyldningsslangen må ikke kunne nå mere end 1 m fra kanten af belægningen, hvor der tankes.
- Håndtering af olieholdige produkter f.eks. ved tankning af diesel skal foregå på et plant, tæt og oliebestandigt underlag, som samtidig er dimensioneret til tung trafik.
- Der hvor olie og olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der forefindes opsugningsmateriale.
- Spild af olie skal straks opsamles. Al opsamlet spild inkl. Opsamlingsmaterialet skal opbevares og bortskaffes, som farligt affald.
- Senest 2 mdr. efter meddelelsen af denne miljøgodkendelse skal indretning og placering af diseltank og tankplads være i overensstemmelse med de fastsatte vilkår.
- Der hvor olieholdige produkter opbevares og håndteres skal belægningen mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.
- Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag, og uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.
- Belægningen i kemikalierummet skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.
- Kontrol og eventuelle reparationer af belægninger, hvor kemikalier opbevares, og hvor olieholdige produkter opbevares og håndteres skal føres i journal. Journalen skal opbevares for de seneste 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.

## Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering

### Ansøgers oplysninger

På ejendommen produceres svinegylle.

I nedenstående tabel gives en oversigt over gødningsproduktionen ved ansøgt drift og opbevaring.

Gødningstype	Mængde (t)	DE	Opbevaring
Gylle	9.020	359,7	Gyllebeholder

I nedenstående tabel gives en oversigt over opbevaringsanlæggene til gødningen.

	Opført	Størrelse m <sup>3</sup>	Sidste kontrol
Eks. gylletank	1978	211	2009
Eks. gylletank	1987	2.140	2009
Ny gylletank	-	4.500	-
Eks. fortank	1978	20	-
Eks. fortank	2008	20	-
Ialt		6.891	

Den producerede gyllemængde er inklusiv overfladevand fra 200 m<sup>2</sup> befæstet areal og inklusiv vaskevand fra staldene.

### Opbevaring af gylle

Ansøger har ud fra normtal for husdyrgødning 2013 beregnet, at der på ejendommen er en opbevaringskapacitet svarende til 9,1 måneder.

Gyllekanalerne tømmes hver uge og gyllen pumpes via fortank over i gyllebeholderne. Ansøger har ved besigtigelsen af ejendommen oplyst, at der ikke opleves væsentlige gener ved tømning af gyllekanalerne, og at kanalerne ikke tømmes i weekenden.

Gyllebeholderne er tilmeldt en ordning, der sikrer, at den lovpligtige 10-årig beholderkontrol overholdes.

Det nye beholder etableres med fast overdækning (PVC-dug).

### Tømning af gyllebeholdere.

Ansøger oplyser, at der er to eksisterende gyllebeholdere på ejendommen, hvoraf den store (nr. 09 på bilag 1a) på 2.140 m<sup>3</sup> er udstyret med elektrisk pumpe til påfyldning af gyllevogn. Den lille gyllebeholder (nr. 08 på bilag 1a) på 211 m<sup>3</sup> er ikke udstyret med elektrisk pumpe.

Den nye gyllebeholder på 4.500 m<sup>3</sup> (nr. 10 på bilag 1a) bliver ikke udstyret med elektrisk pumpe.

Påfyldning af gyllevogn fra den lille eksisterende gyllebeholder og den nye gyllebeholder vil derfor foregå med sugekran påmonteret gyllevognen. Påfyldning af gyllevogn fra den

store eksisterende gyllebeholde sker ved, at gylle pumpes over i gyllevognen via svingarm.

Der er ikke fast støbt underlag (beton og lign.), der hvor gyllevognen fyldes. Gyllepumpen på den eksisterende store gyllebeholder er monteret på beholderens østside mod en vaskeplads, hvorfra der er afløb til fortank. Der er ikke afløb til drænsystemet (overfladevand) omkring gyllebeholderne.

### Udbringning

Ansøger oplyser, at ifølge wiki-vejledningen er de generelle regler for udbringning af husdyrgødning tilstrækkelige til at opfylde krav til BAT.

Det er ansøgers vurdering, at der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og nedbør). Det er dog også ansøgers vurdering, at reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen sikrer, at generne begrænses samt, at forurening forebygges. Ansøger vurderer også, at husdyrgødningsbekendtgørelsens krav sikrer kravet om brug af bedst tilgængelige teknologi (BAT).

*Kommunens vurdering.*

### Opbevaring

Svendborg Kommune vurderer, at i forhold til bedste anvendelige teknik for opbevaring af gylle skal der tages udgangspunkt i BREF-dokumentet for intensiv svine- og fjerkræproduktion. Kravene i BREF-dokumentet er følgende:

- En fast tank, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger,
- Bunden af siderne skal være tætte og korrosionsbeskyttede,
- Tanken skal tømmes jævnlige for inspektion og vedligehold
- Tanken skal overdækkes med fast låg, teltdug eller flydelag,
- Kun omrøring i forbindelse med tømning/udbringning af gylle.
- Sikre tilstrækkelig opbevaringskapacitet indtil gylle kan behandles yderligere eller udbringes på markerne.

Ovenstående er i størstedelen omfattet af dansk lovgivning, som dermed vil sikre, at anlægget lever op til BAT for så vidt angår opbevaring af gylle. I det nedenstående vurderes de punkter, hvor det primært vil være nødvendigt at stille særlige vilkår.

Ifølge gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal der være mindst 6 måneders opbevaringskapacitet, dog vil tilstrækkelig opbevaringskapacitet normalt svare til 9 måneder. Med baggrund i dette er det Svendborg Kommunes vurdering, at der skal stilles vilkår om, at der skal være mindst 9 måneders opbevaringskapacitet på ejendommen. Ansøger har redegjort for, at dette vilkår kan opfyldes.

For at kunne opfylde kravet om anvendelse af Bedste Anvendelige Teknologi i forhold til ammoniakemission fra stald og lager har ansøger bla. valgt, at den nye gyllebeholder skal etableres med fast overdækning (PVC-dug). Der stilles derfor også vilkår om dette, og vilkårene er fastsat i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende teknologiblade for fast overdækning af gyllebeholdere. Vilklårene er stillet under afsnittet om husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

De øvrige gyllebeholdere på ejendommen har naturligt flydelag, og er dermed omfattet af de gældende regler om bla. etablering og kontrol af flydelag. Dette vil også sikre opfyldelse af BREF-dokumentets krav.

I forhold til beholderkontrol er ingen af gyllebeholderne på ejendommen placeret indenfor risikoområder i forhold til vandløb, søer mv., og ingen af beholderne er dermed omfattet af 5 års beholderkontrol eller krav om gyllealarm mv. Den lovpligtige 10-årige beholderkontrol sikrer, at BREF-dokumentets krav om inspektion og vedligehold er opfyldt.

Nærmeste nabo (Stokkebækvej 14) er placeret foreholdsvis tæt på ejendommen på Stokkebækvej 12. Staldafsnittet til poltene ligger nærmest naboejendommen, mens hele sostalden ligger længst muligt væk fra naboen. Svendborg Kommune har ikke i forbindelse med nudriften modtaget klager over lugtgener i forbindelse med tømning af gyllekanalerne. Ansøger har oplyst, at der ikke ændres i frekvensen for tømning af gyllekanalerne, og det forventes derfor heller ikke, at der vil forekomme væsentlige gener ved tømning af gyllekanalerne i den ansøgte drift. Hvis der skulle opstå væsentlige gener, der kan relateres til tømning af gyllekanalerne, og som ligger ud over det, der ligger til grund for denne godkendelse, kan Svendborg Kommune efter husdyrloven meddele påbud med henblik på at begrænse generne herfra. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til begrænsning af gener i forbindelse med tømning af gyllekanalerne.

I forbindelse med tømning af gyllekanalerne til fortank og gyllebeholder er det væsentligt, at vurdere om, der er risiko for overløb fra fortanken. Risikoen vil være størst, hvis gylleniveauet i gyllekanalerne ligger over gylleniveauet i fortanken. Ansøger har oplyst, at dette kun vil være et problem i forhold til den eksisterende poltestald (- bygning 06 på bilag 1a) men, at denne stald tages ud af drift i forbindelse med udvidelsen af husdyrproduktionen. I forhold til de øvrige staldanlæg har ansøger vurderet, at gylleniveauet i gyllekanaler og fortank er identisk, og at der derfor ikke er en særlig risiko for overløb fra fortanken. På den baggrund stilles der ikke særlige vilkår om f.eks. at øge fortankens opkantsniveau, så det som minimum svarer til niveauet i gyllekanalerne.

#### Tømning af gyllebeholdere

Generelt vurderes det, at risikoen for spild/uheld reduceres, såfremt al håndtering af gylle foregår under opsyn. Der stilles derfor vilkår om dette.

Ansøger har oplyst, at tømning af den lille og den nye gyllebeholder (- henholdsvis 08 og 10 på bilag 1a) vil ske vha. en sugekran, der er påmonteret gyllevognen. Ansøger har oplyst, at sugekranen er sikret med tilbageløb. Svendborg Kommune vurderer derfor, at der ikke er en væsentlig risiko for spild i forbindelse med tømningen af beholderne.

Den store af de eksisterende gyllebeholdere ( nr. 09 på bila 1a) tømmes imidlertid vha. den gyllepumpe (-svingarm), der er påmonteret gyllebeholderen. Ansøger har oplyst, at gyllepumpen er placeret på østsiden af beholderen tæt ved vaskepladsen, der har fast belægning, og afløb til gyllebeholderen, og der er ikke er afløb til dræn omkring gyllebeholderen.

Ansøger har desuden oplyst, at gyllepumpen ike kan aktiveres utilsigtet idet, der sidder en afbryder i den gamle poltestald, der kun er tændt i de perioden, hvor der udbringes gylle. Endvidere sidder der en tænd/sluk-knap i en aflåst boks på selve gyllebeholderen. Der er en timer på gyllepumpen, der sikrer, at der ikke kan overpumpes en større mængde gylle ad gangen end det, der kan være i en gyllevogn.

Ansøger vurderer, at de generelle regler til indretning af pumperør på gyllebeholdere er overholdt, og at denne indretning begrænser risikoen for spild.

Svendborg Kommune er enig i, at de generelle regler vil begrænse risikoen for uheld eller spild ved brug af pumpen på gyllebeholderen. I forhold til det udkast til miljøgodkendelse, der har været i høring, har Svendborg Kommune derfor valgt ikke at stille vilkår om en påfyldningsplads ved denne gyllebeholder.

### Udbringning

Miljøstyrelsen har i vejledningen til husdyrloven redegjort for, at flere af de tiltag, der er nævnt i BREF-dokumentet, som krav til udbringning af husdyrgødning allerede er implementeret i den gældende danske lovgivning for udbringning af husdyrgødning. Der er efter Miljøstyrelsens opfattelse derfor ikke grundlag for at fastsætte vilkår begrundet i BAT for udbringning af husdyrgødning .

#### *Fastsættelse af vilkår*

- Der skal til hver en tid sikres, at der til husdyrproduktionen er en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder.
- Al håndtering af gylle skal foregå under opsyn.

## **Driftsforstyrrelser og uheld**

### *Ansøgers oplysninger*

I ansøgningen er gylleudslip nævnt som muligt uheld på ejendommen.

Med henblik på at minimere risikoen for uheld er der gjort følgende tiltag:

- Gyllepumpen på den eksisterende gyllebeholder er udstyret med en timer således at risiko for overløb på gyllevogn er elimineret.
- Gyllepumpen er kun tilsluttet i forbindelse med gylleudbringning. I perioder, hvor der ikke udbringes gylle er gyllepumpen slukket på kontakten inde i den gamle poltestald (stald nr. 6 på bilag 1a).
- Gyllepumpen kan ikke aktiveres utilsigtet, da tænd-/slukknappen sidder i en aflåst boks på gylletanken.

Med ansøgningen er der indsendt en beredskabsplan, hvoraf følgende fremgår:

- procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheld og begrænse uheldets udbredelse.
- oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan. Vær opmærksom på, at der skal ringes til 112, og ikke til miljøvagten ved miljøuheld.
- Kortbilag over driften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.



### *Kommunens vurdering*

Kommunen vurderer, at beredskabsplanen sikrer, at der kan iværksættes tiltag for at minimere risikoen for eventuelle driftsforstyrrelser eller uheld, og at tiltagene kan bekæmpe de gene- og forureningsmæssige konsekvenser. Beredskabsplanen er derfor godkendt af kommunen.

Kommunen anbefaler, at nærvæd-uheld noteres, og at der udarbejdes procedurer, som evt. tilføjes beredskabsplanen, med henblik på at forebygge en lignende situation. Driftspersonalet bør altid orienteres om nærvæd-uheld og de eventuelle forebyggende procedurer.

### *Fastsættelse af vilkår*

- Beredskabsplanen og dennes placering skal være kendt af husdyrbrugets ansatte og placeringen af beredskabsplanen skal være let tilgængelig.
- Beredskabsplanen skal revideres én gang årligt og skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvises med angivelse af seneste tidspunkt for revision.

## **Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg**

I det følgende afsnit er der foretaget en vurdering af, om det ansøgte vil have væsentlige negative konsekvenser for omgivende beskyttede naturarealer, omkringboende og grund- og overfladevand. I forbindelse med sagsbehandlingen af godkendelsespligtige husdyrbrug, skal der foretages en vurdering af, om der kan indføres renere teknologi til at mindske forskellige emissioner fra virksomheden, f.eks. lugt og ammoniak. Der vil i afsnittet vedr. anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT) blive foretaget en vurdering af, om disse bidrag til omgivelserne kan reduceres ud over de generelle reduktionskrav.

### **Ammoniak**

Ansøger skal i forbindelse med ansøgningen om godkendelse af husdyrproduktionen sikre, at husdyrlovens ammoniakreduktionskrav er overholdt og, at produktionen lever op til anvendelsen af den bedste anvendelige teknik til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager.

I det efterfølgende fastlægges en BAT-emissionsgrænseværdi ud fra Miljøstyrelsens tilgængelige teknologibeskrivelse, og der foretages en vurdering af, hvordan ansøger sikrer, at grænseværdien overholdes. Endelig vurderes det om husdyrlovens generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt.

### Bedste Anvendelige Teknik (BAT)

Den eksisterende løbe og drægtighedsstald samt farestalde skal ikke renoveres eller ændres ved den ansøgte udvidelse. Med baggrund i ansøgers oplysninger samt Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for husdyrbrug med konventionelt hold af søer med pattegrise til fravæning på gyllebaserede staldsystemer (Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, BAT, Miljøstyrelsen Maj 2011), samt Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af slagtesvin på gyllebaserede systemer (Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, BAT, Miljøstyrelsen Maj 2011), vurderer Svendborg Kommune, at den samlede BAT-emissionsgrænseværdi skal fastlægges for henholdsvis de eksisterende og nye stalde.

Beregning for eksisterende stalde

Dyr	Gulvtype	Emission kg NH <sub>3</sub> -N pr. årssø/ sl.svin	Antal dyr	Antal DE	Ammoniak- emission Kg N/år
Årssøer, farestald	Delvist spaltegulv	0,7686*	570	39,9	443,3
Årssøer, drægtighedsstald, løsgående	Delvist Spaltegulv	2,1535*	440	71,3	948
Årssøer, løbestald, individuel opstaldning	Delvist spaltegulv	1,7587*	130	21,1	228,6
Slagtesvin/polte	Delvist spaltegulv	0,4486**	1000	34,3	448
<b>BAT-niveau</b>				<b>166,6</b>	<b>2068</b>

\* Der er korrigeret for 35 fravænnede smågrise med en gns. vægt på 8,5 kg, hvilket betyder, at emissionsgrænseværdierne er forhøjet med 0,0622 kg NH<sub>3</sub>-N pr. årssø (fordelt med 30 % i farestald og 70 % i løbe- og drægtighedsstalde) (0,75+(0,0622\*0,3)) og (2,11+(0,0622\*0,7)).

\*\*Der er korrigeret for en et vægtinterval på 32-120 kg, hvilket giver en emissionsgrænseværdi på 0,36\*1,2461=0,4486 kg NH<sub>3</sub>-N pr. produceret slagtesvin/polte.

Beregning for nye stalde.

Dyr	Gulvtype	Emission kg NH <sub>3</sub> -N pr. årssø/sl.svin	Antal dyr	Antal DE	Ammoniakemission Kg N/år
Årssøer, ny farestald og nye løbe- og drægtighedsstalde	Delvist spaltegulv	2,5922*	780	58,2	2.022
<b>BAT-niveau</b>					<b>2.022</b>

\* Der er korrigeret for 35 fravænnede smågrise med en gns. vægt på 8,5 kg, hvilket betyder, at emissionsgrænseværdien er forhøjet med 0,0622 kg NH<sub>3</sub>-N.

Den samlede emissionsgrænseværdi er: **4.090 kg NH<sub>3</sub>-N.**

For at opfylde dette BAT-emissionsniveau har ansøger oplyst, at der etableres følgende tiltag:

- Et Foderforbrug på 1.600 FE/årso.
- Proteinoptimeret fodring, hvor råproteinindholdet i foderet til søerne som gennemsnit reduceres til 135,6 gram råprotein/FE.
- Forøget produktionseffektivitet med 35 fravænnede grise pr. årssø, og en fravænningsvægt på mindst 8,5 kg.
- Der etableres gyllekøling i eksisterende farestald, ny farestald og ny løbe- og drægtighedsstald. Den gennemsnitlige reduktion af ammoniakfordampningen fra staldafsnit med gyllekøling er 12,6 %.
- Den nye gyllebeholder etableres med fast ovedækning (PVC-dug).

Med udgangspunkt i disse tiltag og teknologier viser beregninger i IT-ansøgningssystemet, at den samlede ammoniakemission fra stald og lager er i alt 4.087 kg N/år, og emissionen er som følge af udvidelsen dermed øget med 1558 kg N/år. Samlet kan det dog konkluderes, at den samlede ammoniakemission er lavere end det fastsatte BAT-emissionskrav, og husdyrproduktion kan dermed overholde Miljøstyrelsens krav til anvendelse af BAT for så vidt angår ammoniak.

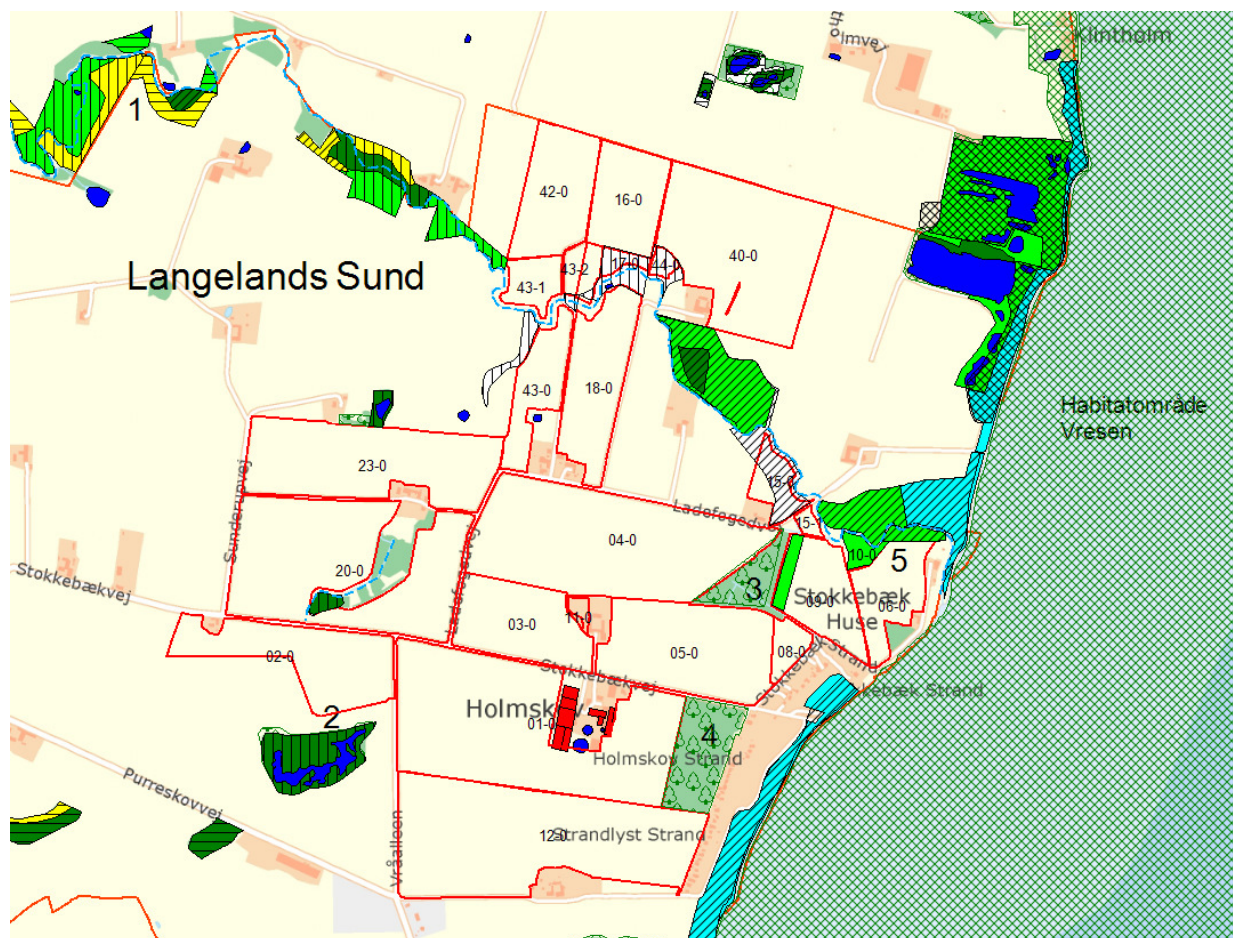
Der er under de enkelte afsnit om husdyrbrugets indretning, drift af staldanlægget stalde samt afsnittet om foder fastsat vilkår i henhold til de anvendte tiltag.

### Ammoniakreduktionskrav

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal ammoniakemissionen fra stald og lager reduceres med 30% i forhold til det fastsatte referencesystem. Kravet gælder for nyetableringer, udvidelser og de dele af et anlæg, som renoveres. Ansøgningen er indgået i maj 2014 og det generelle ammoniakreduktionskrav er dermed 30% svarende til, at der maksimalt må udledes 4.284 kg N/år fra stald og lager. Ifølge ansøgningssystemets beregninger er dette krav opfyldt med de tiltag, der er nævnt i det foregående afsnit. Samlet er den faktiske ammoniakemission ca. 197 kg N/år mindre end det fastsatte krav.

### **Påvirkning af naturområder**

I dette afsnit har Svendborg Kommune vurderet en eventuel ammoniakbelastning på de omkringliggende naturområder, som fremgår af det efterfølgende oversigtskort.



Baggrundsbelastningen i området omkring ejendommen er ca. 15 kg N/ha/år.

Udvidelsen medfører ifølge beregningerne i ansøgningssystemet en meremission på 1.558 kg N/år fra stald og lager.

Husdyrloven fastsætter rammer for belastningen med ammoniak af særlige naturområder jf. lovens § 7. Den ammoniakfølsomme natur opdeles i tre kategorier: kategori 1, 2 og 3.

### Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er Natura 2000-naturtyper, som omfattes af lovens § 7, stk. 1, nr. 1. Det er de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området, og som Naturstyrelsen har kortlagt i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Kommunen skal stille krav om, at den totale kvælstofdeposition maksimalt må udgøre 0,7 kg N/ha/år (- dog 0,4 og 0,2 kg N/ha/år, hvis der findes 1 eller mere end 1 husdyrbrug i nærheden).

Nærmeste potentielle naturområder, der kan være omfattet af kategori 1 natur er søer ved Tårup og Klintholm, som ligger ca. 1,2 km nordøst for ejendommen på Stokkebækvej 12. Totalbelastningen ved disse søer er beregnet til 0,2 kgN/ha, og husdyrlovens krav til kategori 1 natur vil derfor være overholdt.

### Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om:

- højmoser,
- lobeliesøer,
- heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og
- overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det er dog kun heder og overdrev, der i sig selv er større end de nævnte størrelser, der er kategori 2-natur.

Kommunen skal stille krav om, at den totale kvælstofdeposition maksimalt højst må udgøre 1,0 kg N/ha/år.

Nærmeste registrerede kategori 2 natur er et C-målsat overdrev ca. 1,7km mod nordvest (-naturområde nr. 1 på det foregående oversigtskort). Merdeposition og totaldeposition til dette område er beregnet til 0 kg N/ha/år.

Langs østkysten ligger en B-målsat strandeng ( markeret med lys blå). Strandenge er ikke omfattet af husdyrlovens naturkategorier. Ud fra naturområdets registrerede arter som f.eks. sandløg, gul snerre, harekløver, håret høgeurt, hedelyng, Liden klokke, nyserøllike, sandstar, sølvpotentil og tormentil vurderer Svendborg Kommune dog, at store dele af arealet efter al sandsynlighed er et overdrev. Det betyder, at naturområdet kan være omfattet af kategori 2. Med baggrund i dette har Svendborg Kommune vurderet ammoniakpåvirkningen af dette naturområde. Totalbelastningen er i ansøgningssystemet beregnet til 0,9 kg N/ha, hvilket betyder, at beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha er overholdt.

### Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller som er ammoniakfølsom skov.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniak vurderes merbelastninger på indtil 1 kg N/ha/år ikke at have væsentlige negative konsekvenser for kategori 3-natur. Hvis et naturområde, der er omfattet af kategori 3, påvirkes med en merbelastning på mere end 1 kg N/ha/år, skal kommunen konkret vurdere om det pågældende naturområde kan tåle en større merbelastning end 1 kg N/ha/år.

Der er i det følgende foretaget en vurdering af påvirkningen af naturområder indenfor kategori 3. Naturområderne fremgår af det foregående oversigtskort.

#### *Naturområde 2.*

Naturområde 2 er en C-målsat mose beliggende ca. 470 meter mod vest. Naturområdet har en tålegrænse på 20-25 kg N/ha/år. Merdepositionen er i ansøgningsystemet beregnet til 0,3 kg NH<sub>3</sub>-N/ha/år.

Baggrundsbelastningen i området omkring naturområdet er ca. 15 kgN/ha/år. Sammenholdt med, at der er tale om en forholdsvis begrænset merbelastning vil naturområdets tålegrænse ikke overskrides som følge af ammoniakpåvirkningen fra husdyrproduktionen

#### *Naturområde 3*

Nærmeste skov som ifølge Miljøstyrelsens kortværk er indtegnet som en potentiel ammoniakfølsom skov, ligger ca. 350 meter mod nordøst. Merdepositionen kan beregnes til 0,7 kg NH<sub>3</sub>-N/ha/år. Svendborg Kommune vurderer dog, at der ikke er tale om en ammoniakfølsom skov, da skoven er relativ nyplantet og har karakter som en plantage.

#### *Naturområde 4*

Der ligger endnu et skovområde ca. 300 meter mod øst. Der er tale om en juletræs/pyntegrønt skov, der er plantet inden for de seneste 25-30 år. Denne skov vurderes ikke at være ammoniakfølsom. Der er derfor ikke foretaget ammoniakdepositionsregninger på denne skov.

#### *Naturområde 5*

Påvirkningen af dette naturområde beskrives under afsnittet om forurening og gener fra husdyrbrugets arealer.

### **Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)**

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets (EF-direktiv af 21.5.1992 (92/43/EØF)) Bilag IV, deraf navnet Bilag IV-arter, som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde, ifølge direktivets artikel 12. Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder, både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. Dette er for at sikre at arterne kan opnå "gunstig bevaringsstatus".

I Svendborg Kommune er der registreret følgende Bilag IV-dyrearter: Marsvin, Hasselmus, Dværgflagermus, Vandflagermus, Sydflagermus og Brunflagermus, Markfirben, Klokkefrø, Spidssnudet frø, Springfrø, Strandtudse, Grønbroget tudse og Stor vandsalamander. Der er ikke registreret bilag IV-plantearter i Svendborg Kommune.

Svendborg Kommune har kendskab til, at følgende bilag IV-arter kan forekomme i området omkring staldanlægget og de tilhørende udspretningsarealer: dværgflagermus, brunflagermus, sydflagermus, vandflagermus, markfirben, hasselmus, strandtudse, spidssnudet frø, stor vandsalamander og klokkefrø.

Flagermus yngler og overvintre fortrinsvis i huletræer, og søger bla. føde langs skovbryn og levende hegn.

Hasselmus lever i småskove, beplantninger og levende hegn. Markfirben kan forekomme i nærheden af skovområder. Arten vil foretrække sandede soleksponerede levesteder, som f.eks. markkanter, sten- og jorddiger og skovveje.

Klokkefrø lever i lysåbne rene vandhuller, og er udpegningsgrundlag i Natura 2000-område Nr. 118 Søer ved Tårup og Klintholm og nr. 127 Sydfynske Øhav.

Både frøer og vandsalamander yngler i småsøer og vandhuller i hele området. Padderne forlader vandhullerne efter yngletiden, og opholder sig og overvintrer i områdets småskove, levende hegn og sten- og jorddiger.

Der er i området en række beskyttede diger, som kan fungere, som levested for flere af ovenstående arter. Der er ikke umiddelbart registreret vandhuller eller søer på udspretningsarealerne. Der er nogle få vandhuller, der ligger i nærheden af udspretningsarealerne. Endelig er der som tidligere beskrevet en række §3-beskyttede naturområder i nærheden af ejendommen.

Da de ansøgte udspretningsarealer imidlertid også har modtaget husdyrgødning i nudrift, og der dermed er tale om en fortsættelse af markdriften, er det Svendborg Kommunes vurdering, at biotopenes funktion umiddelbart vil være uændret.

Sammenholdt med, at husdyrlovens grænseværdier for ammoniakdepositionen er overholdt vurderer Svendborg Kommune, at den ansøgte produktion ikke vil påvirke bilag-4-arternes yngle- og rasteområder væsentligt. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til områdets særligt beskyttede arter.

## **Lugt**

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtmission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning primært reguleres ved generelle regler om bla. flydelag/overdækning af gyllebeholder, samt tidspunkter for, hvornår husdyrgødning må udbringes jf. bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bek. nr. 764 af 28. juni 2012).

Lugtbelastningen fra stalde angives ved en række beregnede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande for, at genekriterierne kan overholdes.

Beregningen af geneafstandene foretages både med NY model (tager udgangspunkt i ny lugtvejledning og OML- Operationelle Multi Luftforureningsmodel) og FMK-modellen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002). Den model, der beregner den længste geneafstand anvendes. Der er for hver beregningsmodel fastsat tilhørende genekriterier.

## *Resultater*

I beregningen af lugtmissionen fra staldanlægget er det FMK-modellen, der beregner den længste geneafstand både i forhold til byzone, og enkelt bolig, mens Ny model anvendes i beregningen af geneafstanden til samlet bebyggelse.

Ifølge husdyrloven reduceres de model-beregnete geneafstande, hvis husdyrbruget er placeret nord for de omkringboende. Omvendt forøges geneafstanden, hvis der er andre husdyrbrug over 75 DE, indenfor 300m fra byzone og lign. eller samlet bebyggelse eller 100 m fra enkeltliggende boliger. Endelig bortscreenes de staldafsnit, som ligger længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Den beregnede geneafstand sammenlignes med en beregnet vægtet gennemsnitsafstand fra staldanlægget og hen til de nærmeste naboer og boliger. Den vægtede gennemsnitsafstand er beregnet ud fra lugtemissionen og afstanden fra de enkelte staldafsnit.

Nedenstående tabel viser afstanden fra lugtcentrum til de nærmeste naboer, de beregnede geneafstande i ansøgningssystemet, og genekriterierne.

Afstande, beregnede geneafstande efter FMK model, genekriterier

Områdetype	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Beregnet ukorrigeret geneafstand (m)	Beregnet korrigeret geneafstand (m)	Geneafstand Nudrift (m)	Genekriterie FMK:LE/m <sup>3</sup> Ny:OU/ m <sup>3</sup> FMK/Ny
Byzone- eller sommerhusområde*	414	455	455	403	1/5
Samlet bebyggelse i landzone mv.	-	300	0	-	3/7
Enkeltbolig	128	144	115	128	10/15

\* Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

\*\* Samlet bebyggelse i landzone mv. eller område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Husdyrbruget på Stokkebækvej 12 er ikke placeret nord for de omkringliggende boliger eller områder, og der er ikke andre husdyrbrug over 75 DE indenfor 300m. Det betyder, at den beregnede geneafstand ikke er korrigeret i forhold til disse faktorer. I forhold til nærmeste enkeltliggende bolig er geneafstanden korrigeret, idet afstanden fra en del af staldafsnittene er større end 1,2 gange den beregnede geneafstand. For nærmeste bolig i samlet bebyggelse ligger alle staldafsnit længere væk end 1,2 gange den beregnede geneafstand, og alle staldafsnit er derfor bortscreenet i denne beregning.

### Vurdering

Det fremgår af resultatet for de beregnede geneafstande og vægtede gennemsnitsafstande, at husdyrlovens genekriterier for henholdsvis enkeltliggende bolig og samlet bebyggelse kan overholdes. Imidlertid ligger det nærmeste sommerhusområde øst for ejendommen indenfor den beregnede geneafstand, hvilket betyder, at genekriteriet i forhold til sommerhusområdet ikke kan overholdes. Det fremgår desuden af resultaterne, at lugtemissionen fra staldanlægget øges i forhold til nudriften – idet de beregnede geneafstande for ansøgt drift er større end geneafstanden for nudrift.

Hvis den vægtede gennemsnitsafstand er kortere end den beregnede geneafstand vil der ifølge Miljøstyrelsens vejledning være tale om, at husdyrproduktionen medfører en væsentlig miljøpåvirkning, og der skal som udgangspunkt meddeles afslag på ansøgningen.

Ansøger har dog mulighed for at lade ansøgningssystemets beregninger erstattes af en konkret OML-beregning (- Operationelle Meteorologiske luftkvalitetsmodel). Udgangspunktet er dog, at det kun er ansøgningsystemets beregninger efter den "Ny model", der kan erstattes af en OML-beregning. Kun ved markante ændringer af ventilationsforholdene f.eks. ved etablering af centrale afkast – kan en beregning efter FMK-modellen erstattes af en konkret OML-beregning.

Ansøger har gennemført en konkret OML-beregning, og Svendborg Kommune vil derfor gennemføre en vurdering af følgende forhold:



- Vurdering af om de ændrede ventilationsforhold medfører, at FMK-beregningen kan erstattes af en konkret OML-beregning, og herefter
- OML-modellens beregningsforudsætninger og resultater.

### Vurdering af ændringen af ventilationsforholdene

Ansøger har oplyst, at der er væsentlige forskelle på det ansøgte ventilationssystem og det ventilationssystem, man normalt finder på staldene. Det oplyses, at der er gulvudsugning i de eksisterende og nye farestalde og ventilationsafkastene er samlet i to klynger, hvoraf flere afkast er placeret i kip. Samlet set vurderer ansøger, at ventilationssystemet er markant ændret, og at dette berettiger til at erstatte FMK-beregningen med en konkret OML-beregning. Placeringen af ventilationsafkastene fremgår af bilag 3.

For at kunne vurdere om ventilationsforholdene er markant ændrede har Svendborg Kommune bedt ansøger om, at udarbejde en OML-beregning for normale ventilationsforhold (- udgangspunktet er en placering af ventilationsafkastene i to rækker – på hver sin side af kip, og en afksthøjde svarende til afkast placeret på den eksisterende løbe- og drægtighedsstald). Forudsætningerne for OML-beregninger fremgår af bilag 3-5. Resultater og tilhørende ISO-kurver fremgår af bilag 6a, 6b, 6c og 6d. Der gøres opmærksom på, at i beregningerne indgår ikke bidraget fra poltestalden (- nr. 01 på bilag 1a) – idet afkastene ikke er ændret på denne bygning, og derfor ikke umiddelbart vil have betydning for vurderingen af om FMK-beregningen kan erstattes af en specifik OML-beregning.

Det fremgår af beregninger og isokurver, at lugtbelastningen tæt ved stalden varierer markant, når placeringen af afkastene ændres. Betydningen af de ændrede afkastforhold aftager i takt med, at afstanden fra staldanlægget øges. Sommerhusområdet mod øst ligger ca. 350-400m fra staldanlægget på Stokkebækvej 12, og der er ikke væsentlige ændringer i lugtbelastningen i denne afstand, som følge af de ændrede afkastforhold.

Svendborg Kommune tillægger det betydning, at de ændrede afkastforhold tydeligt ændrer belastningen i de nære omgivelser, og vurderer derfor, at der er tale om markant ændrede ventilationsforhold, som dermed berettiger, at ansøgningssystemets lugtberegning efter FMK-modellen kan erstattes af en konkret OML-beregning.

### Vurdering af beregningsforudsætninger og resultater

Forudsætningerne og resultater for den konkrete OML-beregning fremgår af bilag 6e.

Der er anvendt en ruhedslængde  $z=0,1$  svarende til landbrugsområder, hvilket efter Svendborg Kommunes vurdering er i overensstemmelse med de faktiske forhold omkring ejendommen.

I beregningerne indgår desuden en terrænhældning på 0 grader og alle terrænhøjder er fastsat til 0m. Terrænkoten ved skorstensfoden er fastsat til 0. Svendborg Kommune kan konstatere, at i forhold til sommerhusområdet øst for staldanlægget falder terrænet fra ca. kote 12 til kote 4. Nærmeste nabo – Stokkebækvej 14 – ligger i omtrent samme kote, som staldanlægget. Ansøger har oplyst, at der ikke er indregnet en korrektion for terræn idet nærmeste nabo og sommerhusområdet ligger lavere i terrænet end skorstensfoden på punktkilderne. Svendborg Kommune er enig i ansøgers vurdering af, at det faldende terræn ikke vil påvirke beregningsresultaterne.

Ansøger har endvidere korrigeret for retningsafhængig bygningseffekt for afkastene 12, 13, 33, 36 og 37. Der er for afkast 12 og 13 tale om en korrektion i forhold til den eksisterende og nye fodersilo ( nr. 12 og 12a på kortbilag 1a). Korrektionen på afkast 36

og 37 er forårsaget af garagen nord for de eksisterende stalde (-bygning nr. 18 på bilag1a) og for afkast nr. 33 er det den eksisterende fodersilo (- nr. 14 på bilag 1a), der giver anledning til korrektionen.

Beregningerne er baseret på 10 års meteorologiske data, og der anvendes derfor en skarp tolkning af resultaterne, hvilket betyder, at resultaterne aflæses specifikt i den retning og afstand, hvor de omkringliggende boliger og områder er placeret. Nedenstående skema viser resultatet af den konkrete OML-beregning for de konkrete nærmeste boliger og områder.

Områdetype	Afstand fra lugtcentrum (m)	Retning (grader)	Beregnet lugtbelastning (OU/ m <sup>3</sup> )	Genekriterie (OU/ m <sup>3</sup> )
Byzone- eller sommerhus-område*	420	90	5	5
Samlet bebyggelse i landzone mv.** (Stokkebæk Strand 2)	Ca. 500	80	<5	7
Enkeltbolig (Stokkebækvej 14)	130	50	15	15

\* Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

\*\* Samlet bebyggelse i landzone mv. eller område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

\*\*\*beregningerne viser, at i afstanden 420 m og i alle retninger er den maksimale lugtbelastning 5 OU/m<sup>3</sup>. Derfor vurderes det, at genekriteriet på 7 OU/m<sup>3</sup> er under 5 OU/m<sup>3</sup> i afstanden 500m .

Resultatet af OML-beregningen viser, at husdyrlovens genekriterier overholdes i forhold til nærmeste enkeltbolig, samlet bebyggelse og sommerhusområdet mod øst.

Forudsætningen for, at husdyrlovens genekriterier kan overholdes, er bla. baseret på placeringen, antallet af afkast og afksthøjde, og der er derfor under afsnittet om ventilation stillet vilkår til placering og indretning af afkastene.

Det er yderligere en forudsætning for resultatet af OML-beregningen, at der i alle afkast opnås den røggashastighed, der indgår i beregningerne. Røggashastigheden er afhængig af den indre diameter på afkastene og volumenmængden i afkastet. Der stilles derfor vilkår om, at ansøger skal etablere et ventilationsanlæg, der er indrettet sådan, at de givne røggashastigheder kan opnås, og dokumentationen for indretningen af ventilationsanlægget skal sendes senest 2 mdr. efter meddelelsen af miljøgodkendelsen. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at dokumentationen skal indeholde oplysninger om afkastenes indre diameter, ventilationskapacitet og den hertil hørende maksimale beregnede røggashastighed.

Det tidligere Danmarks Miljøundersøger (DMU) har oplyst, at i IT-ansøgningssystemets beregninger er det forudsat, at lugtemissionen er proportional med luftmængden i afkastene. Det vil sige, hvis behovet for ventilation er lavt ( - f.eks. ved lave temperaturer) vil lugtemissionen fra stalden tilsvarende være lav, og den lugtkoncentration, der efterfølgende opleves i omgivelserne vil dermed også være lavere end det, der f.eks. opleves, når der er et stort ventilationsbehov. Husdyrlovens genekriterier vil i disse situationer med stor sandsynlighed også være overholdt uanset, at der ikke opnås maksimal røggashastighed. Det skal dog sikres, at den maksimale røggashastighed kan opnås i de perioder, hvor ventilationsbehovet er størst. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at dette vil blive sikret med de fastsatte vilkår.

## Støj

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Det betyder, at driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkilder og fra den interne transport på ejendommen. I dette afsnit vurderes udelukkende driftsstøjen fra de stationære kilder.

### Ansøgers oplysninger

Ansøger vurderer, at de primære støjkilder fra ejendommen er ventilationsanlægget, korntøringsanlægget og støj fra gyllepumpning ( - påfyldning af gyllevogn).

De primære støjkilder og driftsperioder er angivet i nedenstående tabel. Placeringen af de primære støjkilder fremgår af bilag 1a.

Støjkilde	Driftsperiode			
	Nudrift		Ansøgt	
	Driftstid/døgn (t)	Periode på år	Driftstid/døgn (t)	Periode på år
Ventilation	24 timer	Dagligt i 12 mdr	24 timer	Dagligt i 12 mdr
Korntørring	10 timer i perioden fra 07.00 – 18.00	5 dg pr. år juli-okt	10 t. i perioden fra 07.00 – 18.00	7 dg pr. år juli-okt
Gyllepumpning (påfyldning af gyllevogn)	8 min pr. time 07.00-22.00	feb-maj aug-okt	8 min pr. time 07.00-22.00	feb-maj aug-okt
Gyllepumpe, fortank (støjsvag pumpe)	2 timer i perioden 07.00-15.00	Hver 14. dag	2 timer i perioden 07.00-15.00	Hver 14. dag
Varmepumpe (indendørs i sostalde)	-	-	24 timer	Året rundt

På baggrund af de oplyste støjkilders placering, kildestyrke og driftstid har ansøger i samarbejde med Svendborg Kommune foretaget beregninger af støjbelastningen ved de nærmeste naboer. Beregningen kan sidestilles med en orienterende støjmåling.

Ansøger oplyser, at pumpen ved fortanken er meget støjsvag, og at den ikke kører samtidig med påfyldning af gyllevogn. Støjen ved påfyldning af gyllevogn vurderes at være større end støjen fra pumpen ved fortanken. Støj fra varmpumpen indgår ikke i støjberegningen, da den sidder indendørs i sostaldene.

I beregningerne er der anvendt følgende kildestyrker:

Støjkilde	Kildestyrke dB(A)	Dokumentation for kildestyrke
Ventilation	70	Teknisk datainformation fra SKOV. Ventilation af typen DA 600 LPC-11 og DE 600 LPC-12
Korntørring	105	Leverandørdata
Gyllepumpe	103	Traktorstøj (Acousticas kildekatalog)

Støjbelastningen er beregnet ved skel ved naboer mod nord, syd og øst.

Ansøger har oplyst, at bygningskompleksets udstrækning er ca. 75m i bredden, 60m i dybden og ca. 5-6m i højden. Der er derfor regnet med, at der i forhold til den nærmeste nabo mod øst vil være en væsentlig afskærmning, som følge af de eksisterende bygninger. Endelig indgår det i beregningerne, at terrænoverfladen er blød, og at der ved korttøringsanlægget er en reflekterende lodret flade tæt ved kilden.

Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer) dB(A)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer) dB(A)	Alle dage kl. 22-7 (½ time) dB(A)
Stokkebækvej 14	45 (50)	34 (39)	25 (30)
Stokkebækvej 13	49 (54)	26 (31)	17 (22)
Purreskovvej 45	46 (51)	32 (37)	9 (14)
Sommerhusområde mod øst	35 (40)	22 (27)	9 (14)

Det skønnes, at beregningerne er behæftet med en usikkerhed på +/- 5 dB(A). Såfremt det med rimelig sikkerhed skal kunne fastslås, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes, skal resultatet + usikkerheden være mindre end eller lig med de fastsatte støjgrænser (tal i parentes i ovenstående tabel angiver beregningsresultatet + usikkerheden).

Udvalgte beregningsforudsætninger og resultatet fremgår af bilag 7.

#### *Kommunens vurdering*

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, bør støj fra landbrugsdrift ikke være større ved de omkringliggende boliger end de grænseværdier, der er vist i den efterfølgende tabel. Grænseværdien er skærpet ved sommerhusområdet, idet der er tale om et støjfølsomt mere sårbart område sammenlignet med enkeltboliger i landzoner.

Områdetype	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Enkeltholiger landzone	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)
Sommerhusområde	40dB(A)	35dB(A)	35dB(A)	50dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Svendborg Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

På baggrund af resultatet af støjregningerne + usikkerheden, vurderer Svendborg kommune, at de fastsatte støjgrænser med stor sandsynlighed kan overholdes.

Det fremgår dog også af beregningerne, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, hvis korntørringsanlægget er i drift i aften- eller natperioden. Der stilles derfor vilkår om, at korntørringsanlægget kun må være i drift i dagtimerne på hverdage og frem til kl. 14.00 på lørdage. Der stilles desuden vilkår om, at der skal føres journal for driftstidspunkterne for korntørringsanlægget.

Det er desuden Svendborg Kommunes vurdering, at der skal stilles et generelt vilkår om, at hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier. Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med den til hver en tid gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 måneder efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

## Fastsættelse af vilkår

- Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier

Områdetype	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Enkeltboliger landzone	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)
Sommerhusområde	40dB(A)	35dB(A)	35dB(A)	50dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

- Korntørringsanlægget må være i drift på hverdage mandag til fredag i perioden fra 07.00-18.00 og på lørdage fra kl. 07.00-14.00.
- Der skal føres journal over korntørringsanlæggets driftstider, og journalen skal opbevares for de seneste 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.
- Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens til hver en tid gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 måneder efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

## Transport

De miljømæssige gener forbundet med transport vil primært være støj, lugt, støv og trafiksikkerhed. Lugtgener vil oftest kun forekomme ved gyllekørsel. Derudover kan der opstå gener som følge af spild på veje, langsomtkørende trafik, tung trafik i landsbyer og lign. – faktorer som kan påvirke trafiksikkerheden for borgerne i området. Støvgener vil oftest kun være et problem ved kørsel på grus- og markveje, og hvis naboerne ligger tæt ved kørselsvejen. Støjgener vil sandsynligvis opleves som værende mest generende i aften- og i de tidlige morgentimer.

### Ansøgers oplysninger

De mest benyttede eksterne transportveje er vist på bilag 8, og alle transporter vil udgå fra Stokkebækvej. Alle transportveje har været benyttet i forbindelse med den eksisterende drift.

Til- og frakørselsvejen ind til ejendommen er placeret vest for den eksisterende og nye farestald se bilag 1a.

Den efterfølgende tabel redegør for antallet af transporter i henholdsvis nudrift og ansøgt drift, samt tidspunktet for, hvornår de enkelte typer af transporter finder sted.

Transporttype	Nudrift		Ansøgt		
	Antal transporter pr. år	Tidspunkt på døgn	Antal transporter pr. år	Tidspunkt pr. døgn	Periode på år
Afhentning af smågrise (8,5 kg)	156	6.00-19.00	156 læs	6.00-19.00	hver uge
Afhentning af smågrise (30 kg grise)	78 læs	6.00-19.00	-	-	hver 2. uge
Afhentning af søer	52 læs	6.00-19.00	52 læs	6.00-19.00	hver uge
Afhentning af slagtesvin	52 læs		52 læs	6.00-19.00	hver uge
Afhentning af polte	-	-	17 læs	6.00-19.00	hver 3. uge
Afhentning af døde dyr	104 læs	6.00-19.00	104 læs	6.00-19.00	2 gange om ugen
Gyllekørsel	350	6.00-22.00	475*	6.00-22.00	forår og efterår
Foder (soyaskrå og mineraler)	8 læs	6.00-19.00	16 læs	6.00-19.00	hver måned
Foder (færdigblandet)	104 læs	6.00-19.00	-	-	-
Korn	46 læs	6.00-19.00	50 læs	6.00-19.00	Høst til november
Halm samling til halmfyr og salg	50 læs	6.00-19.00	50 læs	6.00-19.00	ved høst
Halm til og fra ejendommen	5 læs	6.00-19.00	20 læs	6.00-19.00	jævnt over året
<b>Total</b>	<b>1.005</b>		<b>992</b>		

\*200 læs med egen vogn, 120 læs med maskinstation, 155 læs med lastbiltransport til biogasanlæg.)

En transport indeholder både ud- og hjemkørsel, og i forbindelse med transporterne anvendes, der både traktor og lastbil.

Ansøger oplyser, at alle transporter som udgangspunkt vil ligge indenfor de angivne tidsintervaller, men i spidsbelastingsperioder kan der forekomme transporter udenfor de angivne tidsintervaller.

Antallet af transporter vil omtrent være uændret. Den primære årsag hertil er levering af husdyrgødning til biogasanlæg, hvor der kan transporteres 40 ton pr. læs. Endvidere sker der ændringer i produktionssammensætningen, hvilket betyder, at der ikke længere skal købes færdigblandet foder til en smågriseproduktion (30 kg grise).

Ansøger vurderer, at der er gode til- og frakørselsforhold til ejendommen, og oplyser, at alle udbringningsarealerne ligger samlet omkring ejendommens bygninger. Derfor vurderer ansøger, at transportgener for de omkringboende vil være minimale. Der køres ikke igennem tæt bebyggede områder.

#### *Kommunens vurdering*

Antallet af transporter er uændret eller svagt faldende, og alle transporter vil stort set forekomme i perioden fra kl. 6.00-19.00 – eneste undtagelse er gylletransporterne, som vil kunne forekomme frem til kl. 22.00.

Indenfor de enkelte transporttyper vil der være en stigning i antallet af gylletransporter, mens antallet af dyretransporter (smågrise) reduceres.

Alle transporter til og fra ejendommen vil skulle benytte Stokkebækvej. Der ligger imidlertid ingen boliger direkte ud til det stykke af Stokkebækvej, som benyttes. Den nærmeste bolig - Stokkebækvej 14 - ligger øst for ejendommen, og væk fra til- og frakørselsvejen på ejendommen Stokkebækvej 12. Det er derfor Svendborg Kommunes vurdering, at nærmeste bolig ikke vil være generet af transporter til og fra ejendommen.

Som nævnt ligger udspretningsarealerne tæt omkring ejendommen, og de anvendte transportruter ligger udenfor landsbyer eller større sammenhængende boligområder. Da ca. 33% af gylletransporterne skal transporteres til et biogasanlæg, vil antallet af gylletransporter til udspretningsarealerne stort set være uændret i forhold til nudrift.

Ansøger forventer, at gyllen kan afsættes til et biogasanlæg – der er dog på godkendelsestidspunktet ikke indgået aftaler om til hvilket biogasanlæg. Hvis gyllen ikke afsættes til et biogasanlæg, skal der indgås aftale om levering af gylle til f.eks. 3. mandsarealer eller der skal købes eller forpagtes nye arealer. Det kan betyde, at der vil forekomme lidt flere egentlige gylletransporter i området omkring Stokkebækvej 12. Svendborg Kommune vurderer dog, at der i denne situation vil være tale om en ændring, som vil få begrænset betydning for de omkringliggende boliger.

Det skal i øvrigt bemærkes, at hvis antallet af forpagtede/ejede arealer øges for at kunne udbringe en øget mængde husdyrgødning, vil dette være omfattet af godkendelsespligt. Svendborg Kommune vil derfor skulle udarbejde et tillæg til denne miljøgodkendelse, hvor ændringen i transporter vil blive vurderet.

På baggrund af ovenstående er det Svendborg Kommunes vurdering, at til- og frakørselsforholdene og de anvendte transportveje ikke vil medføre en væsentlig miljømæssig gene for de omkringliggende boliger, og der stilles derfor ikke særlige krav til transporterne til og fra ejendommen.



## **Støv**

### *Ansøgers oplysninger*

Ansøger oplyser, at i forbindelse med håndtering af halm kan der forekomme mindre støvgener. Da halmfyret er placeret syd for eksisterende bygninger ca. 100 meter fra nærmeste nabobeboelse vurderes der ikke at være støvgener for nabobeboelser.

Ansøger vurderer, at der ikke er støvgener i forbindelse med levering af korn og blanding af foder (mølleri), og samlet vurderes, der ikke at være støvgener forbundet med at drive det konkrete husdyrbrug.

### *Kommunens vurdering*

Det er kommunens vurdering, at der generelt kan forekomme støvgener i forbindelse med transport på ejendommen og til og fra ejendommen. Derudover kan der forekommer andre støvkilder, som f.eks. håndtering af foder, halm mv.

De interne transportveje på ejendommen er primært belagt med perlesten, og der vurderes derfor ikke at kunne forekomme væsentlige støvgener i forbindelse med transport internt på ejendommen.

I forhold til foderblanding i mølleri og håndteringen af halm er det Svendborg Kommunes vurdering, at placeringen af disse mulige støvkilder i forhold til de eksisterende bygninger sammenholdt med afstanden til den nærmeste nabo ( Stokkebækvej 14) vil betyde, at der heller ikke herfra vil forekomme væsentlige støvgener.

## **Lys**

### *Ansøgers oplysninger*

Ansøger oplyser, at lyset i staldene styres med timer, og at der er 16 timers lys i staldene dagligt. Arbejdslys på gange og arbejdsrum slukkes manuelt, når medarbejderene går hjem.

Der er ingen udendørs lyskilder fra selve staldene, der kan forekomme lys fra vinduer i staldanlægget.

Ved korngraven (- nr. 15 på bilag 1a) er der en udendørs arbejdslampe, der peger nedad. Derved har lyset en ubetydelig synlighed i lokalområdet.

Der er desuden udendørs orienteringslys ved indgangene til sostaldene og indgangen til maskinhuset/laden (nr. 17 på bilag 1a). Orienteringslysene er svage lyskilder, der kun er tændt når dagslyset ikke er tilstrækkeligt. Lyset slukkes manuelt, og er kun tændt i forbindelse med det daglige arbejde.

### *Kommunens vurdering*

Svendborg Kommune vurderer, at gener fra lys kan stamme fra åbne stalde, ovenlysvinduer, maskinkørsel, udendørs arbejdslys mv.

I forhold til de lyskilder ansøger har redegjort for, er det Svendborg Kommunes vurdering, at det primært vil være orienteringslyset ved indgangen til sostalden og maskinhuset/laden, som potentielt kunne give anledning til gener ved de nærmeste naboer.

Laden ligger parallelt med og ved siden af boligen på Stokkebækvej 14. Indgang til laden sker fra sydsiden, hvor belysningen dermed også vil være. Da indgangen til laden ligger i niveau med det sydligste skel for naboejendommen er det Svendborg Kommunes vurdering, at der ikke vil være lys, der direkte kan opleves i haven eller i naboboligen, og der vurderes derfor ikke at være væsentlige lysgener fra denne kilde.

I forhold til nærmeste bolig mod nord (Stokkebækvej 13) – vurderes afstanden at være så stor (ca. 200-250m fra lyskilden), at lyskilderne ved sostalden ingen væsentlig betydning vil have for denne bolig. Boligen på Stokkebækvej 13 er desuden en 4-længet bygningskompleks, hvor stuehuset ligger længst mod nord, og er afskærmet af de øvrige 3 længer.

Samlet vurderer Svendborg Kommune, at der ikke vil forekomme væsentlige lysgener fra ejendommen. Af hensyn til energiforbruget vil Svendborg Kommune dog anbefale, at der etableres bevægelsessensorer på orienteringslyset ved indgangene sådan, at dette automatisk vil slukkes, når der ikke er aktivitet på pladsen foran bygningerne.

## **Skadedyr**

### *Ansøgers oplysninger*

Fluer bekæmpes med rovfluer og brug af tørv i staldene om sommeren i stedet for halm.

Rotter bekæmpes med rottekasser. Der er indgået kontrakt med 4 årlige besøg.

Endvidere foretages forebyggende bekæmpelse ved hyppig renholdelse af overflader samt fjernelse af foderrester.

### *Kommunens vurdering*

Formålet med at bekæmpe skadedyr er, at der ved driften af husdyrbruget tages hensyn til omkringliggende beboelser. De mest almindelige skadedyrsgener fra husdyrbrug er fluer, men rotter og mus kan også udgøre en væsentlig gene.

#### Rotter

På husdyrbrug har rotter relativt gode levemuligheder i stalde, på kornlofter og i andre lagerrum. De kan dog også udmærket klare sig på friland, i markhegn o. lign., når der til opfyld også bruges rester af foder og køkkenaffald.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at foretage den nødvendige rottebekæmpelse. Til gengæld har enhver grundejer pligt til at sikre og renholde ejendommen, så rotters levemuligheder begrænses mest muligt jf. miljøministeriets rottebestemmelser ( Bekg. Nr. 696 af 26. juni 2012, Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter). Hvis der konstateres rotter på ejendommen er ejeren desuden forpligtiget til at anmelde dette til kommunen.

Umiddelbart er det kommunens vurdering, at de forebyggende tiltag ansøger har beskrevet, vil være med til - sammen med denne godkendelses vilkår om rengøring, og de gældende regler om forebyggelse og bekæmpelse af rotter - at begrænse tilstedeværelsen af rotter.

#### Fluer

Forebyggelse af flueplage kræver primært en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Der er i afsnittet om rengøring stillet vilkår om, at der til hver en tid skal sikres en god staldhygiejne og, at stalde- og foderanlæg skal holdes rene og tørre. Det er samtidig kommunens vurdering, at de tiltag ansøger iværksætter omkring fluebekæmpelse vil begrænse tilstedeværelsen af fluer.

Samlet er det kommunes vurdering, at der til hver en tid skal foretages en effektiv skadedyrsbekæmpelse efter skadedyrslaboratoriets nyeste retningslinier, og der stilles vilkår om dette.

*Fastsættelse af vilkår:*

- Der skal i forbindelse med driften af stalden føres en effektiv skadedyrsbekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrslaboratoriet).

## Spildevand

*Ansøgers oplysninger*

Den efterfølgende tabel viser den skønnede produktion af spildevand fra ejendommen. Hvor spildevandet opsamles eller udledes til fremgår også af tabellen.

Spildevand	Ansøgt produktion Skønnet mængde m <sup>3</sup> /år	Opsamling/ udledes til
Vaskevand (mælkerumsvand, vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter o.l.)	800	Ledes til gyllebeholder
Vand fra vaskeplads	280	Ledes til gyllebeholder
Tagvand	7.000	Dræn til Langelandssundet
Sanitært spildevand fra stalde (fra arbejdsbygninger – toilet)	50	Off. kloak.
Evt. andet	-	-
<b>Total</b>	<b>8.130</b>	

Der tilføres ca. 800 m<sup>3</sup> spildevand og 280 m<sup>3</sup> fra vaskeplads til gyllebeholdere. Dette er inkluderet i opbevaringskapaciteten (se tidligere afsnit).

Ansøger oplyser desuden, at marksprøjen fyldes på vaskepladsen, der er på ca. 200 m<sup>2</sup>, jf. bilag 1a. Sprøjtten fyldes fra en vandtank, der kan rumme 2.500 l, som er placeret på vaskepladsen. Alle afstandskrav i henhold til Bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter... (Bekg. nr. 1355 af 14. december 2012) er overholdt.

*Kommunens vurdering*

For at forebygge forurening af jord mv. er det Svendborg Kommunes vurdering, at al vask af maskiner skal foregå på et tæt befæstet areal med opsamling af vaskevandet i en beholder, og der stilles vilkår herom. Der stilles desuden vilkår om, at belægningen på vaskepladsen mindst én gang om året skal kontrolleres for tæthed, og eventuelle utætheder skal straks repareres. Der skal desuden føres journal for tidspunkter for kontrol og reparationer.

Ansøger har oplyst, at marksprøjtten fyldes på vaskepladsen. Vaskepladser, hvor der sker påfyldning af plantebeskyttelsesmidler eller vask af marksprøjter er omfattet af reglerne i bekendtgørelsen om påfyldning og vask mv. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler ( Bekg. Nr. 1355 af 14. december 2012). Natur- og Erhvervsstyrelsen er myndighed i forhold til bestemmelserne i denne bekendtgørelse.

Der er i bekendtgørelsen fastsat krav til indretningen og placeringen af vaskepladser. Vaskepladsen skal således være udstyret med tæt belægning med afløb til gyllebeholder eller en anden tæt, stationær beholder, og skal være indrettet, så der ikke kan ske afledning til kloak, nedsivning til jorden eller afstrømning til ubefæstet areal.

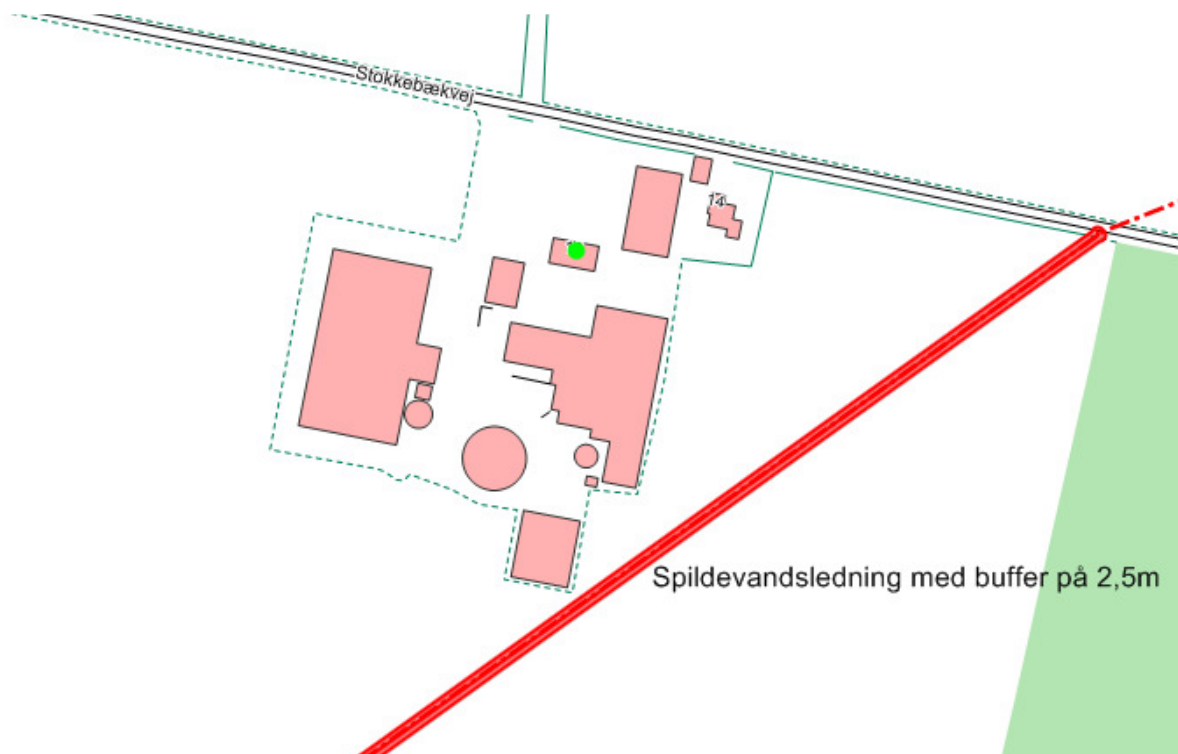
Ansøger har oplyst, at ejendommens vaskeplads er indrettet med en tæt betonbelægning med ca. 5% fald mod afløbet, som leder vaskevandet til gyllebeholderen. Det er kommunens vurdering, at indretningen af vaskepladsen vil leve op til det fastsatte vilkår og lovgivningens krav til indretning af vaskepladser.

I forhold til, at marksprøjten skal kunne påfyldes på vaskepladsen, skal vaskepladsen yderligere være etableret i en afstand af mindst 50 m fra indvindingssted til almen vandforsyning, 25m fra ikke almen vandforsyning til drikkevandsformål eller rense- og samlebrønde til drænsystemer og 50m fra overfladevand ( vandløb, søer og kystvand) og §3-områder. Afstanden fra vaskepladsen til ejendommens drikkevandsboring ( nr. 24 på bilag 1a) er ca. 26m, og afstanden til nærmeste gennemløbsbrønd er ca. 33m. Det vurderes, at afstanden til et alment indvindingssted, vandløb, søer og §3-naturområde er over 50m. Samlet vil alle afstandskrav i bekendtgørelsen være opfyldt.

Tagvand, der udledes direkte til recipient kræver en udledningstilladelse efter Miljøbeskyttelsesloven. Udledningstilladelsen meddeles separat fra denne miljøgodkendelse.

Sanitært spildevand fra stuehus eller personaletoiletter/-bad må ikke afledes til gyllebeholder. Udledningen til offentlig kloak er i overensstemmelse med gældende regler.

I forbindelse med, at et udkast til miljøgodkendelse har været i høring, er der indkommet høringssvar, der gør opmærksom på, at der skal bygges 2,5 m fra tinglyste spildevandsledninger på ejendommen. Den efterfølgende figur viser det eksisterende byggeri i forhold til spildevandsledningen på ejendommen inkl. En bufferzone på 2,5m omkring ledningen. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at afstanden fra det nye byggeri til spildevandsledningen vil overholde afstanden på de 2,5m.



### Fastsættelse af vilkår:

- Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en plads med en for spildevandet tæt belægning, og med afledning til en opsamlingsbeholder.
- Vaskepladsen skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.
- Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal som minimum indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

### Affald

#### Ansøgers oplysninger

Ansøger har oplyst følgende affaldstyper, mængder, opbevaringssted, samt hvortil affaldet bortskaffes.

#### Ikke farligt affald

Art	Mængder (t)		Placering indtil bortskaffelse	Bortskaffes til
	Nudrift	Ansøgt		
Jern	2 ton	2 ton	I container	Skrøthandler
Papir, pap, emballage	3 ton	3,5 ton	I container	Skræps vognmandsforretning
Aerosoldåser	40 kg	50 kg	I plastsække	Genbrugsstation

#### Farligt affald

Art	Mængder (t)		Placering indtil bortskaffelse	Bortskaffes til
	Nudrift	Ansøgt		
Medicin, emballage, kanyler	4 kg kanyler 15 kg medicinglas	5 kg kanyler 20 kg medicinglas	I plasttønder	Motas
Spildolie	200 ltr.	200 ltr.	I ståltønder nedsænket i plastbeholder	Dansk oliegenbrug
Oliefiltre	10 stk.	10 stk.	Leveres løbende. Derfor ingen opbevaring	Returlevering gennem leverandør.
Akkumulatorer	1 stk.	1 stk.	Leveres løbende. Derfor ingen opbevaring	Genbrugsstation
Døde dyr	35 ton	50 ton	På særskilt plads med kadaverkappe	DAKA

## *Døde dyr*

Døde dyr opbevares under kadaverkappe på særskilt plads ved indkørsel til ejendommen (se bilag 1a). Døde dyr hentes efter behov indenfor 24 timer. I weekenderne lidt længere. I gennemsnit afhentes der døde dyr hver 2. uge.

## *Kommunens vurdering*

### Ikke farligt og farligt affald.

Kommunen vurderer samlet, at affald skal opbevares, håndteres og bortskaffes efter det til hver en tid gældende kommunale regulativ for erhvervsaffald.

En erhvervsvirksomhed kan aflevere op til 200kg farligt affald om året til genbrugsstationen. Der udleveres en kvittering for det afleverede farlige affald, og det kan dermed dokumenteres, at affaldet er bortskaffet korrekt. Skal der bortskaffes mere end 200kg/år skal det foregå via et godkendt firma.

Endelig skal affald, der indeholder olie følge de samme vilkår, som er stillet i forbindelse med opbevaring og håndtering af olieholdige produkter.

Medicinrester, kanyler mv. skal opbevares og bortskaffes, som kilnisk risikoaffald.

Opbevaringen af affald skal endvidere ske på en sådan måde, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne, og der stilles vilkår om dette. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de oplyste opbevaringsmetoder vil sikre, at affaldet ikke spredes på ejendommen.

## Døde dyr

I forhold til opbevaring og afhentning af døde dyr henvises der til den til hver en tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr samt den tilhørende vejledning (Vejledning nr. 9824 af 23. august 2007 til bek. om opbevaring af døde dyr).

Udgangspunktet er, at opbevaring og afhentning af døde dyr skal ske på en sådan måde, at en eventuel smitterisiko til dyr og mennesker undgås, at lugtgener mindskes mest muligt, og at placeringen vælges ud fra et æstetisk hensyn og sådan at der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Desuden skal de døde dyr indtil afhentning opbevares på en måde, der sikrer mod ådselædende dyr (f.eks. ræve), f.eks. ved opbevaring i en lukket container, evt. på køl eller frost, anvendelse af kadaverkappe, et cementeret underlag i kombination med indhegning, eller på anden vis.

For at sikre, at der ikke opstår uhygiejniske forhold bør fordævelsen forsinkes mest muligt under opbevaringen. For døde dyr, der ikke opbevares på køl eller frost forsinkes fordævelsesprocessen bedst ved at sikre en lav temperatur, og kadaverkappen bør derfor placeres i skygge.

Ansøger har oplyst, at der anvendes kadaverkappe, og placeringen af denne sker tæt ved tilkørselsvejen og ud til Stokkebækvej. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der ikke umiddelbart er tale om en skyggefuld placering. Yderligere må det forventes, at særligt mange beboere i sommerhusområdet øst for ejendommen vil benytte Stokkebækvej om sommeren. Med baggrund i dette vurderes det, at der ikke er taget et tilstrækkeligt hygiejnisk og æstetisk hensyn ved valget af placeringen af kadaverkappen tæt ved Stokkebækvej. Der stilles derfor vilkår om, at kadaverkappen skal placeres skyggefuldt og afskærmet i forhold til Stokkebækvej. Svendborg Kommune vurderer, at

den valgte placering af kadaverkappen kan accepteres, hvis pladsen f.eks. afskærmes med beplantning, som samtidig vil skabe skygge.

*Fastsættelse af vilkår:*

- Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.
- Kadaverkappen skal placeres skyggefuldt og afskærmet sådan, at den ikke er synlig fra Stokkebækvej

## **Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer**

På baggrund af ansøgningen og en vurdering af nitratklasser, fosforklasser, naturarealer m.v. er der her foretaget en vurdering af, om der er risiko for udvaskning af næringsstoffer fra udbringningsarealerne, der kan påvirke overfladevand og grundvand væsentligt samt om driften af arealerne kan påvirke beskyttede naturtyper væsentligt.

### **Drift af husdyrbrugets arealer**

Godkendelsen omfatter samtlige arealer, der ejes eller forpagtes af bedriften på godkendelsestidspunktet. Ud af bedriftens ejede og forpagtede arealer er der søgt om godkendelse af i alt 152,4 ha til udbringning af husdyrgødning. Alle harmoniarealer ligger i Svendborg Kommune.

Nedenstående tabel angiver ansøgers oplysninger om landbrugsjord til rådighed for ejendommen:

Udbringningsareal	Ansøgt produktion, ha
Ejet	111,8
Forpagtet	40,6
Aftale	0
I alt	152,4



Det samlede udspretningsareal med marknumre fremgår af nedenstående kortbilag:



Der er på tidspunktet for meddelelsen af miljøgodkendelsen indgået forpagtningsaftale med følgende lodsejere:

Navn	Adresse og postnr/by	Mark nr	Antal ha
Elly Korsbak Andersen	Ladefogedvej 1 5874 Hesselager	20-0 og 23-0	26,8
Karl Anton Petersen	Ladefogedvej 5 5874 Hesselager	16-0, 17-0, 17-1 og 18-0	11,9
Niels Bolt Anette Eshøj	Ladefogedvej 11 5874 Hesselager	15-0 og 15-1	1,9
I alt			40,6

Fordelingen af ejede og forpagtede arealer fremgår af bilag 8.



Ifølge husdyrgøningsbekendtgørelsens §34 stk. 2 skal der i forbindelse med dokumentation af harmonikrav foreligge dokumentation i form af forpagtningsaftaler, som skal indeholde oplysninger om arealets størrelse, aftaleparternes navn og adresse, CVR-nummer, gyldighedsperiodens startdato, slutdato eller opsigelsesvarsel og dato for aftalens indgåelse, NaturErhvervsstyrelsen er myndighed i forhold til at kontrollere, at dette krav i husdyrgøningsbekendtgørelsen. Det er derfor Svendborg Kommunes vurdering, at det derfor er tilstrækkeligt, at der stilles vilkår om, at der til hver en tid skal kunne fremvises gældende forpagtningsaftaler.

#### Produktion af husdyrgødning.

Mængden af produceret, afsat og tilført husdyrgødning fremgår af nedenstående tabel.

Produceret gødningsmængde (Adresse)	Gødningstype (dybstrøelse, kvæggylle, svinegyلة m.m.) + Afsat gødning	Kg N		Kg P		DE	
		Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Stokkebækvej 12	Svinegyلة	19075	33.363	4911	8.176	200,3	359,7
Stokkebækvej 13	Dybstrøelse	1500	1500	230	230	15	15
Purreskovvej 42	Svinegyلة	22559	21.443	5810	6.301	248	223,6
Afsat	Svinegyلة	24463*	36.468**	6300*	9.981**	268*	385,6**
I alt til rådighed nudrift		18671		4651		195,3	
Udbragt på bedriften svinegyلة			18.338		4.496		197,7
Udbragt på bedriften dybstrøelse			1500		230		15
Udbragt i alt			19.838		4.726		212,7

\*Afsat til Hesselagergårdsvej 20A

\*\*Afsættes til kommende Biogasanlæg

Ansøger forventer, at ca. 386 DE svinegyلة i ansøgt drift skal afsættes til et kommende biogasanlæg. Såfremt biogasanlægget ikke er sat i drift, når der bliver behov for at udbringe den godkendte mængde husdyrgødning, har ansøger mulighed for at afsætte husdyrgødningen til aftale-arealer. Disse arealer skal være godkendt efter husdyrlovens §16. Hvis der vil blive anvendt aftalearealer, skal der ved tilsyn kunne fremvises dokumentation for gældende aftalearealer, der stilles vilkår om dette.

Hvis ansøger i stedet ønsker, at udbringe den ekstra mængde husdyrgødning på egne eller forpagtede arealer, vil der som udgangspunkt være tale om en godkendelsespligtig ændring, og ansøger vil derfor skulle indsende en ansøgning om tillægsgodkendelse til kommunen.

På baggrund af den ansøgte mængde husdyrgødning udbringes der i alt på ejede og forpagtede arealer 1,4 DE/ha, hvilket overholder gældende harmonikrav på 1,42DE/ha (-vægtet harmonikrav, idet en mindre del af den udbragte husdyrgødning er dybstrøelse). Der stilles vilkår om, hvilken type og mængde af udbragt husdyrgødning, der må udbringes på udbringningsarealerne samt vilkår om, at der skal foreligge dokumentation for den udbragte husdyrgødning.

Der er i høringsperioden indkommet bemærkninger om, at godkendelsen bør indeholde vilkår om, at miljøgodkendelsen ikke kan tages fuldt i brug før der foreligger en aftale med et biogasanlæg eller aftale om udbringning på andre arealer.

Svendborg Kommune vurderer, at vilkåret om, hvor meget husdyrgødning, der kan udbringes på de godkendte arealer sikrer, at godkendelsen ikke kan tages fuldt i brug før de nødvendige aftaler om afsætning af husdyrgødning, er indgået.

Dybstrøelse har en lavere kvælstofudnyttelse end gylle, og gylle kan derfor ikke uden dokumentation for N-udvaskningen erstattes med dybstrøelse. Derimod kan dybstrøelse erstattes med gylle uden negative konsekvenser for miljøet. Vilkår er derfor formuleret, så der er en begrænsning på, hvor stor en andel dybstrøelse, der må udbringes på arealerne.

#### *Fastsættelse af vilkår:*

- Der må per planår (1/8-31/7) højst udbringes husdyrgødning fra 212,7DE beregnet ud fra 197,7 DE svinegylle og 15 DE dybstrøelse, svarende til 1,4 DE/ha per planår. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.
- Af den samlede mængde husdyrgødning må dybstrøelse per planår (1/8-31/7) maksimalt udgøre 15 DE
- Der skal foreligge dokumentation for den udbragte mængde husdyrgødning. Dokumentationen skal opbevares for de seneste 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.
- Der skal til hver en tid kunne forevises skriftlig dokumentation for gældende forpagtningsaftaler af minimum et års varighed.
- Hvis der vil blive benyttet aftalearealer, skal der til hver en tid kunne forevises skriftlig dokumentation for gældende aftalearealer af minimum et års varighed.

## **Sædskifte**

Alle udspretningsarealer ligger i oplandet til Langelandssundet. Under afsnittet om kvælstof til fjord og hav fremgår det, at Svendborg Kommune har vurderet, at der er en risiko for, at udvaskningen fra udspretningsarealerne vil påvirke habitatområdet Det Sydfynske Øhav. For at reducere udvaskningen af nitrat til Langelandssundet og har ansøger valgt, at der skal anvendes ét af følgende 3 tiltag:

- Kvælstofkvoten reduceres med 8 % ,
- Der etableres et sædskifte med mindst 10 % frøgræs og 0-10% ærter ( -udvaskningsindeks =86) samt en reduktion af kvælstofkvoten på 4,2 %
- Der etableres et sædskifte med mindst 10 % frøgræs og 0-10% ærter (-udvaskningsindeks= 86) samt 6 % ekstra efterafgrøder

Der stilles vilkår i henhold til disse 3 alternativer, og vilkår om, at der skal kunne fremvises dokumentation for det valgte alternativ.

Ved reduktion af kvælstofkvoten med 8% anvendes der på alle arealer referencesædskifte S2 eller K13. Da der ikke er ændret på det anvendte sædskifte i forhold til referencesædskiftet stilles, der i denne situation ikke vilkår til valg af sædskifte.

### Fastsættelse af vilkår:

- Der skal på bedriftens arealer etableres et sædskifte med et af følgende 3 alternativer:
  1. Sædskifte med 8 % reduktion af kvælstofnormen i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm. Normreduktionen eller andre generelle miljøkrav må ikke overføres til andre bedrifter.
  2. Sædskifte med mindst 10% frøgræs og 0-10% ærter samt en reduktion af kvæstofkvoten på 4,2 % i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm. Normreduktionen eller andre generelle miljøkrav må ikke overføres til andre bedrifter.
  3. Sædskifte med mindst 10% frøgræs og 0-10% ærter, samt 6 % ekstra efterafgrøder udover det til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, uanset om det generelle krav opfyldes vha. andre virkemidler i henhold til NaturErhvervstyrelsens regler eller overføres til andre år. De samme, generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for disse ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne eller andre generelle miljøkrav må dog ikke overføres til andre bedrifter.
- Afhængig af det valgte alternativ for reduktion af udvaskning af nitrat skal der foreligge dokumentation for reduceret kvælstofnorm, antal efterafgrøder udover de lovpligtige og anvendt sædskifte. Dokumentationen skal opbevares for minimum 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

### Påvirkning af naturområder

I det efterfølgende vurderes det, om der skal stilles særlige vilkår til udbringningen af husdyrgødning på arealer i nærheden af naturområder og/eller yngle- og rasteområder for bilag IV-arter. Vurderingen tager udgangspunkt i naturområdets målsætning, områdets kvælstoffølsomhed og afstand fra udbringningsarealerne.

Kommunen følger de retningslinjer, som Miljøstyrelsen har angivet for vurderingen af den konkrete påvirkning. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning vil der sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi, hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter. Kun i tilfælde med "worst case" tab af ammoniak og et udbringningsareal på over 100 ha, vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil især være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning, typisk ved udbringning ovenpå afgrøden, men det kan også ske ved udbringning af kvæggylle indenfor 20 meter fra et naturområde, og svinegylle indenfor 10 m fra et naturområde.

Da kun ca. 7 % af den udbragte husdyrgødning fra Stokkebækvej 12 er dybstrøelse og ingen af udbringningsarealerne udgør over 100 ha, vurderer kommunen, at der kun vil være tale om et "worst case" tilfælde, hvor gylle udbringes under 10 m fra et naturområde.

På baggrund af oplysninger fra landbrugsindberetningen og oplysninger om arealer omfattet af enkeltbetalingsordningen er det Svendborg Kommunes vurdering, at alle

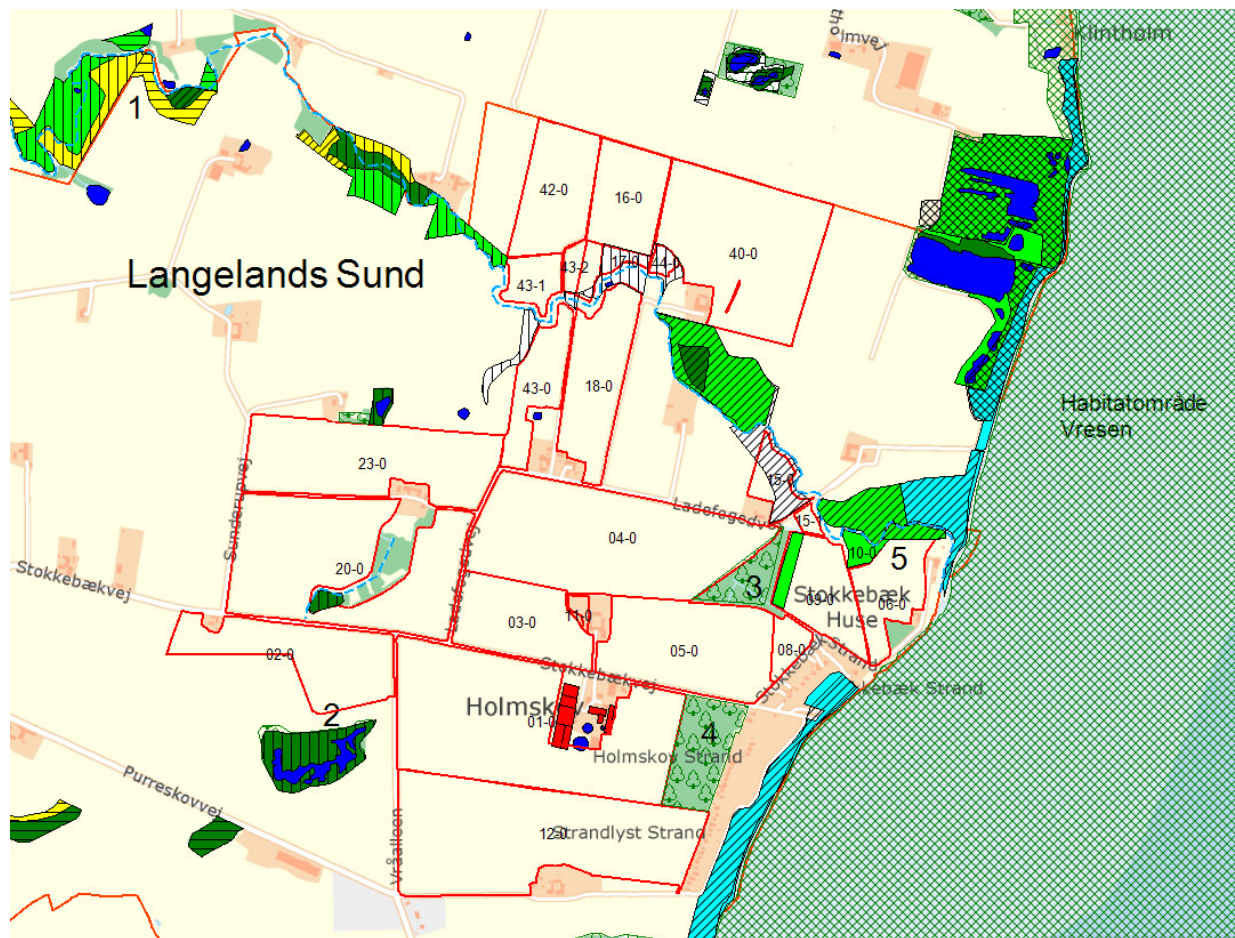
arealer også i nudriften har været anvendt til udbringning af husdyrgødning. Med den ansøgte ændring udbringes der som gennemsnit ca. 0,2 DE/ha mere end i nudriften.

Svendborg Kommune gør opmærksom på, at ifølge gældende lovgivning skal udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord eller græsmarker foregå ved nedfældning på sort jord og græsmarker.

#### *Kommunens vurdering*

Der ligger ingen naturområder, der er omfattet af kategori 1 eller kategori 2 indenfor 10m fra de ansøgte udspretningsarealer.

Der er flere af arealerne, der støder op til naturområder, der er omfattet af kategori 3 jf. det efterfølgende kortbilag.



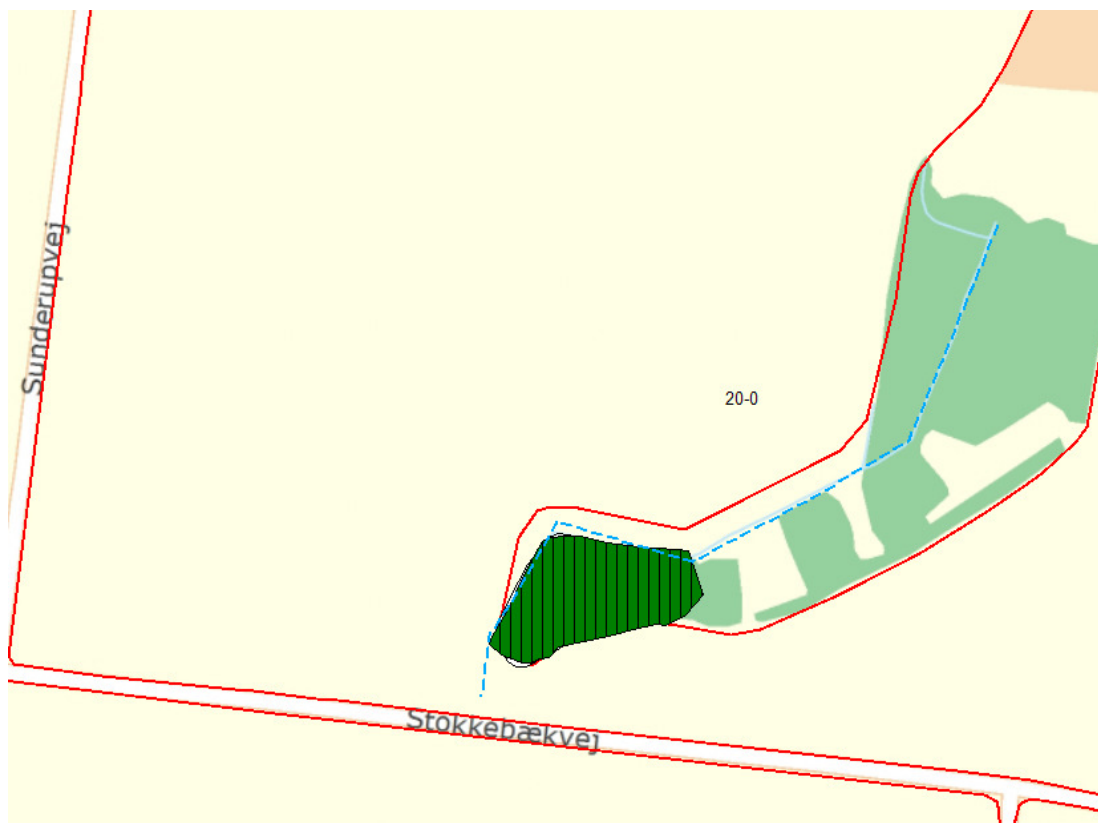
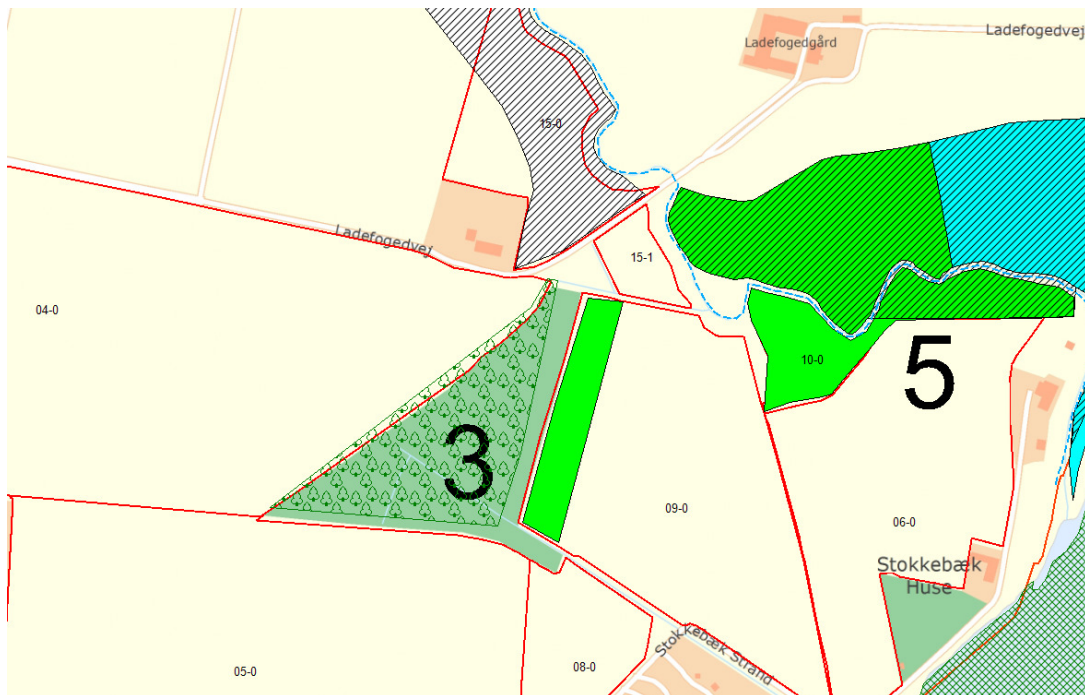
Det fremgår af kortbilaget, at arealerne 04-0, 05-0, 06-0, 09-0, 10-0 og 20-0 støder direkte op til en række naturområder.

Der er derudover en række andre mindre naturområder, hvor en mindre del af området støder op til udspretningsarealet. Svendborg Kommune har vurderet, at der er tale om så små strækninger, at udbringning af husdyrgødning på arealerne ikke vil have nogen væsentlig betydning for naturområdernes tilstand.

I det efterfølgende foretages en vurdering af de naturområder, hvor der potentielt kunne være en påvirkning af området, som følge af udbringning af husdyrgødning på arealerne.



På de efterfølgende kortbilag fremgår det, at areal 04-0 og 05-0 støder op til naturområde 5, der er en potentiel ammoniakfølsom skov, areal 06-0 støder op til naturområde 5, der er et B-målsat engområde, og areal 20-0 omkranser et C-målsat moseområde. Endelig udbringes, der husdyrgødning på de §3-beskyttede naturområder på areal nr. 10-0 og en del af areal 09-0. Påvirkningen af de enkelte naturområder gennemgås i de efterfølgende.



### Areal 06-0

Areal 06-0 støder op til naturområde 5, der er en B-målsat eng. Arealet er sidst besigtiget i 1991, og der er fundet arter af forglemmigej, engkabbeleje, hyldebladet baldrian, kæmpebjørneklo, lodden dueurt, rød hestehov og røgræs. Området er værdisat til 4.

Det vurderes, at arealet kan være levested for bilag 4-arter, som f.eks. padder.

Arealets tålegrænse ligger i intervallet fra 20-25kg N/ha, og baggrundsbelastningen i området er vurderet til at være ca. 15kg N/ha. Som beskrevet tidligere øges udbringningen af husdyrgødning fra 1,2DE/ha til 1,4DE/ha. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at en stigning på 0,2DE/ha kun vil medføre en begrænset øget ammoniakdeposition, og det må forventes, at den øgede ammoniakdeposition + baggrundssbelastningen fortsat vil ligge under den laveste tålegrænse for naturområdet. Da areal 06-0 yderligere kun er på ca. 4 ha, er det Svendborg Kommunes samlede vurdering, at udbringningen af husdyrgødning på areal 06-0 ikke vil påvirke tilstanden i naturområdet, og heller ikke leve- eller ynglesteder for bilag-4-arterne.

### Areal 04-0 og 05-0

Areal 04-0 og 05-0 støder op til en potentiel ammoniakfølsom skov. Svendborg Kommune vurderer dog, at der ikke er tale om en ammoniakfølsom skov, da skoven er relativ nyplantet og har karakter som en plantage. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til beskyttelse af dette skovområde.

Hvis der var tale om et ammoniakfølsomt skovområde er det Svendborg Kommunes vurdering, at en stigning i dyretrykket på 0,2 DE/ha sandsynligvis kun ville medføre en begrænset øget ammoniakdeposition, som ikke ville påvirke tilstanden af naturområdet væsentligt - heller ikke hvis en nedre tålegrænse på 10 kgN/ha ville være overskredet alene med baggrundsbelastningen.

### Areal 09-0 og 10-0

Svendborg Kommune har d.30. juni 2014 truffet afgørelse om, at engarealet på mark 10 fortsat er omfattet af §3-beskyttelse. I forbindelse med afgørelsen er det oplyst, at arealet har været omlagt ca. 2-3 gangen siden 1983. Naturområdet på areal 09-0 er ca. 0,6ha, og er tilsvarende omfattet af §3-naturbeskyttelse.

Ifølge naturbeskyttelsesloven må der ikke foretages ændringer i området tilstand. Dog må den hidtidige drift fortsættes, men ikke intensiveres. Det betyder, at omlægninger af arealet ikke må ske med større hyppighed, og at gødskning mv. må fortsætte i samme omfang, som hidtil.

Både mark 09-0 og 10-0 har været en del af harmoniarealet i planåret 2013/2014, og har ifølge gødningsregnskabet, som gennemsnit modtaget 1,2DE/ha. Med den ansøgte udvidelse vil der, som gennemsnit udbringes 1,4DE/ha. Med baggrund i, at naturbeskyttelseslovens bestemmelser skal overholdes, vil der som udgangspunkt skulle fordeles ca. 0,2DE på de resterende ca. 151,4ha svarende til, at der udbringes ca. 0,0013DE/ha ekstra ud over de 1,4DE/ha, der reelt udbringes som gennemsnit på bedriftens arealer. Svendborg Kommune vurderer, at der vil være tale om en ændring af bagatelagtig karakter, og det vurderes derfor, at der skal ikke stilles særlige vilkår til udbringningen af husdyrgødning. Vi gør opmærksom på, at ansøger selv er forpligtiget til at sikre, at naturbeskyttelseslovens bestemmelser overholdes.

Det fremgår af det foregående kortbilag, at der på areal 15-0 har været et naturområde (-skraveret med sort/hvid på det foregående oversigtskort) – dette naturområde er imidlertid taget ud af §3-beskyttelsen, og der ligger derfor ikke restriktioner på dette område i henhold til Naturbeskyttelsesloven.

### Areal 20-0

Baggrundsbelastningen i området er ca. 15kg N/ha og tålegrænsen for naturområdet er 20-25 kg N/ha. Selve udspretningsarealet er på ca. 16ha. Som nævnt tidligere øges belastningen på udbringningsarealerne med 0,2 DE/ha, hvilket sandsynligvis kun vil medføre en begrænset øget påvirkning af naturområdet. Sammenholdt med, at baggrundsbelastningen ligger under tålegrænsen, og at arealet er under 100ha er det Svendborg Kommunes vurdering, at der ikke vil være nogen væsentlig påvirkning af naturområdet.

### *Samlet vurdering*

Svendborg Kommune vurderer samlet, at udbringningen af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder, ammoniakfølsomme skove og naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 og husdyrlovens § 7. Der skal derfor ikke stilles yderligere vilkår til driften af arealerne.

### **Påvirkning af søer og vandløb**

På det efterfølgende kortbilag fremgår det, at der løber et §3-beskyttet vandløb mellem en stor del af udspretningsarealerne jf. det efterfølgende kortbilag.



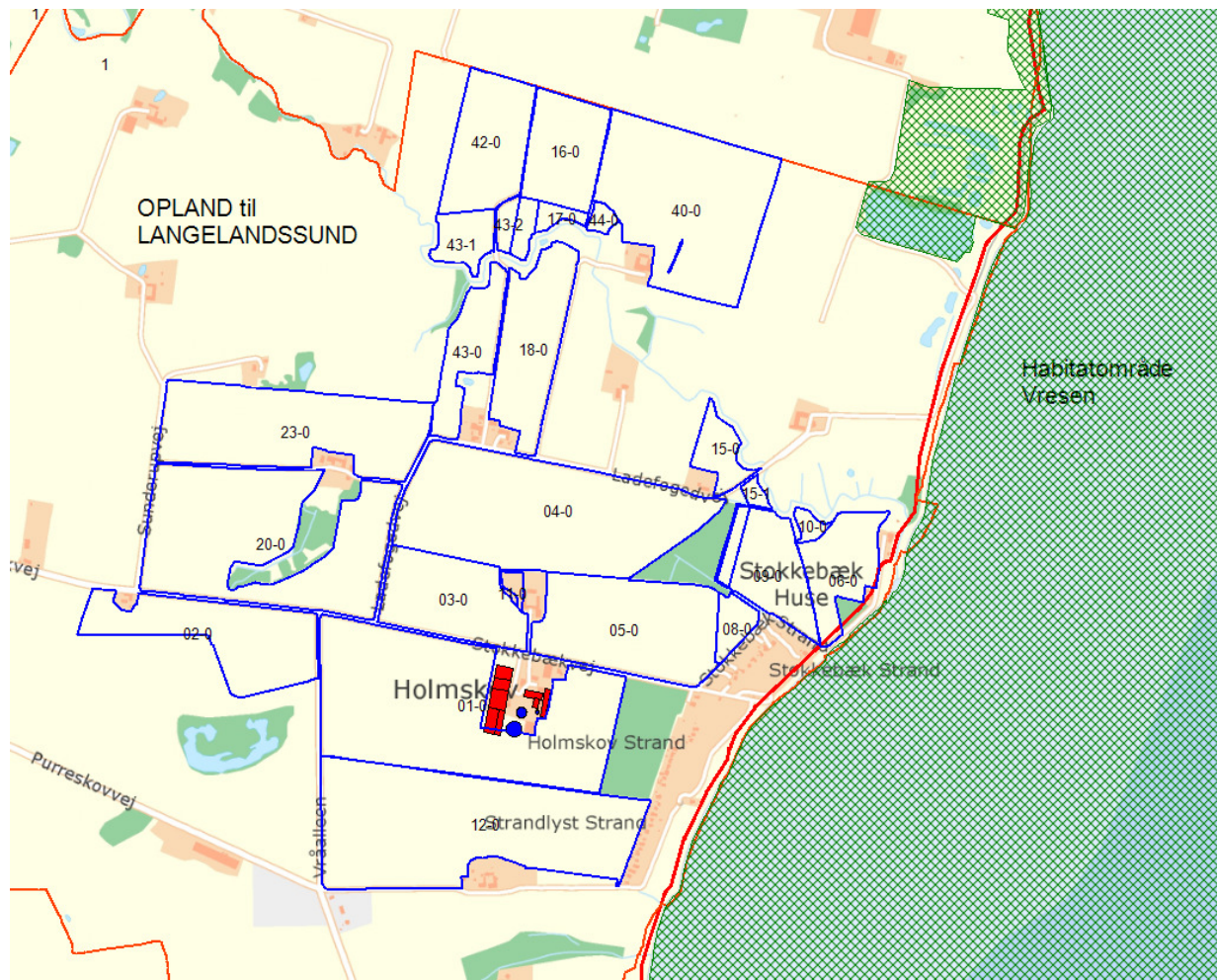


Ifølge gældende lovgivning må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skråninger med en hældning på mere end 6 grader ned mod vandløb, søer over 100m<sup>2</sup> eller fjorde indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Ingen af udspretningsarealerne har en hældning på mere end 6 grader ned mod vandløbet, og de er dermed ikke omfattet af det generelle krav om en husdyrgødningsfri bræmme på 20m. På grund af den begrænsede hældning er det Svendborg Kommunes vurdering, at de øvrige generelle regler for udbringning af husdyrgødning er tilstrækkelige til at sikre, at der ikke sker afstrømning af husdyrgødning til vandløbet.

### **Kvælstof og fosfor til fjord og hav**

Alle udspretningsarealer ligger i oplandet til Langelandssundet, som er en del af hovedoplandet Det Sydfynske Øhav jf. det efterfølgende kortbilag:



Inden der meddeles godkendelse til, at der kan udbringes husdyrgødning på de ansøgte udspretningsarealer, skal kommunen sikre, at husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitrat og fosfor kan overholdes, og det skal vurderes om, der er grundlag for at skærpe beskyttelsesniveauet. Samtidig skal der i overensstemmelse med den til hver en tid gældende habitatbekendtgørelse foretages en vurdering af, om det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre projekter kan påvirke et NATURA-2000 område væsentligt.

I det vedlagte bilag 9 foretages der en beskrivelse af det opland, hvor udspretningsarealerne er placeret herunder også en beskrivelse af eventuelle



internationale beskyttelsesområder. Dernæst foretages der en vurdering af om husdyrlovens beskyttelsesniveau kan overholdes og dernæst en vurdering af projektets mulige påvirkning af NATURA 2000 områder.

### *Kommunens vurdering*

Beregninger i ansøgningsystemet viser, at husdyrlovens beskyttelsesniveau kan overholdes, og at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter vil påvirke Natura 2000-området "det Sydfynske Øhav" væsentligt.

Udgangspunktet for, at beskyttelsesniveauet mv. kan overholdes er dog, at ansøger etablerer ét af følgende 3 tiltag til reduktion af udvaskning af nitrat:

1. Sædskifte med 8 % reduktion af kvælstofnormen i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm. Normreduktionen eller andre generelle miljøkrav må ikke overføres til andre bedrifter.
2. Sædskifte med mindst 10% frøgræs og 4,2 % reduktion af kvælstofnormen i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm. Normreduktionen eller andre generelle miljøkrav må ikke overføres til andre bedrifter.
3. Sædskifte med mindst 10% frøgræs og 6 % ekstra efterafgrøder udover det til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, uanset om det generelle krav opfyldes vha. andre virkemidler i henhold til NaturErhvervstyrelsens regler eller overføres til andre år. De samme, generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for disse ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne eller andre generelle miljøkrav må dog ikke overføres til andre bedrifter.

Der er under afsnittet om sædskifte fastsat vilkår om ovenstående tiltag og kontrol af disse.

### **Påvirkning af grundvand**

Da ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsoplande eller indsatsområder med hensyn til nitrat, vurderer kommunen, at husdyrbruget ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

## Egenkontrol

### *Ansøgers oplysninger*

Ansøger har oplyst, at bedriftens egenkontrol primært består af det lovpligtige gødningsregnskab, sprøjtejournal, produktionsopgørelser i markbrug og svinebrug og driftsregnskab. Ansøger udarbejder E-kontrol til opfølgning på foderforbrug med mere.

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

### *Kommunens vurdering*

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der skal foretages egenkontrol i forhold til:

- Dokumentation for husdyrholdets størrelse
- Dokumentation for anvendt foder, foderoptimering mv.
- Dokumentation for anvendt gyllekøling
- Dokumentation for mængden og typen af udbragt husdyrgødning.
- Dokumentation for forpagtningsaftaler.
- Dokumentation for aftaler om udbringning af husdyrgødning af mindst 1 års varighed.
- Dokumentation for andel af efterafgrøder/reduceret kvælstofnorm og sædskifte.
- Dokumentation for årligt energi- og vandforbrug.
- Dokumentation for rengøring og vedligehold af ventilationssystem mv
- Kontrol og vedligehold af belægninger, der skal fremstå tætte og hele.
- Kontrol (løbende opdatering) af beredskabsplan.

### *Fastsættelse af vilkår*

Der er fastsat vilkår i henhold til ovenstående under de enkelte afsnit, og kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

For en del af egenkontrollen har kommunen dog umiddelbart adgang til informationen via offentlige registre.

## 0-alternativ

### *Ansøgers oplysninger*

Der er en eksisterende husdyrproduktion på ejendommen. Dermed bliver 0-alternativet lig den eksisterende produktion.

Den ansøgte produktion betyder, at kvælstofudvaskningen på ejendommens arealer reduceres i forhold til den eksisterende produktion.

Hvis der ikke effektiviseres og udvides, kan virksomheden ikke udnytte produktionsfaciliteterne fuldt ud. Generelt vil ejendommen dermed ikke gennemgå den udvikling, der er nødvendig for at opretholde en økonomisk bæredygtig produktion.

## *Kommunens vurdering*

Svendborg kommune vurderer, at 0-alternativet vil svare til den eksisterende produktion på ejendommen.

Landskabsmæssigt er der tale om et mindre byggeri, der dog også i dag påvirker særligt den visuelle sammenhæng mellem land og vand.

De væsentligste parametre, som vil medføre en ændret miljømæssig påvirkning af omgivelserne er lugt- og ammoniakemission samt udvaskning af nitrat og fosfor.

I forhold til lugt vil lugtemissionen fra staldanlægget ved udvidelsen øges med ca. 37%. Ansøger har dog gennemført en OML-beregning for nudrift svarende til 0-alternativet. Denne beregning og OML-beregningen for den ansøgte drift viser, at lugtbelastningen ved nærmeste enkeltliggende bolig efter udvidelsen vil øges med ca. 3-4 OU/m<sup>3</sup>, mens lugtbelastningen i sommerhusområdet vil være uændret i forhold til den eksisterende produktion. Beregningerne viser også, at husdyrlovens fastsatte lugtkriterier kan overholdes både i nudrift og som tidligere beskrevet også i ansøgt drift.

Ammoniakemissionen for den eksisterende produktion er i ansøgningssystemet beregnet til 2.529 kg N/år. Ammoniakemissionen forøges efter udvidelsen med ca. 62 %.

Både lugt- og ammoniakemission kan sammenholdes med, at produktionen i dyreenheder øges med ca. 80 %.

I forhold til næringsstofudvaskning til overfladevand er den eksisterende produktion ikke reguleret med skærpede krav til nitratudvaskning. I nudrift er eneste regulering, at ansøger skal opfylde harmonikravet, som for den konkrete produktion er 1,4 DE/ha. Der må i ansøgt drift tilsvarende udbringes 1,4DE/ha, men kun under forudsætning af, at der etableres en række tiltag, der sikrer, at udvaskningen reduceres til et planteavlsniveau.

Der vil i nudrift ikke være tilsvarende krav til begrænsning af udvaskningen. Der er dermed trods en væsentlig større ansøgt produktion tale om en begrænsning af nitratudvaskningen i forhold til nudrift. Det skal dog bemærkes, at såfremt samme tiltag blev etableret i nudrift ville der sandsynligvis kunne opnås samme begrænsning i nitratudvaskningen.

Samlet set vurderer Svendborg Kommune, at en fastholdelse af den eksisterende produktion vil have størst positiv betydning i forhold til landskab, lugt- og ammoniakemission, mens udvaskningen til overfladevand vil påvirkes negativt ( - idet udvaskningen er størst i nudrift).

## **Ophør af drift**

Der er ingen planer om at husdyrproduktionen skal ophøre, men det forventes at landbrugsvirksomheden fortsat effektiviseres, optimeres og udvides i det omfang, det er krævet for at følge med udviklingen.

Hvis husdyrproduktionen på ejendommen ophører, vil stalde og gødningsopbevaringsanlæg blive tømt og rengjort således, at produktionsanlægget afvikles miljømæssigt forsvarligt.

Det betyder, at følgende vil blive foretaget:

- Overskydende husdyrgødning i kummer, kanaler og gylletanke tømmes og fjernes på forsvarlig vis.
- Staldene bliver rengjorte.
- Diesel- og olietanke vil blive tømte og sløjfet i henhold til bestemmelserne i tankbekendtgørelsen.
- Inventar og andet metal afhændes til skrothandler eller lign.
- Alt affald, der kan genbruges leveres til en genbrugsstation eller lign.
- Affald der ikke kan genbruges afskaffes efter gældende regler.

Der er ingen klausuler på ejendommen vedrørende fjernelse af produktionsanlæg ved et eventuelt ophør af husdyrproduktionen.

### *Kommunens vurdering*

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at ved ophør af driften skal tilsynsmyndigheden straks orienteres. Desuden skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og tilhold af skadedyr. Umiddelbart vurderes det, at de tiltag ansøger har redegjort for vil sikre, at der ikke opstår forurening eller tilhold af skadedyr. De endelige foranstaltninger skal dog under alle omstændigheder drøftes med og accepteres af tilsynsmyndigheden, hvis driften ophører.

I udkastet til miljøgodkendelse var der fastsat vilkår om, at den nye ansøgte gyllebeholder skulle fjernes, når den ikke længere var nødvendig for driften. Svendborg Kommune er imidlertid blevet opmærksom på, at dette vilkår kun bør stilles ved etablering af gyllebeholdere i det åbne land. Da den ansøgte gyllebeholder etableres i tilknytning til de eksisterende bygninger er kravet om, at beholderen skal fjernes ved ophør – slettet.

### *Fastsættelse af vilkår*

- Tilsynsmyndigheden skal straks orienteres, hvis driften ophører. Orienteringen skal være skriftlig og skal sendes til tilsynsmyndigheden inden ophøret indtræder.
- Ved driftens ophør skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og tilhold af skadedyr. Foranstaltningerne skal drøftes med og accepteres af tilsynsmyndigheden.

## **Konklusion**

Denne miljøgodkendelses vilkår sikrer, at alle lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt.

Udvidelsen vil ikke medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, naturområder omfattet af § 7 i loven, øvrige naturområder, Natura 2000 områder, overfladevand, grundvandet herunder nitratfølsomme indvindingsområder samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Endelig er det vurderet, at de ovennævnte naturområders bestande af vilde planter og dyr herunder bilag IV-arter samt deres levesteder ikke vil påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

Ansøger har redegjort for at der anvendes bedst tilgængelig teknik (BAT) med udgangspunkt i management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning. På den baggrund konkluderer kommunen, at der anvendes BAT til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at udvidelsen ikke medfører en væsentlig påvirkning af miljøet.

## **Beskrivelse af eventuelle hørings svar, og vurdering**

I forbindelse med sagsbehandlingen har der været foretaget en offentlig høring af ansøgningsmaterialet. Der er ikke indkommet bemærkninger til projektet i den første offentlige høring.

Et udkast til afgørelse har været forelagt offentligheden og parter i 6 uger. Parter er defineret, som boliger indenfor 621m fra husdyrbruget, samt ejere af forpagtet jord. Derudover har et udkast til miljøgodkendelse været forelagt ansøger samt Danmarks Naturfredningsforening og Det Økologiske Råd.

Svendborg Kommune har i den anden offentlige høring modtaget 4 hørings svar fra ejere af omkringliggende boliger og organisationer mv. og 1 hørings svar fra ansøger selv. Hørings svarene fra organisationer og omkringliggende husejere mv. omfatter bla. følgende:

- Placering af den nye gyllebeholder i forhold til det omkringliggende dræn.
- Ønske om, at vilkår om produktionseffektivitet fjernes.
- Ønske om, at vilkår til røggashastighed ændres.
- Ønske om, at vilkår ved påfyldningsplads fjernes.
- Krav om, at miljøgodkendelsen ikke kan tages fuldt i brug før der for den producerede mængde husdyrgødning foreligger aftale med et biogasanlæg eller aftale om udbringning på 3. mandsareal.
- Fastsættelse af vilkår om, at alle gyllebeholdere på ejendommen skal fjernes ved ophør, og ikke kun den nye gyllebeholder.
- Spørgsmål om, hvorfor husdyrproduktionen ikke tidligere er miljøgodkendt.
- Oplysning om tinglyst spildevandsledning på ejendommen
- Krav til yderligere beplantning omkring det ansøgte byggeri
- Sikre at lugtgener ikke forøges i området omkring Stokkebækvej 12.
- Generelt flue- og lugtgener
- Algebelægning på de omkringliggende boliger, som følge af øget ammoniakdeposition Hensyntagen til mulige værdiforringelse af de omkringliggende boliger

I det omfang, at Svendborg Kommune har vurderet, at det er relevant at inddrage bemærkningerne i denne godkendelse, er dette sket under de enkelte afsnit.

Kommunen skal dog gøre opmærksom på, at spørgsmål omkring værdiforringelser og algebelægning på nabohuse ikke er omfattet af husdyrlovens bestemmelser, og disse forhold er derfor ikke behandlet yderligere.

# BILAG

<b>Bilag 1.</b>	Oversigtskort med anlæg og nærmeste naboer
<b>Bilag 1a.</b>	Oversigtskort med bygningsindretning.
<b>Bilag 2.</b>	Oversigtskort med placering af sommerhusområde, samlet bebyggelse, enkeltbolig og konsekvensområde.
<b>Bilag 3.</b>	Kort med placering af ventilationsafkast
<b>Bilag 4.</b>	Anvendelse og belægningsgrad
<b>Bilag 5.</b>	Koordinater til OML-model
<b>Bilag 6a.</b>	OML-beregning med afkast placeret som ansøgt
<b>Bilag 6b.</b>	ISO-kurver for OML-beregning med afkast placeret som ansøgt
<b>Bilag 6c.</b>	OML-beregning med afkast placeret efter standardforhold
<b>Bilag 6d.</b>	ISO-kurver for OML-beregning med afkast placeret efter standardforhold
<b>Bilag 6e.</b>	OML-beregning for samlet ansøgt drift inkl. alle stalde
<b>Bilag 7.</b>	Overslagsberegning for støjbelastning ved de nærmeste naboer
<b>Bilag 8</b>	Transportveje, harmoniarealer og ejerforhold
<b>Bilag 9:</b>	Vurdering af påvirkning af overfladevand mv.

## BILAG 1. Oversigtskort over ejendom og nærmeste naboer og områder





## Bilag 1a. Oversigtskort over bygninger



**Figur 1.** Forklaring til figuren findes i tabel 1 på næste side.



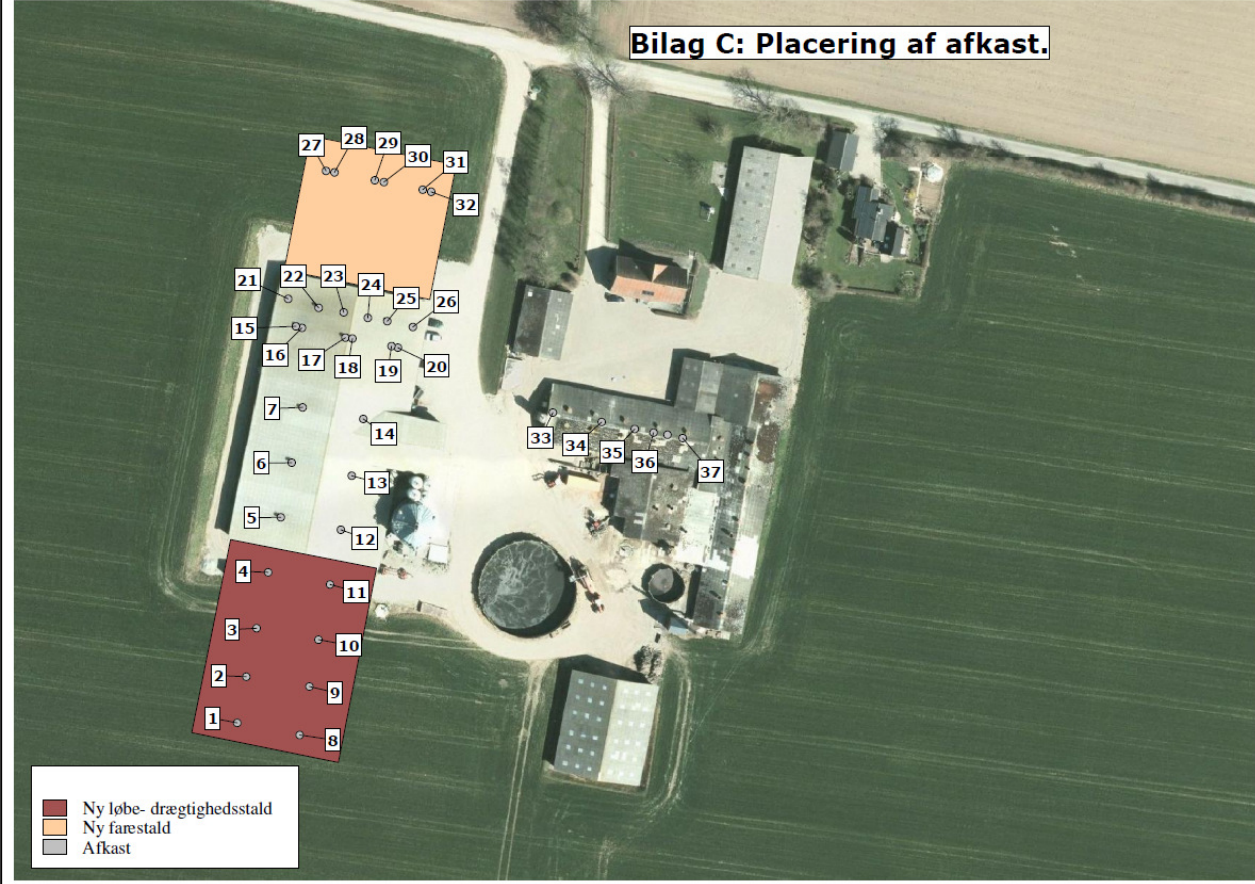
**Tabel 1.** Forklaring til bygningsoversigten i figur 1.

Nr.	Anvendelse	Kapacitet	Bemærkninger
01	Poltestald	250 stipladser	
01-1	Udlevering		
02	Eksisterende farestald	174 stipladser	Etablering af gyllekøling i ansøgt drift.
03	Eksisterende løbe- og drægtighedsstalde	396 stipladser	
04	Ny farestald	210 stipladser	Etablering af gyllekøling.
05	Nye Løbe- og drægtighedsstalde	570 stipladser	Etablering af gyllekøling.
06	Eksisterende poltestald	120 stipladser	Tages ud af drift.
07	Eksisterende smågrisestald	1.513 stipladser	Tages ud af drift.
08	Eksisterende gyllebeholder	211 m <sup>3</sup>	Ingen fastmonterede pumper.
09	Eksisterende gyllebeholder	2.140 m <sup>3</sup>	Med fastmonteret pumpe og svingarm.
10	Ny gyllebeholder	4.500 m <sup>3</sup>	Ingen fastmonterede pumper. Fast overdækning.
11	Fortanke	40 m <sup>3</sup>	
12	Fodersilo	1 stk. 650 ton	
12a	Ny fodersilo	1 stk. 750 ton	
13	Fodersiloer	4 stk. á 40 ton	
14	Fodersilo	1 stk. á 24 ton	Anvendes ikke i ansøgt drift.
15	Korngrav		
16	Vaskeplads	200 m <sup>2</sup>	Afløb til fortank.
17	Ladebygninger		
18	Garage		
19	Halmfyr		Anvendes kun til opvarmning af privatboliger i ansøgt drift.
20	Mølleri med kontor på 1. sal		
21	Korntørringsanlæg.		Sidder indelukket på bagsiden.
22	Pumpe til omrøring af gyllebeholder.		Afskærmet af bygningskompleks.
23	Pumpe til påfyldning af gyllevogn.		Afskærmet af bygningskompleks.
24	Egen boring.		

**BILAG 2 Placering af tilbygninger og gyllebeholder**

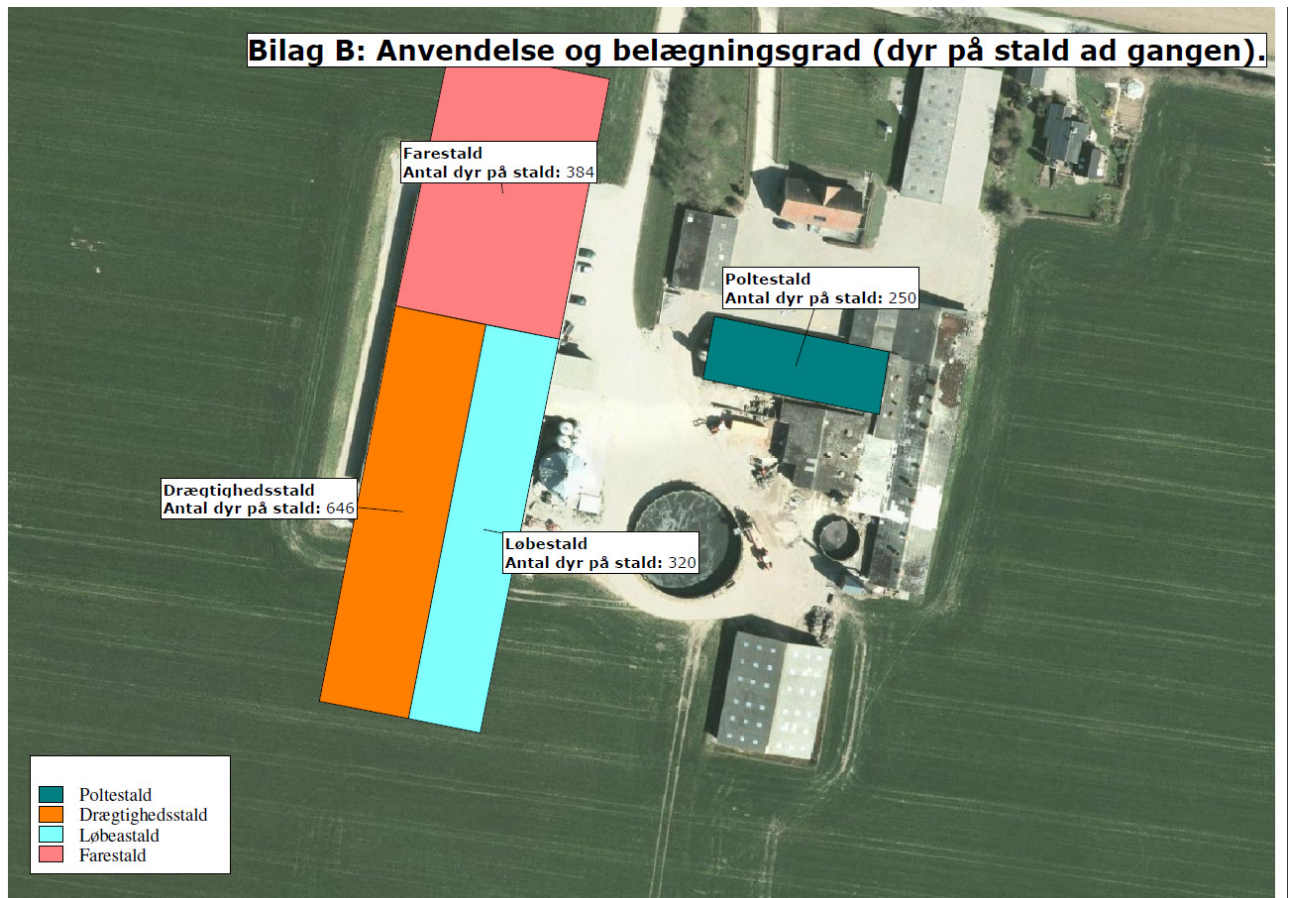


**BILAG 3 Placering af afkast**





## BILAG 4. Anvendelse og belægningsgrad



## BILAG 5 Koordinater til OML-model

Koordinater til OML-model.



## BILAG 6a. OML-beregning med afkast placeret som ansøgt (- poltestald svarende til bygning nr. 1 på bilag 1a indgår ikke i beregning)

Udskrevet: 2014/10/24 kl. 10:20  
Dato: 2014/10/24

OML-Multi PC-version 20140224/6.01  
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet  
Licens til Max Jakobsen Miljørådgivning, Dråby Fedvej 539, 5330 Munkebo  
C:\OML\_Data\Stokkebukvej12-ansøgt-sammenlign.prj

Side 1

Meteorologiske spredningsberegninger er udført for følgende periode (lokal standard tid):

Start af beregningen = 740101 kl. 1  
Slut på beregningen (incl.) = 831231 kl. 24

Meteorologiske data er fra: AALBORG

Koordinatsystem.

Der er anvendt et x,y-koordinatsystem med x-akse mod øst (90 grader) og y-akse mod nord (0 grader). Enheden er meter. Systemet er fælles for receptorer og kilder. Origo kan fastlægges frit, fx. i skorstensfoden for den mest dominerende kilde eller som i UTM-systemet.

Receptordata.

Ruhedslængde, z0 = 0.100 m

Største terrænhældning = 0 grader

Receptorerne er beliggende med 10 graders interval i 15 koncentriske cirkler med centrum x,y: 613742., 6115022.  
og radierne (m):

50.	60.	70.	80.	90.
100.	125.	150.	175.	200.
225.	250.	300.	370.	420.

Alle terrænhøjder = 0.0 m.

Alle receptorhøjder = 1.5 m.

Alle overflader er typenr. = 2.



Forkortelser benyttet for kildeparametrene:

Nr.....: Internt kilde nummer  
ID.....: Tekst til identificering af kilde  
X.....: X-koordinat for kilde [m]  
Y.....: Y-koordinat for kilde [m]  
Z.....: Terrænkote for skorstensfod [m]  
HS.....: Skorstenshøjde over terræn [m]  
T.....: Temperatur af røggas [Kelvin]/[Celsius]  
VOL.....: Volumenmængde af røggas [normal m<sup>3</sup>/sek]  
DSO.....: Ydre diameter af skorstenstop [m]  
DSI.....: Indre diameter af skorstenstop [m]  
HB.....: Generel beregningsmæssig bygningshøjde [m]  
Qi.....: Emission af stof nr. 'i' [gram/sek]

Punktkilder.

Kildedata:

Nr ID	X	Y	Z	HS	T(K)	VOL	DSI	DSO	HB	Stof 1 Q1	Stof 2 Q2	Stof 3 Q3
1 1	613715.	6114934.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
2 2	613718.	6114948.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
3 3	613720.	6114961.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
4 4	613723.	6114975.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
5 5	613726.	6114989.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
6 6	613728.	6115003.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
7 7	613731.	6115017.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
8 8	613734.	6114931.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
9 9	613736.	6114944.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
10 10	613739.	6114958.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
11 11	613742.	6114972.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
12 12	613744.	6114986.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
13 13	613747.	6115000.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
14 14	613750.	6115015.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
15 15	613733.	6115039.	0.0	6.3	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
16 16	613734.	6115039.	0.0	6.5	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
17 17	613745.	6115036.	0.0	9.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
18 18	613747.	6115036.	0.0	9.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
19 19	613758.	6115034.	0.0	6.5	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
20 20	613759.	6115034.	0.0	6.3	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
21 21	613730.	6115046.	0.0	5.2	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
22 22	613738.	6115044.	0.0	7.4	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
23 23	613745.	6115043.	0.0	8.8	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
24 24	613751.	6115042.	0.0	8.8	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
25 25	613756.	6115041.	0.0	7.4	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
26 26	613764.	6115039.	0.0	5.2	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
27 27	613741.	6115075.	0.0	6.3	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
28 28	613742.	6115074.	0.0	6.5	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
29 29	613752.	6115072.	0.0	9.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
30 30	613754.	6115071.	0.0	9.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
31 31	613765.	6115069.	0.0	6.5	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
32 32	613766.	6115069.	0.0	6.3	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000

Tidsvariationer i emissionen fra punktkilder.

Emissionerne fra de enkelte punktkilder er konstant.

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed m/s	Buoyancy Flux (termisk løft) (ombrentlig) m <sup>4</sup> /s <sup>3</sup>
1	7.5	0.4
2	7.5	0.4
3	7.5	0.4
4	7.5	0.4
5	7.5	0.4
6	7.5	0.4
7	7.5	0.4
8	6.1	0.4
9	6.1	0.4
10	6.1	0.4
11	6.1	0.4
12	6.1	0.4

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed m/s	Buoyancy Flux (termisk løft) (omtrentlig) m4/s3
13	6.1	0.4
14	6.1	0.4
15	6.2	0.4
16	6.2	0.4
17	6.2	0.4
18	6.2	0.4
19	6.2	0.4
20	6.2	0.4
21	6.2	0.4
22	6.2	0.4
23	6.2	0.4
24	6.2	0.4
25	6.2	0.4
26	6.2	0.4
27	6.2	0.4
28	6.2	0.4
29	6.2	0.4
30	6.2	0.4
31	6.2	0.4
32	6.2	0.4

Der er ingen retningsafhængige bygningsdata.

---



Side til advarsler.

\*\*\*\*\* ADVARSEL \*\*\*\*\*

ADVARSEL FRA OML-MULTI:  
Mindst en receptor er placeret tæt på en bygning  
i dennes indflydelsesområde.  
Fundet første gang for receptor nr. 289 og en  
bygning beskrevet i forbindelse med kilde nr. 1.  
Resultater fra sådanne receptorer er behæftet med  
betydelig usikkerhed.

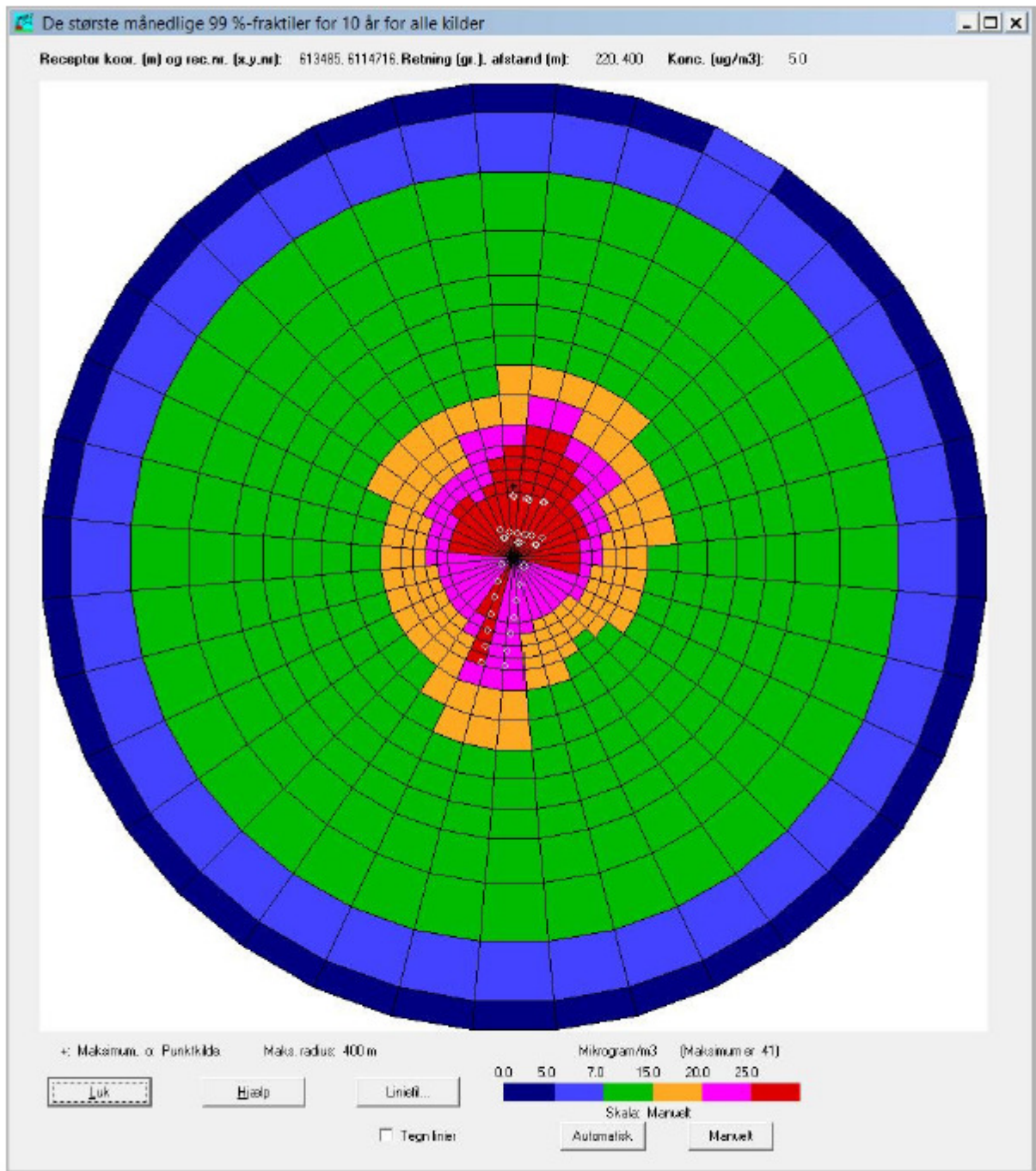
Stof 1 Periode: 740101-831231 (Bidrag fra alle kilder)

De største månedlige 99%-fraktiler (µg/m3)

Retning (grader)	Afstand (m)														
	50	60	70	80	90	100	125	150	175	200	225	250	300	370	420
0	25	41	39	29	25	23	18	15	13	11	10	9	7	6	5
10	26	28	29	28	27	25	20	16	14	12	10	9	8	6	5
20	25	32	32	30	27	25	20	16	14	12	11	9	8	6	5
30	29	39	37	31	27	24	19	16	14	12	10	9	8	6	5
40	29	29	26	25	24	22	19	16	13	12	10	9	8	6	5
50	30	25	23	22	21	20	16	14	12	11	10	9	7	6	5
60	32	26	22	20	19	18	16	14	12	11	9	9	7	6	5
70	32	26	22	21	19	18	15	13	12	10	9	9	7	6	5
80	29	24	21	19	18	17	15	13	11	10	9	8	7	6	5
90	26	22	20	18	17	16	14	12	11	10	9	8	7	6	5
100	25	22	19	18	16	15	13	12	10	10	9	8	7	6	5
110	24	21	19	17	16	15	13	11	10	9	8	8	7	6	5
120	22	20	18	17	16	15	13	11	10	9	8	8	7	6	5
130	20	19	17	16	15	14	13	11	10	9	9	8	7	6	5
140	20	18	16	15	14	14	12	11	10	9	9	8	7	6	5
150	20	19	17	16	15	14	12	11	10	9	8	8	7	5	5
160	20	18	17	16	16	15	13	12	11	10	9	8	7	6	5
170	22	20	19	17	17	16	14	13	12	10	9	9	7	6	5
180	23	24	24	22	21	20	17	15	13	11	10	9	7	6	5
190	23	23	22	21	21	21	19	16	13	11	10	9	7	6	5
200	27	29	31	28	27	24	19	16	13	11	10	9	7	6	5
210	25	23	21	19	18	17	16	14	12	11	9	8	7	6	5
220	22	21	19	18	17	16	14	13	12	10	9	8	7	6	5
230	22	20	19	17	17	16	14	13	12	10	9	9	7	6	5
240	22	20	19	17	16	15	14	12	11	10	9	8	7	6	5
250	23	21	19	17	16	15	13	12	11	10	9	8	7	6	5
260	23	20	18	17	16	15	14	12	11	10	9	8	7	6	5
270	23	21	20	18	17	16	14	13	11	10	9	8	7	6	5
280	25	23	21	19	17	16	14	12	11	10	9	8	7	6	5
290	27	23	21	19	18	17	14	13	12	10	9	9	7	6	5
300	28	24	22	20	19	17	15	13	12	10	9	9	7	6	5
310	30	26	23	21	19	18	15	13	12	10	9	8	7	6	5
320	30	25	22	21	19	18	15	13	11	10	9	8	7	5	5
330	28	24	22	21	19	18	16	13	12	11	9	8	7	6	5
340	26	25	23	22	21	20	17	14	12	11	10	9	7	6	5
350	25	29	28	26	24	22	17	14	12	11	10	9	7	6	5

Maksimum= 40.67 i afstand 60 m og retning 0 grader i 197510 (yyyymm)

**BILAG 6b. ISO-kurver for OML-beregning med afkast placeret som ansøgt (- poltestald svarende til bygning nr. 1 på bilag 1a indgår ikke i beregning)**



## BILAG 6c. OML-beregning med afkast placeret efter standardforhold (- poltestald svarende til bygning nr. 1 på bilag 1a indgår ikke i beregning)

Udskrevet: 2014/10/24 kl. 10:33  
Dato: 2014/10/24

OML-Multi PC-version 20140224/6.01  
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet  
Licens til Max Jakobsen Miljørådgivning, Dråby Fedvej 539, 5330 Munkebo  
C:\OML\_Data\Stokkebukvej12-normalstald.prj

Side 1

Meteorologiske spredningsberegninger er udført for følgende periode (lokal standard tid):

Start af beregningen = 740101 kl. 1  
Slut på beregningen (incl.) = 831231 kl. 24

Meteorologiske data er fra: AALBORG

Koordinatsystem.

Der er anvendt et x,y-koordinatsystem med x-akse mod øst (90 grader) og y-akse mod nord (0 grader).  
Enheden er meter. Systemet er fælles for receptorer og kilder. Origo kan fastlægges frit, fx. i  
skorstensfoden for den mest dominerende kilde eller som i UTM-systemet.

Receptordata.

Ruhedslængde, z0 = 0.100 m

Største terrænhældning = 0 grader

Receptorerne er beliggende med 10 graders interval i 15 koncentriske cirkler  
med centrum x,y: 613743., 6115025.  
og radierne (m):

50.	60.	70.	80.	90.
100.	125.	150.	175.	200.
225.	250.	300.	370.	420.

Alle terrænhøjder = 0.0 m.

Alle receptorhøjder = 1.5 m.

Alle overflader er typenr. = 2.

---

Forkortelser benyttet for kildeparametrene:

Nr.....: Internt kilde nummer  
 ID.....: Tekst til identificering af kilde  
 X.....: X-koordinat for kilde [m]  
 Y.....: Y-koordinat for kilde [m]  
 Z.....: Terrænkote for skorstensfod [m]  
 HS.....: Skorstenshøjde over terræn [m]  
 T.....: Temperatur af røggas [Kelvin]/[Celsius]  
 VOL.....: Volumenmængde af røggas [normal m<sup>3</sup>/sek]  
 DSO.....: Ydre diameter af skorstenstop [m]  
 DSI.....: Indre diameter af skorstenstop [m]  
 HB.....: Generel beregningsmæssig bygningshøjde [m]  
 Qi.....: Emission af stof nr. 'i' [gram/sek]

Punktkilder.

Kildedata:

Nr	ID	X	Y	Z	HS	T(K)	VOL	DSI	DSO	HB	Stof 1 Q1	Stof 2 Q2	Stof 3 Q3
1	1	613715.	6114934.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
2	2	613718.	6114948.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
3	3	613720.	6114961.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
4	4	613723.	6114975.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
5	5	613726.	6114989.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
6	6	613728.	6115003.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
7	7	613731.	6115017.	0.0	7.7	294.	3.48	0.80	0.82	8.9	1.48E-03	0.0000	0.0000
8	8	613734.	6114931.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
9	9	613736.	6114944.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
10	10	613739.	6114958.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
11	11	613742.	6114972.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
12	12	613744.	6114986.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
13	13	613747.	6115000.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
14	14	613750.	6115015.	0.0	7.7	294.	2.86	0.80	0.82	8.9	7.31E-04	0.0000	0.0000
15	15	613738.	6115030.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
16	16	613739.	6115036.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
17	17	613740.	6115042.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
18	18	613741.	6115049.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
19	19	613743.	6115055.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
20	20	613744.	6115062.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
21	21	613745.	6115068.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
22	22	613747.	6115074.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
23	23	613748.	6115081.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
24	24	613754.	6115026.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
25	25	613755.	6115033.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
26	26	613756.	6115039.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
27	27	613758.	6115046.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
28	28	613759.	6115052.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
29	29	613760.	6115058.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
30	30	613761.	6115065.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
31	31	613763.	6115071.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000
32	32	613764.	6115078.	0.0	7.7	294.	2.91	0.80	0.82	8.9	1.54E-03	0.0000	0.0000

Tidsvariationer i emissionen fra punktkilder.

Emissionerne fra de enkelte punktkilder er konstant.

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed m/s	Buoyancy Flux (termisk løft) (omtrentlig) m <sup>4</sup> /s <sup>3</sup>
1	7.5	0.4
2	7.5	0.4
3	7.5	0.4
4	7.5	0.4
5	7.5	0.4
6	7.5	0.4
7	7.5	0.4
8	6.1	0.4
9	6.1	0.4
10	6.1	0.4
11	6.1	0.4
12	6.1	0.4



Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed m/s	Buoyancy Flux (termisk løft) (omtrentlig) m4/s3
13	6.1	0.4
14	6.1	0.4
15	6.2	0.4
16	6.2	0.4
17	6.2	0.4
18	6.2	0.4
19	6.2	0.4
20	6.2	0.4
21	6.2	0.4
22	6.2	0.4
23	6.2	0.4
24	6.2	0.4
25	6.2	0.4
26	6.2	0.4
27	6.2	0.4
28	6.2	0.4
29	6.2	0.4
30	6.2	0.4
31	6.2	0.4
32	6.2	0.4

Der er ingen retningsafhængige bygningsdata.

Side til advarsler.

\*\*\*\*\* ADVARSEL \*\*\*\*\*

ADVARSEL FRA OML-MULTI:  
Mindst en receptor er placeret tæt på en bygning  
i dennes indflydelsesområde.  
Fundet første gang for receptor nr. 290 og en  
bygning beskrevet i forbindelse med kilde nr. 1.  
Resultater fra sådanne receptorer er behæftet med  
betydelig usikkerhed.



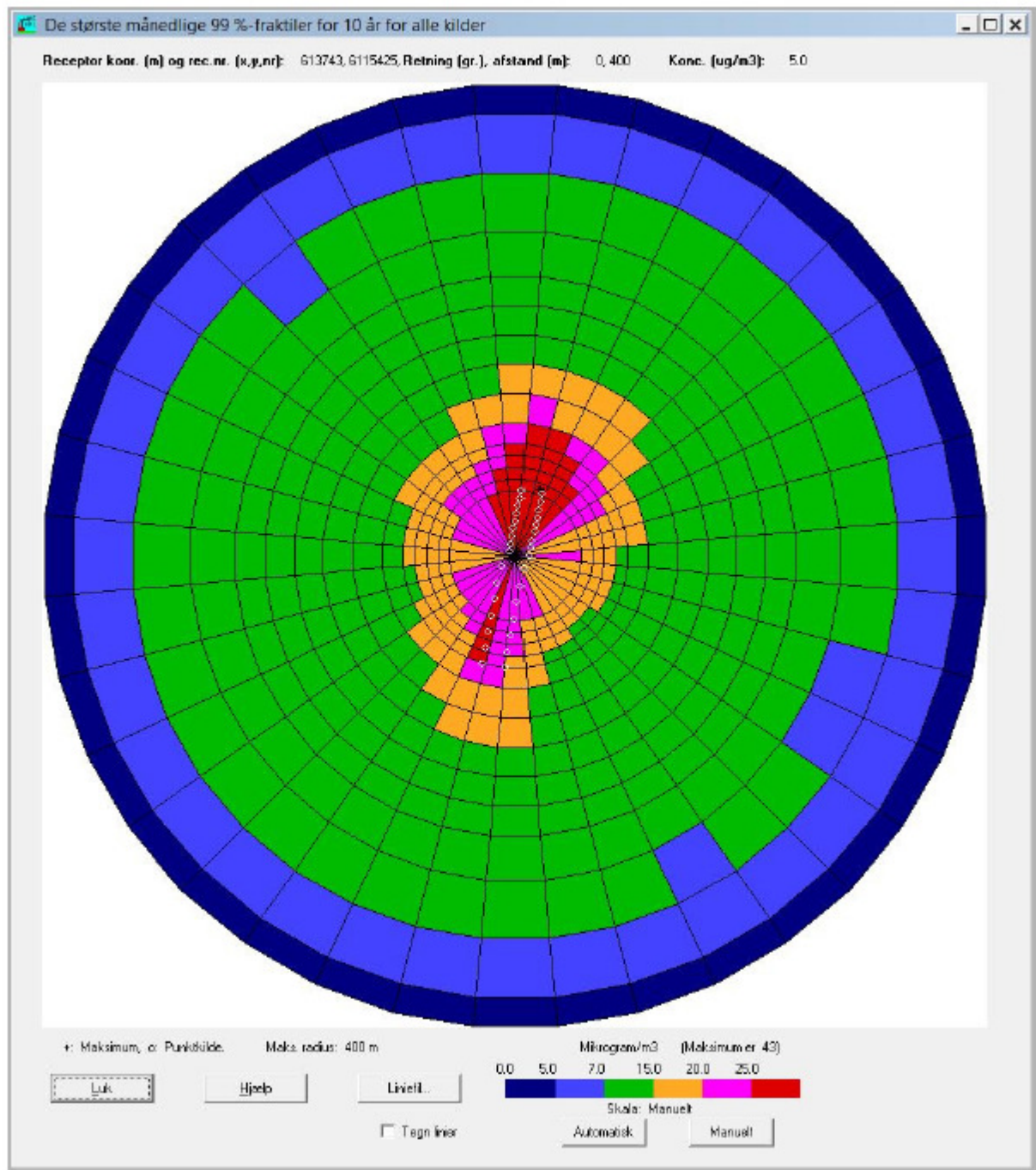
Stof 1 Periode: 740101-831231 (Bidrag fra alle kilder)

De største månedlige 99%-fraktiler (µg/m3)

Retning (grader)	Afstand (m)														
	50	60	70	80	90	100	125	150	175	200	225	250	300	370	420
0	36	37	33	28	25	23	18	15	12	11	9	8	7	6	5
10	31	36	34	30	27	25	20	16	13	11	10	9	7	6	5
20	34	43	38	32	28	25	19	16	13	12	10	9	7	6	5
30	36	35	32	29	26	24	19	15	13	11	10	9	7	6	5
40	26	25	25	23	22	21	17	15	13	11	10	9	7	6	5
50	22	22	21	20	20	19	16	13	12	10	9	8	7	6	5
60	21	21	20	20	18	17	14	12	11	10	9	8	7	6	5
70	19	19	18	18	17	17	14	12	11	10	9	8	7	6	5
80	19	18	17	16	16	15	13	12	11	10	9	8	7	6	5
90	20	18	17	15	14	14	12	11	10	9	9	8	7	6	5
100	19	18	16	15	14	14	12	11	10	9	8	8	7	5	5
110	19	17	16	15	14	14	12	11	10	9	8	8	6	5	5
120	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	8	7	6	5
130	18	16	15	14	14	13	12	11	10	9	8	8	7	5	5
140	18	16	15	14	13	13	11	10	10	9	8	8	7	5	5
150	18	17	15	15	14	13	11	11	10	9	8	8	6	5	5
160	20	17	16	15	14	14	13	12	11	9	9	8	7	5	5
170	22	19	18	17	16	15	13	12	11	10	9	8	7	6	5
180	23	23	22	21	19	18	17	15	13	11	10	9	7	6	5
190	22	21	20	20	20	20	19	15	13	11	10	9	7	6	5
200	26	29	31	27	27	24	19	15	13	11	10	9	7	6	5
210	24	22	20	19	17	16	15	13	12	10	9	8	7	6	5
220	22	20	18	17	16	15	14	13	11	10	9	8	7	6	5
230	21	19	17	16	15	15	13	12	11	10	9	8	7	6	5
240	20	19	17	16	15	14	12	11	10	9	9	8	7	6	5
250	20	18	16	15	14	13	12	11	10	9	8	8	7	6	5
260	19	17	16	15	14	14	13	11	10	10	9	8	7	6	5
270	19	17	16	16	15	14	13	12	10	10	9	8	7	6	5
280	19	18	17	16	15	14	13	12	10	10	9	8	7	6	5
290	20	19	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5
300	20	19	18	17	17	16	14	12	11	10	9	8	7	6	5
310	21	20	20	19	18	16	14	12	11	10	9	8	7	6	5
320	23	22	20	18	17	16	14	12	11	9	8	8	6	5	5
330	24	23	21	19	18	16	14	13	11	10	9	8	7	6	5
340	25	24	22	21	19	18	16	14	12	10	9	8	7	6	5
350	26	25	25	23	22	20	16	14	12	10	9	8	7	5	5

Maksimum= 43.25 i afstand 60 m og retning 20 grader i 198209 (yyyymm)

**BILAG 6d. ISO-kurver for OML-beregning med afkast placeret efter standardforhold (- poltestald svarende til bygning nr. 1 på bilag 1a indgår ikke i beregning)**



## BILAG 6e. OML-beregning for samlet ansøgt drift inkl. alle stalde

Udskrevet: 2014/04/09 kl. 19:40  
Dato: 2014/04/09

OML-Multi PC-version 20140224/6.01  
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet  
Licens til Max Jakobsen Miljørådgivning, Dræby Fedvej 539, 5330 Munkebo  
C:\OML\_Data\Stokkebjkvej12\_ansøgt\_bygning.prj

Side 1

Meteorologiske spredningsberegninger er udført for følgende periode (lokal standard tid):

Start af beregningen = 740101 kl. 1  
Slut på beregningen (incl.) = 831231 kl. 24

Meteorologiske data er fra: AALBORG

Koordinatsystem.

Der er anvendt et x,y-koordinatsystem med x-akse mod øst (90 grader) og y-akse mod nord (0 grader).  
Enheden er meter. Systemet er fælles for receptorer og kilder. Origo kan fastlægges frit, fx. i  
skorstensfoden for den mest dominerende kilde eller som i UTM-systemet.

Receptordata.

Ruhedslængde, z0 = 0.100 m

Største terrænhældning = 0 grader

Receptorerne er beliggende med 10 graders interval i 10 koncentriske cirkler  
med centrum x,y: 613751., 6115023.  
og radierne (m):

50.	100.	135.	140.	150.
200.	300.	400.	415.	420.

Alle terrænhøjder = 0.0 m.

Alle receptorhøjder = 1.5 m.

Alle overflader er typenr. = 2.

Forkortelser benyttet for kildeparametrene:

Nr.....: Internt kilde nummer  
 ID.....: Tekst til identificering af kilde  
 X.....: X-koordinat for kilde [m]  
 Y.....: Y-koordinat for kilde [m]  
 Z.....: Terrænkote for skorstensfod [m]  
 HS.....: Skorstenshøjde over terræn [m]  
 T.....: Temperatur af røggas [Kelvin]/[Celsius]  
 VOL.....: Volumenmængde af røggas [normal m3/sek]  
 DSO.....: Ydre diameter af skorstenstop [m]  
 DSI.....: Indre diameter af skorstenstop [m]  
 HB.....: Generel beregningsmæssig bygningshøjde [m]  
 Qi.....: Emission af stof nr. 'i' [gram/sek]

Punktkilder.

Kildedata:

Nr ID	X	Y	Z	HS	T(K)	VOL	DSI	DSO	HB	Stof 1 Q1	Stof 2 Q2	Stof 3 Q3
1 1	613715.	6114934.	0.0	7.7 294.	3.48	0.80	0.82	8.9 1.48E-03	0.0000	0.0000		
2 2	613718.	6114948.	0.0	7.7 294.	3.48	0.80	0.82	8.9 1.48E-03	0.0000	0.0000		
3 3	613720.	6114961.	0.0	7.7 294.	3.48	0.80	0.82	8.9 1.48E-03	0.0000	0.0000		
4 4	613723.	6114975.	0.0	7.7 294.	3.48	0.80	0.82	8.9 1.48E-03	0.0000	0.0000		
5 5	613726.	6114989.	0.0	7.7 294.	3.48	0.80	0.82	8.9 1.48E-03	0.0000	0.0000		
6 6	613728.	6115003.	0.0	7.7 294.	3.48	0.80	0.82	8.9 1.48E-03	0.0000	0.0000		
7 7	613731.	6115017.	0.0	7.7 294.	3.48	0.80	0.82	8.9 1.48E-03	0.0000	0.0000		
8 8	613734.	6114931.	0.0	7.7 294.	2.86	0.80	0.82	8.9 7.31E-04	0.0000	0.0000		
9 9	613736.	6114944.	0.0	7.7 294.	2.86	0.80	0.82	8.9 7.31E-04	0.0000	0.0000		
10 10	613739.	6114958.	0.0	7.7 294.	2.86	0.80	0.82	8.9 7.31E-04	0.0000	0.0000		
11 11	613742.	6114972.	0.0	7.7 294.	2.86	0.80	0.82	8.9 7.31E-04	0.0000	0.0000		
12 12	613744.	6114986.	0.0	7.7 294.	2.86	0.80	0.82	8.9 7.31E-04	0.0000	0.0000		
13 13	613747.	6115000.	0.0	7.7 294.	2.86	0.80	0.82	8.9 7.31E-04	0.0000	0.0000		
14 14	613750.	6115015.	0.0	7.7 294.	2.86	0.80	0.82	8.9 7.31E-04	0.0000	0.0000		
15 15	613733.	6115039.	0.0	6.3 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
16 16	613734.	6115039.	0.0	6.5 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
17 17	613745.	6115036.	0.0	9.7 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
18 18	613747.	6115036.	0.0	9.7 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
19 19	613758.	6115034.	0.0	6.5 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
20 20	613759.	6115034.	0.0	6.3 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
21 21	613730.	6115046.	0.0	5.2 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
22 22	613738.	6115044.	0.0	7.4 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
23 23	613745.	6115043.	0.0	8.8 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
24 24	613751.	6115042.	0.0	8.8 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
25 25	613756.	6115041.	0.0	7.4 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
26 26	613764.	6115039.	0.0	5.2 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
27 27	613741.	6115075.	0.0	6.3 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
28 28	613742.	6115074.	0.0	6.5 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
29 29	613752.	6115072.	0.0	9.7 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
30 30	613754.	6115071.	0.0	9.7 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
31 31	613765.	6115069.	0.0	6.5 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
32 32	613766.	6115069.	0.0	6.3 294.	2.91	0.80	0.82	8.9 1.54E-03	0.0000	0.0000		
33 33	613800.	6115017.	0.0	5.3 294.	3.10	0.60	0.62	4.9 1.14E-03	0.0000	0.0000		
34 34	613813.	6115014.	0.0	5.3 294.	3.10	0.60	0.62	4.9 1.14E-03	0.0000	0.0000		
35 35	613822.	6115012.	0.0	5.3 294.	3.10	0.60	0.62	4.9 1.14E-03	0.0000	0.0000		
36 36	613827.	6115011.	0.0	5.3 294.	3.10	0.60	0.62	4.9 1.14E-03	0.0000	0.0000		
37 37	613834.	6115010.	0.0	5.3 294.	3.10	0.60	0.62	4.9 1.14E-03	0.0000	0.0000		

Tidsvariationer i emissionen fra punktkilder.

Emissionerne fra de enkelte punktkilder er konstant.

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed m/s	Buoyancy Flux (termisk løft) (omtrentlig) m4/s3
1	7.5	0.4
2	7.5	0.4
3	7.5	0.4
4	7.5	0.4
5	7.5	0.4
6	7.5	0.4
7	7.5	0.4



Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed m/s	Buoyancy flux (termisk løft) (omtrentlig) m4/s3
8	6.1	0.4
9	6.1	0.4
10	6.1	0.4
11	6.1	0.4
12	6.1	0.4
13	6.1	0.4
14	6.1	0.4
15	6.2	0.4
16	6.2	0.4
17	6.2	0.4
18	6.2	0.4
19	6.2	0.4
20	6.2	0.4
21	6.2	0.4
22	6.2	0.4
23	6.2	0.4
24	6.2	0.4
25	6.2	0.4
26	6.2	0.4
27	6.2	0.4
28	6.2	0.4
29	6.2	0.4
30	6.2	0.4
31	6.2	0.4
32	6.2	0.4
33	11.8	0.4
34	11.8	0.4
35	11.8	0.4
36	11.8	0.4
37	11.8	0.4

Retningsafhængige bygningsdata (kun retninger med bygningshøjde større end nul er medtaget).

Kilde nr. 12:

Retning	Højde[m]	Afstand[m]
60	11.3	16.5
70	11.3	15.5
80	11.3	14.5
90	11.3	13.5
100	11.3	15.5
110	11.3	17.5

Kilde nr. 13:

Retning	Højde[m]	Afstand[m]
90	8.0	16.0
100	8.0	15.5
110	11.3	18.0
120	11.3	14.0
130	11.3	16.0
140	11.3	18.0

Kilde nr. 33:

Retning	Højde[m]	Afstand[m]
240	3.6	1.5
250	3.6	1.5
260	3.6	1.5
270	3.6	1.5

Kilde nr. 36:

Retning	Højde[m]	Afstand[m]
30	5.0	9.0
40	5.0	10.0

Kilde nr. 37:

Retning	Højde[m]	Afstand[m]
10	5.0	8.0
20	5.0	9.0
30	5.0	10.0
340	5.0	9.0
350	5.0	8.0
360	5.0	7.0

Side til advarsler.

\*\*\*\*\* ADVARSEL \*\*\*\*\*

ADVARSEL FRA OML-MULTI:  
Mindst en receptor er placeret tæt på en bygning  
i denne indflydelsesområde.  
Fundet første gang for receptor nr. 202 og en  
bygning beskrevet i forbindelse med kilde nr. 1.  
Resultater fra sådanne receptorer er behæftet med  
betydelig usikkerhed.

Stof 1 Periode: 740101-831231 (Bidrag fra alle kilder)

De største månedlige 99%-fraktiler ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )

Retning (grader)	Afstand (m)										
	50	100	135	140	150	200	300	400	415	420	
0	25	24	18	17	16	12	8	6	5	5	
10	25	24	18	17	16	12	8	6	6	6	
20	41	24	18	17	16	12	8	6	6	6	
30	30	22	17	16	15	12	8	6	6	5	
40	27	20	16	16	15	12	8	6	6	5	
50	27	19	15	14	13	11	7	6	5	5	
60	27	17	14	14	13	11	8	6	5	5	
70	26	17	14	14	13	10	7	6	5	5	
80	25	16	13	13	13	10	8	6	6	5	
90	23	15	13	13	12	10	7	6	6	5	
100	22	21	13	13	12	10	7	6	6	5	
110	21	15	13	12	12	10	7	6	5	5	
120	21	14	12	12	12	10	7	6	5	5	
130	20	14	12	12	11	10	7	6	5	5	
140	19	14	12	12	11	10	7	6	5	5	
150	20	14	12	12	11	9	7	5	5	5	
160	20	15	13	13	12	10	7	5	5	5	
170	20	15	13	13	12	10	7	6	5	5	
180	22	17	15	15	14	12	8	6	6	6	
190	24	23	17	17	15	11	8	6	5	5	
200	23	28	19	18	17	12	8	6	6	5	
210	29	19	16	16	15	11	8	6	5	5	
220	27	17	15	15	14	11	8	6	5	5	
230	24	17	15	14	14	11	8	6	6	6	
240	23	17	14	14	13	11	8	6	6	6	
250	24	16	13	13	13	11	8	6	6	5	
260	26	16	14	14	13	11	8	6	6	6	
270	27	18	15	14	14	11	8	6	6	6	
280	29	18	15	14	14	11	8	6	6	6	
290	33	18	15	15	14	11	8	6	6	6	
300	35	20	16	15	15	11	8	6	6	6	
310	36	19	16	15	15	11	8	6	5	5	
320	31	19	15	15	14	11	7	6	5	5	
330	28	20	16	15	14	11	8	6	6	6	
340	26	21	17	16	15	12	8	6	5	5	
350	25	23	17	16	15	11	8	6	5	5	

Maksimum= 41.07 i afstand 50 m og retning 20 grader i 198208 (yyyymm)



## BILAG 7. Overslagsberegning for støjbelastning ved de nærmeste naboer


Stokkebækvej 14:

Beregningsresultat									
Referencepunkt R1									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Ventilation	70	Ja	100	100	100	25	25	25
K02	Gyllepumpe (påfyldning)	103	Ja	14	14		33	33	
K03	Komtørring	105	Ja	100			45		
K04									
K05									
K06									
K07									
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							45	34	25

Stokkebækvej 13:

Beregningsresultat									
Referencepunkt R2									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Ventilation	70	Ja	100	100	100	17	17	17
K02	Gyllepumpe (påfyldning)	103	Ja	14	14		26	26	
K03	Komtørring	105	Ja	100			49		
K04									
K05									
K06									
K07									
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							49	26	17

## Purreskovvej 45

MENU									
Resultat									
Sagsoplysninger									
Kildedata									
Transmissionsvej									
Resultat									
R1	R2	R3	R4	R5					
Udskriv									
Kildestyrketabel									
Vejl. - Eksempel									
Om programmet									
Kontakt									
									

Beregningsresultat									
Referencepunkt R3									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Ventilation	70	Ja	100	100	100	9	9	9
K02	Gyllepumpe (påfyldning)	103	Ja	14	14		32	32	
K03	Kortørring	105	Ja	100			46		
K04									
K05									
K06									
K07									
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							46	32	9

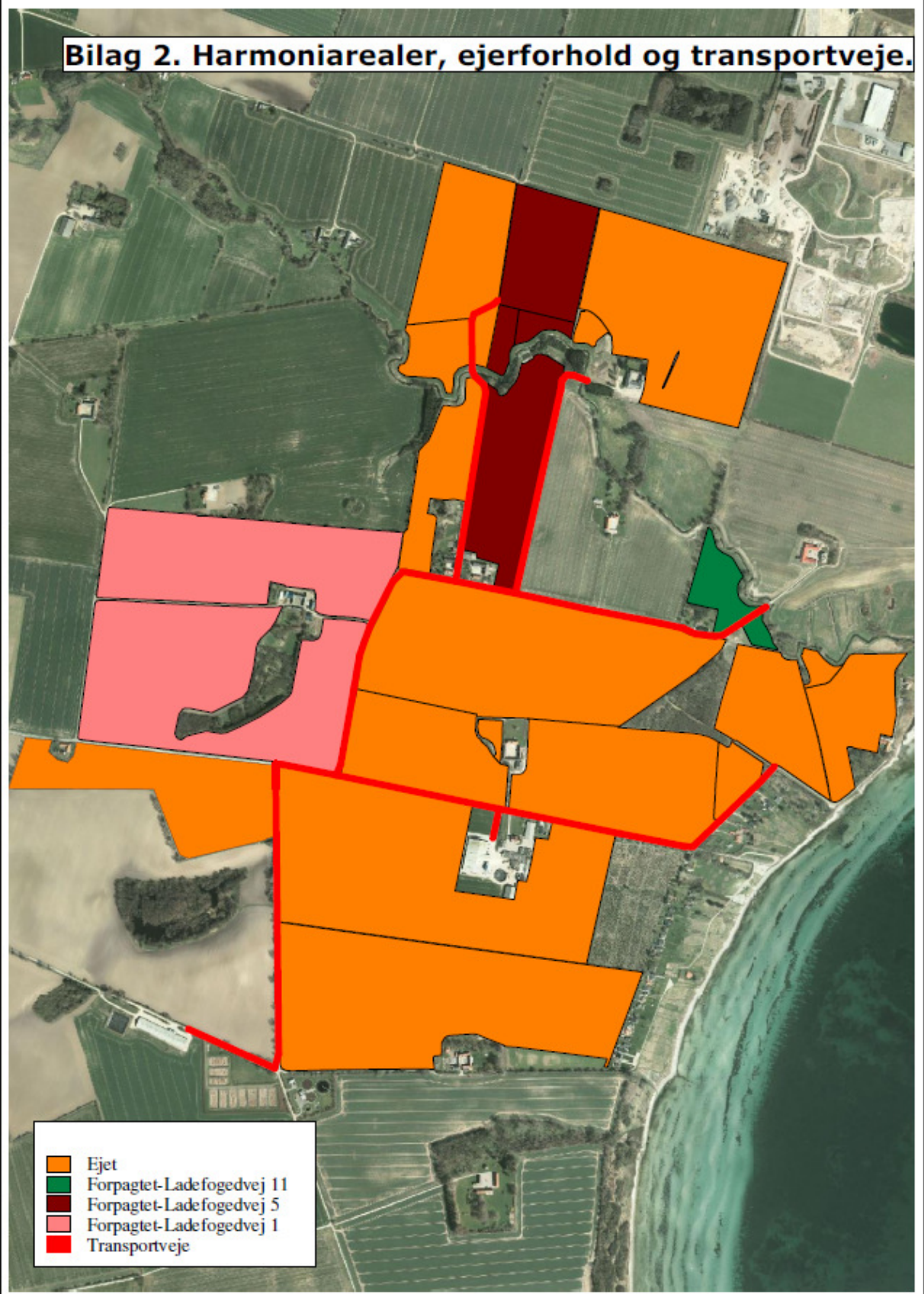
## Sommerhusområde mod øst

MENU									
Resultat									
Sagsoplysninger									
Kildedata									
Transmissionsvej									
Resultat									
R1	R2	R3	R4	R5					
Udskriv									
Kildestyrketabel									
Vejl. - Eksempel									
Om programmet									
Kontakt									
									

Beregningsresultat									
Referencepunkt R4									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Ventilation	70	Ja	100	100	100	9	9	9
K02	Gyllepumpe (påfyldning)	103	Ja	14	14		22	22	
K03	Kortørring	105	Ja	100			35		
K04									
K05									
K06									
K07									
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							35	22	9

**BILAG 8. Transportveje, harmoniarealer og ejerforhold**



## Bilag 9

Alle udspretningsarealer ligger i oplandet til Langelandssundet, der er en del af Hovedoplandet "Det Sydfynske Øhav".

### Beskrivelse af oplande og internationale beskyttelsesområder

I det efterfølgende beskrives de vandområder og internationale beskyttelsesområder, som udspretningsarealerne afvander til. I forbindelse med, at der skal foretages en vurdering af, om der er grundlag for at skærpe beskyttelsesniveauet i husdyrloven, foretages der også en vurdering af de enkelte vandområders tilstand og mål. Udgangspunktet for kommunens vurdering er de vedtagne vandplaner for 2009-2015.

#### Hovedopland Det Sydfynske Øhav:

Kystvandene i hovedoplandet Det Sydfynske Øhav omfatter farvandet mellem Fyn, Ærø og Langeland, herunder Langelandssund. Hertil kommer den åbne Marstal Bugt, Lunkebugten ved Tåsinge, Fåborg Fjord, Kløven ved Ærø og Lindelse Nor ved Langeland. Derudover kommer en række mindre fjorde, bugter og nor – Nakkebølle Fjord, Skårupøre Sund, Thurø Bund, Kølle Nor, Vejlen på Tåsinge, Salme, Tryggelev og Dyreborg Nor. I alt er der 14 kystvandområder i hovedoplandet.

Ifølge statens "Vandplan – Hovedvandopland 1.15 Det Sydfynske Øhav" udgør kvælstoftilførslen fra landbruget 72% af oplandets samlede vandbårne tilførsel til overfladevande (2005-2009). For fosfor er det angivet, at det bidraget fra landbrug og spredt bebyggelse i det åbne land til sammen udgør 80 %. Bidraget opøres samlet idet, der er usikkerhed omkring kildeopslytningen mellem landbrug og spredt bebyggelse. Vandplanens tilstandsvurdering for kystvandene i Hovedvandopland Det Sydfynske Øhav viser, at den nuværende samt den fremskrevne tilstand i samtlige områder er moderat eller dårlig. Ingen af de marine vandområder i hovedvandoplandet forventes dermed at nå miljømålet om god tilstand i 2015 uden, at der iværksættes supplerende tiltag til at reducere særligt kvælstof- og fosfortilførslen. Der er især behov for en indsats, der reducerer næringsstoftilførslerne fra landbrugsdriften.

#### Langelands Sund jf. vandplan 2010-2015

Langelands Sund er præget af vandudskiftning mellem det tilstødende Sydfynske Øhav samt Storebælt.

#### Internationale beskyttelsesområder

##### *Det Sydfynske Øhav*

Den centrale del af Det sydfynske Øhav er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde (Ramsarområde, EF-habitatområde og EF-fuglebeskyttelsesområde). Udpegningen betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for. For Ramsarområdet er målsætningen endvidere, at beskyttelsen skal fremmes.

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdet Det Sydfynske Øhav er stor vandsalamander, klokkefrø, skæv vindelsnegl, sumpvindelsnegl, sandbanker, vadeflader, kystlaguner og søer, større lavvande bugter og vige, rev, enårig vegetation på stenede strandvolde, flerårig vegetation på stenede strande, kystklinter/-klipper, enårige strandplanter der koloniserer mudder og sand, strandenge, forstrand og begyndende klitdannelser, hvide klitter og vandremiler, grågrønne klitter, kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger, næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store aks, vandløb, tørre kalksandsoverdrev, kalkoverdrev, sure overdrev, urtebræmmer eller skyggende skovbryn, avneknippemoser, kildevæld med kalkholdigt vand, rigkær, bøgeskove på muldbund, ege-blandskov samt elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld.





Kommunen skal ifølge Miljøstyrelsen for hver ansøgning efter husdyrloven foretage en konkret vurdering af, om husdyrlovens beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at undgå en væsentlig virkning på miljøet. Vurderingen af om der er grundlag for en skærpelse skal foretages for både Natura 2000-områder og bilag 4-arter samt for overfladevand, der ikke er udpeget som Natura 2000-område.

Indsatsen for at nå miljømålslovens mål i 2015 skal sikres via de kommunale handleplaner, som vil følge efter statens vedtagne vandplaner. Miljøeffekten af husdyrlovens beskyttelsesniveau indgår i grundlaget for beregning af indsatsbehovet. Der vil derfor ikke – i overensstemmelse med tidligere udmeldinger fra Miljøstyrelsen – med baggrund i vandplanerne være grundlag for at skærpe husdyrlovens beskyttelsesniveau, for så vidt angår nitrat- og fosforklasser.

Med baggrund i ovenstående vurderer Svendborg Kommune derfor, at der for det konkrete projekt ikke skal foretages en skærpelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitrat eller fosfor. Der skal dog foretages en vurdering af, om husdyrlovens beskyttelsesniveau skal skærpes for at sikre, at projektet er i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens bestemmelser.

### **Vurdering af påvirkning af Natura 2000 område**

Det fremgår af habitatbekendtgørelsen ( - bekendtgørelse for udpegnings og administration af internationale beskyttelsesområder mv.), at før der kan træffes afgørelse, skal der foretages en vurdering af om et projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt. Det er væsentligt at påpege, at husdyrlovens definition af væsentlighed – svarende til lovens afskæringskriterier – ikke nødvendigvis er tilstrækkeligt til at sikre, at et habitatområde ikke påvirkes væsentligt. Det skal i vurderingen uden tvivl kunne fastslås, at der ikke er risiko for en væsentlig påvirkning.

### Væsentlighedsvurdering af nitratudvaskningen til Natura 2000-område

Miljøstyrelsen har med "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande..." fra juni 2010 samt "supplement til den digitale husdyrvejledning..." fra februar 2011 redegjort for, hvordan kommunerne skal foretage ovennævnte vurdering af påvirkningen af Natura 2000-områder. Indledningsvist skal der foretages en vurdering af om det pågældende område er følsomt overfor udvaskningen af næringsstoffer. Da arealerne afvander via Langelans Sund til hovedoplandet det Sydfynske Øhav har Svendborg Kommune valgt at tage udgangspunkt i habitatområdet "Det Sydfynske Øhav".

Umiddelbart er der dog også en direkte udledning til habitatområdet Vresen, og der kunne derfor også have været foretaget en habitatvurdering i forhold til dette område.

### *Sydfynske Øhav*

Vandplanen for Sydfynske Øhav angiver, at næringsstofudvaskningen fra oplandet har væsentlig betydning for tilstanden i det Sydfynske Øhav. Det understøttes yderligere af Natura 2000-planen for Det Sydfynske Øhav 2010-2015. Her fremgår det, at næringsstofftilførslen fra bla. landbruget medvirker til, at det Sydfynske Øhav hyppigt rammes af iltsvind, og at særligt bundfauna og -flora påvirkes negativt af iltsvind. Det betyder, at fødegrundlaget for en række af de fuglearter, der er udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområdet påvirkes, heriblandt terner, der lever af fisk, samt troldand, bjergand, ederfugl og hvinand, der lever af muslinger og bunddyr. Det kan samlet konkluderes, at Natura 2000-området er følsomt overfor næringsstofftilførsel.

På baggrund af vandplanens beskrivelse af Langelands Sund er det Svendborg Kommunes vurdering, at der vil være vandudskiftning mellem Langelands Sund og det internationale beskyttelsesområde "den centrale del af det Sydfynske Øhav". Det er derfor Svendborg Kommunes vurdering, at det ikke kan udelukkes, at næringsstofudvaskningen, der går via

Med baggrund i denne vurdering foretages der en egentlig habitatvurdering med udgangspunkt i vejledningens principper.

### *Vurdering af projektet i kumulation med andre planer og projekter*

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning skal den kumulative effekt vurderes på baggrund af udviklingen i antal dyreenheder siden 2007 indenfor de oplande, hvor anlægget og udspretningsarealerne er placeret. I dette tilfælde skal vurderingen foretages for Langelands Sund.

Vurderingen af udviklingen af dyreenheder skal suppleres med en vurdering af, om der er andre kilder, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning siden 1. januar 2007. En øget nitratudvaskning skal medføre et krav om reduktion af det samlede dyretryk i det aktuelle opland.

I forhold til andre kilder vurderer Svendborg Kommune, at der primært vil kunne forekomme en næringsstofftilførsel fra renseanlæg, regnbetingede udløb, spredt bebyggelse og virksomheder.

"Ifølge vandplanen for det Sydfynske Øhav har landbrugsbidraget i perioden fra 2005-2009 udgjort ca. 72% af den samlede landbaserede kvælstoftilførsel, mens baggrundsbidraget har været ca. 22%. Resten af tilledningen fordeles på punktkilder (ca. 6%), hvor renseanlæg udgør den dominerende kilde. Øvrige mindre betydende kilder er de regnbetingede udløb og spredt bebyggelse. I forhold til fosfor udgør landbrug, den naturlige baggrundsbelastning og spredt bebyggelse ca. 81 % af den samlede fosfortilførsel til kystvandene. Øvrige kilder er renseanlæg (14%) og regnbetingede udløb (5%). Spredt bebyggelse udgør den største punktkilde.

Da næringsstoffudledningen har været faldende gennem en længere periode bla. som følge af vandmiljøplanerne er det Svendborg Kommunes vurdering, at udviklingen i kvælstofudledningen også har været svagt faldende siden 1. januar 2007.

Ifølge vandplanen forventes der med de planlagte og allerede besluttede tiltag til reduktion af næringsstoffpåvirkningen en reduktion i udledningen af kvælstof og fosfor fra punktkilder frem til 2015. De tiltag, der får betydning er bla. effekten af kommunens spildvandsplan med krav om forbedret rensning for spredt bebyggelse, samt forbedringer af regnvandsbetingede udløb. Samtidig forventes der ifølge vandplanen også en mindre reduktion i udledningen fra renseanlæggene som følge af renovering og optimering, bla. nedlægges Brudager Renseanlæg, der er placeret i oplandet til Langelands Sund."

Der er d. 10. december 2014 offentliggjort nye tal for udviklingen i antal dyreenheder. Imidlertid skal disse tal kun bruges på ansøgninger, der er indsendt dagen efter offentliggørelsen. Da denne ansøgning er indkommet i maj 2014, skal Miljøstyrelsens opgørelse fra februar 2013 anvendes. Her fremgår det, at udviklingen i antallet af dyreenheder i oplandet er stigende, og at stigningen udgør ca. 1,8% siden 2007. Det fremgår af de nyeste tal fra 2014, at dyretrykket fortsat er stigende i oplandet Langelands Sund, og Svendborg Kommune finder derfor ikke anledning til at justere tallet i forhold til ophørte/godkendte husdyrbrug, idet dette må antages, at fremgå af de seneste tal om dyretrykket.

Dermed vurderer kommunen, at det ikke kan udelukkes, at det ansøgte i kumulation med andre projekter i oplandet til Langelands Sund vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområdet Det Sydfynske Øhav.

For at kunne godkende det ansøgte projekt skal der derfor ske en reduktion i nitratudvaskningen sådan, at den samlede nitratudvaskning fra bedriftens harmoniarealer



i Langelands Sund svarer til et planteavlsbrug. Ansøger har valgt, at foretage denne tilpasning af det ansøgte projekt med ét af tre følgende tiltag.

1. Sædskifte med 8 % reduktion af kvælstofnormen i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm. Normreduktionen eller andre generelle miljøkrav må ikke overføres til andre bedrifter.
2. Sædskifte med mindst 10% frøgræs og 4,2 % reduktion af kvælstofnormen i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm. Normreduktionen eller andre generelle miljøkrav må ikke overføres til andre bedrifter.
3. Sædskifte med mindst 10% frøgræs og 6 % ekstra efterafgrøder udover det til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, uanset om det generelle krav opfyldes vha. andre virkemidler i henhold til NaturErhvervstyrelsens regler eller overføres til andre år. De samme, generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for disse ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne eller andre generelle miljøkrav må dog ikke overføres til andre bedrifter.

Udvaskningen fra et planteavlsniveau fremgår af den efterfølgende tabel, sammen med den reelle udvaskning, samt den maksimale udvaskning uden virkemidler.

DE-Reduktionsprocent	99,75%
Udvaskning fra maksimalt dyretryk uden virkemidler – $DE_{max}$	41,3kg N/ha
Udvaskning svarende til plantebrug	37,3kg N/ha
Udvaskning med brug af virkemidler – $DE_{reel}$	37,3kg N/ha
Merudvaskning fra husdyrbrug	0

Der stilles vilkår om det anvendte virkemiddel, samt vilkår om dokumentation for, at virkemidlet anvendes.

Med baggrund i den valgte tilpasning vurderes det samlet, at det ansøgte anlæg med udspretningsarealer i kumulation med andre projekter i deloplandene ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområdet Det Sydfynske Øhav.

### *Vurdering af projektet i sig selv*

#### Nitrat

Med udgangspunkt i det ansøgte projekt foretages der en beregning af nitratudvaskningen fra den husdyrgødning, der bliver udbragt på arealerne i deloplandene til det Sydfynske Øhav. Udvaskningen skal efterfølgende vurderes i forhold til den samlede udvaskning fra oplandet og afskæringskriteriet for væsentlighed på 1 eller 5%.

Ifølge Miljøstyrelsen bør fastlæggelsen af afskæringskriteriet tage udgangspunkt i det foreliggende beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevand. Beskyttelsesniveauet tager udgangspunkt i meget sårbare eller sårbare vandområder og har som sådan dermed fastlagt de lukkede vandområder med ringe vandudskiftning. For disse vandområder er afskæringskriteriet på 1% gældende.

Med baggrund i vandplanens beskrivelse, at Det Sydfynske Øhavs tilstand vurderer Svendborg Kommune, at hele det Sydfynske Øhav skal betragtes som meget sårbart

overfor nitrat. Det vil sige, at det skal vurderes om udvaskningen fra det ansøgte projekt udgør mere end 1% af oplandets samlede udvaskning.

Med udgangspunkt i det ansøgte projekt foretages der en beregning af nitratudvaskningen fra den husdyrgødning, der bliver udbragt på arealerne i deloplandene til det Sydfynske Øhav. Udvasningen skal efterfølgende vurderes i forhold til den samlede udvaskning fra oplandet og afskæringskriteriet for væsentlighed på 1 eller 5%.

Ifølge Miljøstyrelsen bør fastlæggelsen af afskæringskriteriet tage udgangspunkt i det foreliggende beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevand. Beskyttelsesniveauet tager udgangspunkt i meget sårbare eller sårbare vandområder og har som sådan dermed fastlagt de lukkede vandområder med ringe vandudskiftning. For disse vandområder er afskæringskriteriet på 1% gældende.

Med baggrund i vandplanens beskrivelse, at Det Sydfynske Øhavs tilstand vurderer Svendborg Kommune, at hele det Sydfynske Øhav skal betragtes som meget sårbart overfor nitrat. Det vil sige, at det skal vurderes om udvaskningen fra det ansøgte projekt udgør mere end 1% af oplandets samlede udvaskning.

Ansøger har tilpasset projektet således, at der er en udvaskning fra udbringningsarealerne, der ikke er større end udvaskningen fra et planteavlsbrug.

Helt konkret er der en udvaskning på maksimalt 37,3 kg N/ha i det ansøgte projekt. Dette skal ses i forhold til udvaskningen fra et planteavlsbrug (uden tilførsel af husdyrgødning) på 37,3 kg N/ha.

Udvaskningen fra det ansøgte projekt er dermed ikke større end udvaskningen fra et planteavlsbrug. Bidraget til kvælstofudvaskningen fra husdyrgødning i den konkrete sag er dermed 0 og afskæringskriteriet på 1 % er dermed overholdt.

## Fosfor

Ifølge Miljøstyrelsens digitale vejledning kan det ikke kvantificeres, hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, og derfor må vurderingen af, om der er grundlag for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere, målrettede vilkår, baseres på en vurdering af "worst case" situationen.

	Langelands Sund
Udbringningsareal, ha	152,4
Overskud per hektar, kg (ansøgningskemaet)*	7,0
% forøgelse i godkendelsesperioden, (7,0 kg P x 8 =56 - 56/(2000 kg P/100))	2,8
Worst case udvaskning, kg P/ha (Kronvang et al, 2005)	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget, kg P/ha, (ha x 1 kg P/ha = x, (x/100) x 2,8)	4,3
Landbrugsareal i oplandet, ha (tal fra vandplan suppleret med vurdering af luftfoto)	21661 (80 %)
Udyrket areal i oplandet, ha	5415 (20 %)
Belastning fra landbrugsarealet, kg P, (0,2 kg P/ha x landbrugsareal)	4332
Belastning fra udyrket areal, kg P, (0,08 kg P/ha x udyrket areal)	433
Øvrige kilder (bebyggelse)**	4520
Samlet belastning, kg P	9285
<b>Husdyrbrugets del af påvirkningen, % (worst case/samlet belastning) x 100</b>	0,05

\* Der er taget udgangspunkt i worst case scenariet, som er ved anvendelse af det indsendte projekt uden anvendelse af alternativet. Det giver ifølge ansøgningsystemets beregninger et overskud på 7,0 kg P/ha. De alternative scenarie giver et noget mindre overskud nemlig 3,4 kg P/ha.

\*\* Ifølge vandplanen for Det Sydfynske Øhav er det samlede bidrag fra andre kilder 12,9 t P/år (tabel 2.2.2). Bidraget er derefter fordelt i forhold til deloplandenes størrelse (Langelands Sund =35,04%).

Ifølge Miljøstyrelsen kan det antages, at grænsen for hvornår, der kan ses en påvirkning med fosfor er den samme som for nitrat, dvs. hhv. 1 og 5 % til sårbare og mindre sårbare vandområder. På den baggrund vurderer kommunen, at en påvirkning på 0,05 % ikke kan antages at være væsentlig.

Beregningerne viser, at husdyrbrugets påvirkning er under afskæringskriteriet på 1 %. På den baggrund vurderer kommunen, at det ansøgte projekt ikke i sig selv vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområderne.

### Samlet konklusion

Det er på baggrund af tilgængelig viden og beregninger vist, at der ikke er risiko for, at projektets næringsstofudledning i sig selv eller i kumulation med andre planer eller projekter vil påvirke habitatområdet Det Sydfynske Øhav væsentligt.

## Vurdering af samlet nitrat- og fosforudvaskning

### Nitrat

Der skal foretages en vurdering af den samlede nitratudvaskning til hovedoplandet Det Sydfynske Øhav i relation til husdyrlovens beskyttelsesniveau og de skærpede krav, der er fastsat i henhold til at sikre, at habitatbekendtgørelsens bestemmelser, overholdes.

Med udgangspunkt i ansøgningsystemets beregninger viser nedenstående tabel, hvor meget nitrat, der med den ansøgte produktion, udvaskes til rodzonen og efterfølgende udledes til fjord og hav.

	Ansøgt
Samlede kvælstof-produktion, kg N/år	56.306
Afsat til aftalearealer, kg N/år	36.468
Tilførsel til udbringningsarealer, kg N/år	19.838
Udvaskning fra rodzone, kg N/ha/år	37,3
Reduktionspotentiale, %	25
Udledning til vandområde, kg N/ha/år	28,0

I henhold til husdyrlovens krav kan der på arealerne udenfor nitratklasser udbringes, hvad der svarer til harmonikravet. Udbringningen betragtes for hele bedriften, hvilket betyder, at der for den konkrete sag i gennemsnit på alle arealer må udbringes 99,75 % i forhold til harmonikravet, hvilket svarer til, at der maksimalt må udbringes 1,41 DE/ha. Udvaskningsberegningen i ansøgningsystemet viser, at den maksimalt tilladte udvaskning af kvælstof som følge deraf er 41,3 kg N/ha.

For at overholde dette krav samt kravet i forhold til påvirkning af habitatområdet har ansøger valgt, at anvende et af følgende tiltag:

1. Sædskifte med 8 % reduktion af kvælstofnormen i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm. Normreduktionen eller andre generelle miljøkrav må ikke overføres til andre bedrifter.
2. Sædskifte med mindst 10% frøgræs og 4,2 % reduktion af kvælstofnormen i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm. Normreduktionen eller andre generelle miljøkrav må ikke overføres til andre bedrifter.
3. Sædskifte med mindst 10% frøgræs og 6 % ekstra efterafgrøder udover det til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, uanset om det generelle krav opfyldes vha. andre virkemidler i henhold til NaturErhvervstyrelsens regler eller overføres til andre år. De samme, generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for disse ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne eller andre generelle miljøkrav må dog ikke overføres til andre bedrifter.

Dermed udbringes der 1,40 DE/ha, da udvaskningen af kvælstof som vist i tabellen er beregnet til 37,3 kg N/ha.

Beregningerne dokumenterer, at udvidelsen opfylder kravet til maksimalt tilladte kvælstofudvaskning.

## Fosfor

Svendborg Kommune vurderer, at ingen af arealerne ligger indenfor fosforfølsomt område. Jordene i den konkrete sag er drænedes og størstedelen af jordene er vurderet til at være omfattet af jordbundstype JB6, og en mindre del er omfattet af jordbundstype JB11.

### Fakta om fosfortal:

Ved en positiv nettotilførsel af fosfor kan jorden mættes med fosfor og evnen til at binde fosfor falder. Jordens indhold af opløst fosfor – fosfor der reelt er tilgængeligt for planter men også for udvaskning – angives ved det såkaldte fosfortal (Pt). Ved fosfortal under 2 kan der opstå akut fosformangel, eller fosfor kan være begrænsende for udbyttet. Ved fosfortal mellem 3-4 er jordens indhold af opløst fosfor moderat, og er fosfortallet over 4, stiger risikoen for mætning af jorden, og dermed øges sandsynligheden for udvaskning af fosfor.

Ifølge husdyrloven reguleres fosforoverskud ved fosfortal over 4, og ved fosfortal over 6 skal der være fosforbalance på arealerne. Nedenstående tabel angiver fordelingen af udbringningsarealerne på de forskellige fosforklasser.

Fosfor klasse	Beskrivelse	Antal ha i alt	Overskud i nudrift Kg P/ha/år	Tilladt overskud i ansøgt produktion Kg P/ha/år	I alt tilladt overskud Kg P/år
0	Pt<4 eller udrænet eller afvander ikke til fosforfølsomt område	152,4		8,8*	1.341
1	Pt 4-6 og drænet samt afvander til fosforfølsomt område				
2	Lavbundsareal, samt afvander til fosforfølsomt område				
3	Pt>6 og drænet samt afvander til fosforfølsomt område				
<b>Ialt</b>					<b>1.341</b>

\* Jf. husdyrloven må fosforoverskuddet ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for. I den konkrete sag er harmonikravet 1,42 DE/ha.

Beregninger i ansøgningsystemet viser, at der med den ansøgte produktion og de valgte sædskifter tilføres arealerne 7,0 kg P/ha/år jf. nedenstående tabel.

	Ansøgt
Samlede fosforproduktion, kg P/år	14.707
Afsat til aftaleareal, kg P/år	9.981
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/år	4.726
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/ha, år	31,0
Fraførsel med sædskifte, kg P/ha, år	24,0
Nettotilførsel, kg P/ha/år	7,0

Med udgangspunkt i husdyrlovens fastsatte krav, må der tilføres i alt 8,8 kg P/ha/år. Beregningerne viser dermed, at det fastsatte krav til maksimal fosfortilførsel er overholdt.